

Elisabeth Kuylenstierna-Wenster

Mor Bab. Episoder från ett hem. Berättelse för unga flickor

Stockholm. Åhlén & Åkerlunds förlag 1922

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Göteborgs universitetsbibliotek.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Göteborgs universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/KuylenstiernaE/titlar/MorBab/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb1486205-faksimil>

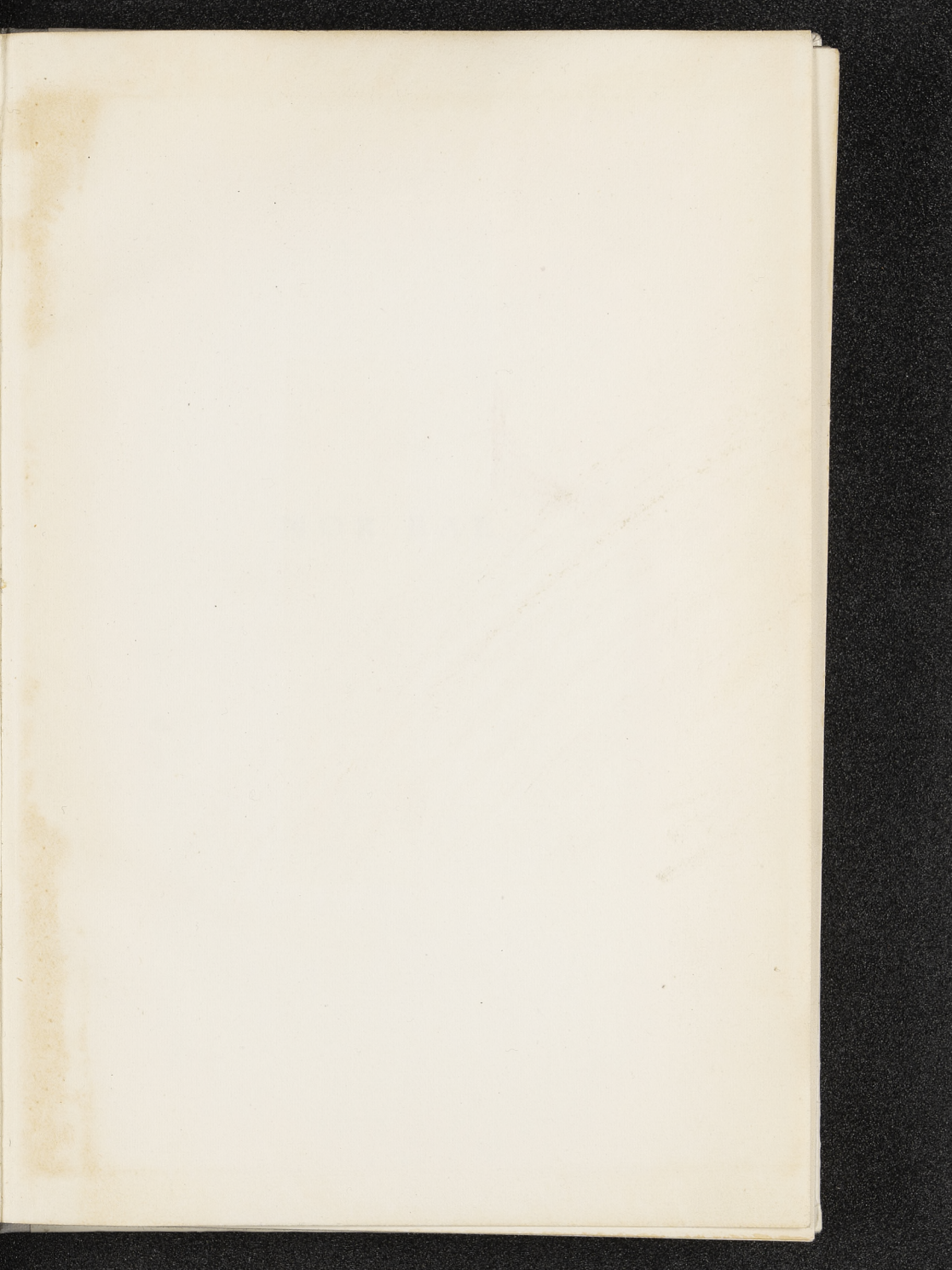
Mor Bab

BERÄTTELSE FÖR UNGA FLICKOR
av

E. Kuylenstierna-Wenster

Peony.
Bamb.
85-

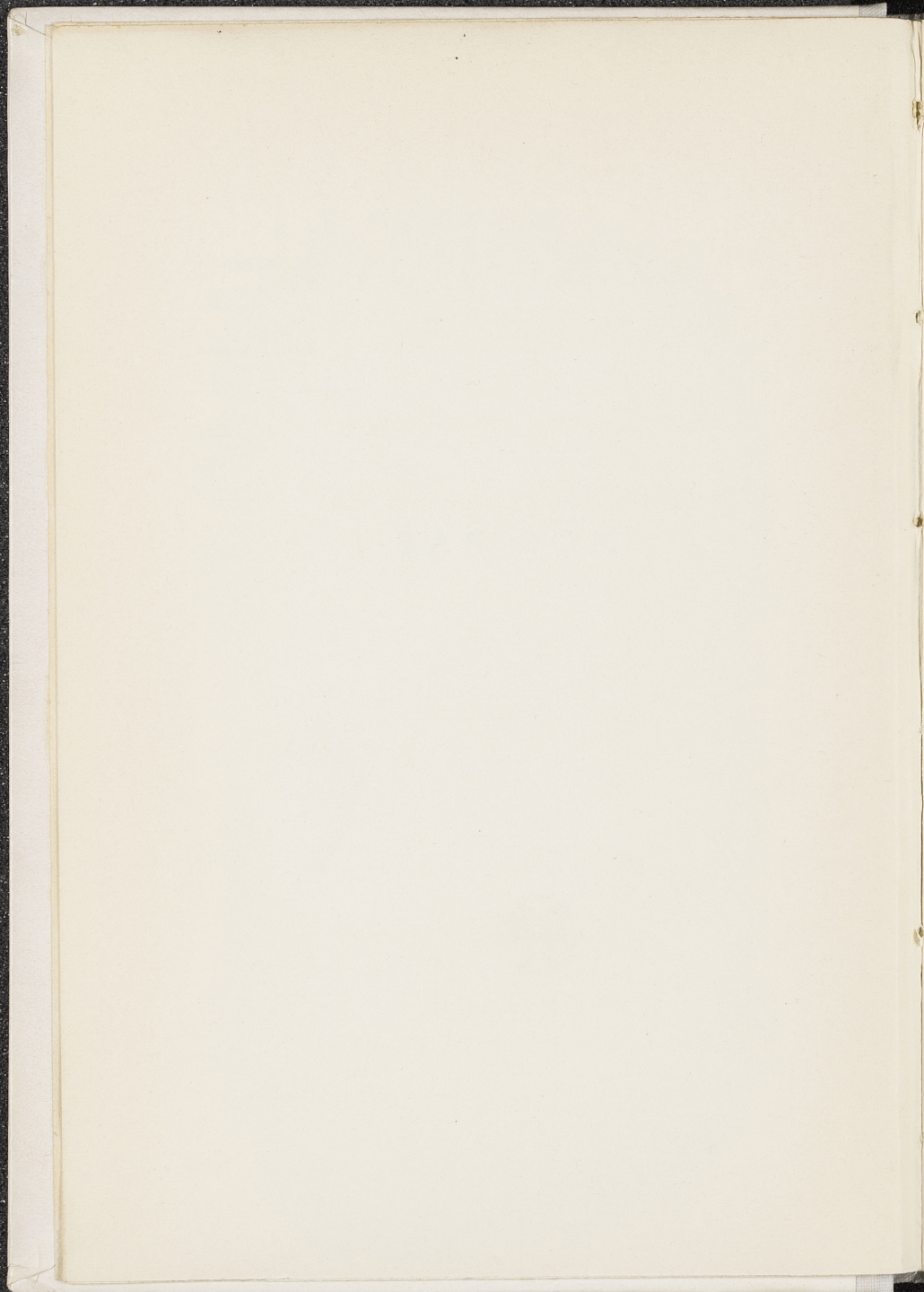
Allmänna Sektionen

Pedag.

Sv.

Barnb.

M O R B A B

M O R B A B

EPISODER FRÅN ETT HEM

BERÄTTELSE FÖR UNGA FLICKOR

AV

E. KUYLENSTIERNA-WENSTER

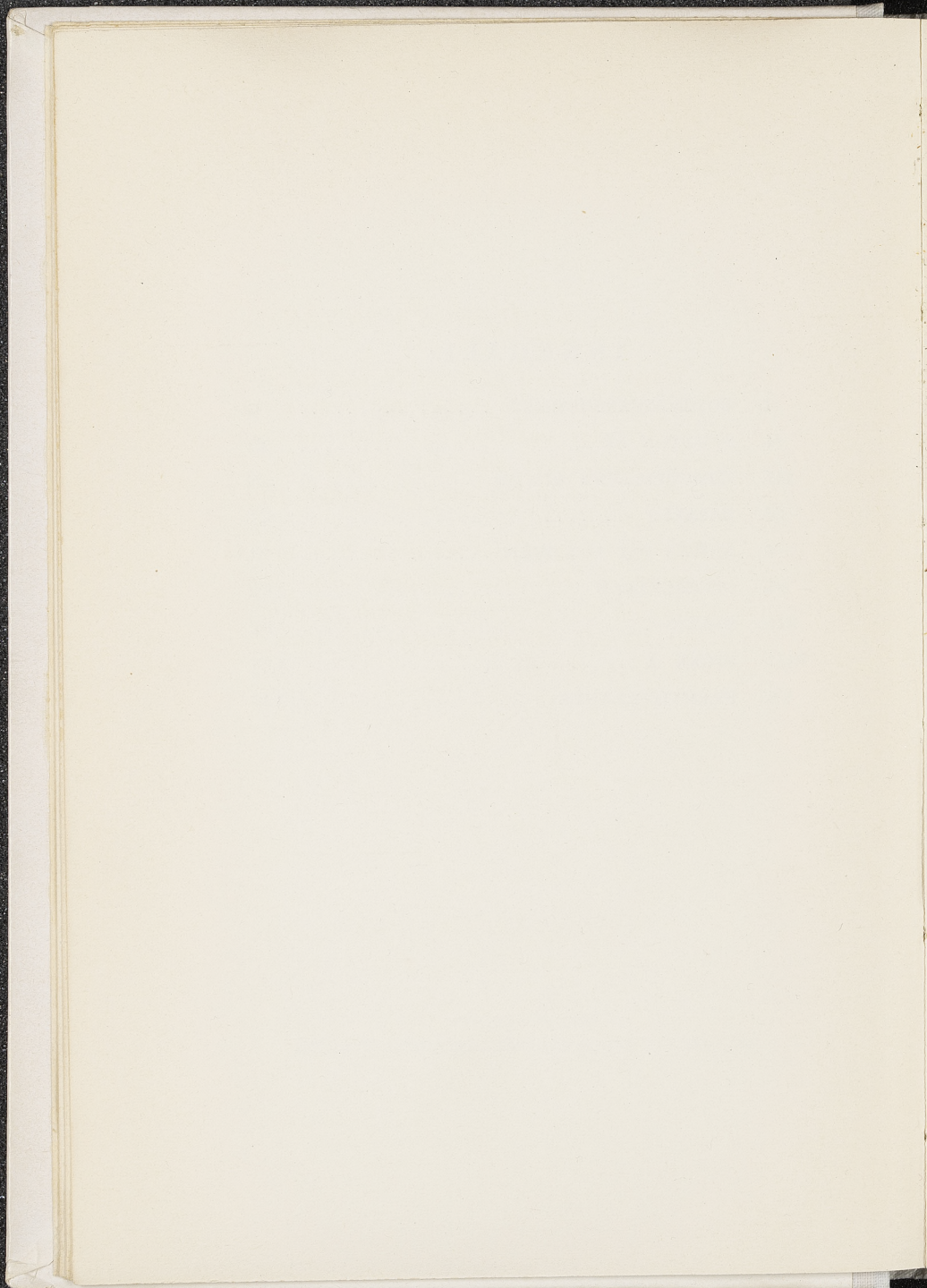

STOCKHOLM
AHLÉN & AKERLUNDS FÖRLAG

STOCKHOLM 1922
ÅHLÉN & ÅKERLUNDS FÖRLAGS A.-B.'S BOKTRYCKERI

INNEHÅLL:

I.	BORGMÄSTAREHEMMET	9
II.	SJUTTON ÅR	30
III.	UPPGÖRELSENS STUND	48
IV.	BASAREN	63
V.	NU ÄR DET JUL IGEN	75
VI.	OFFERKÄLLAN	106
VII.	BALEN	121
VIII.	STORA A	135
IX.	FRAMTIDSPLANER	147

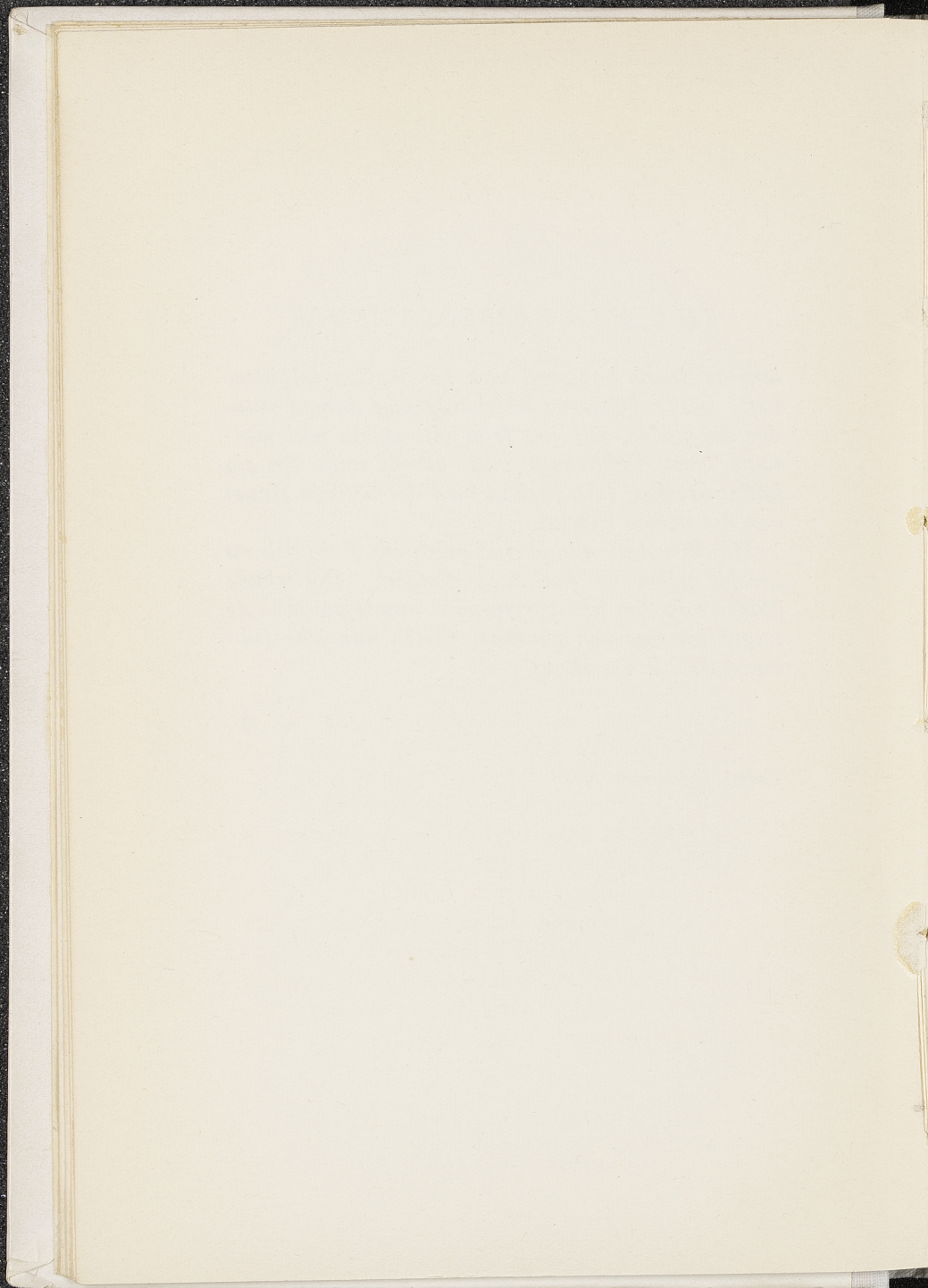
TILL ALLA BARBROS VÄNNER

lämnas denna bok med tack för trofast tillgivenhet. Barbroböckerna ha skänkt mig många stunder av glädje, när jag från vitt skilda håll mottagit brev, vilka sagt mig, att de unga lärt sig hålla av den lilla flickan med det oroliga sinnet och det varma hjärtat.

Man har bett mig skriva mera om Bab, och nu är det gjort — för sista gången. Det skulle glädja mig, om hon fortfarande kunde påräkna de ungas intresse och vänskap, fastän hon icke fullkomnats i livets skola.

E. K. W.

Malmö i februari 1922.

I.

Borgmästarehemmet.

»Gamla outrotliga och obotliga Bab», sade borgmästaren Holger Boye och dunkade med vänskapligt eftertryck sin fru i ryggen, där hon stod vid fönstret, stirrande med heta kinder och blanka ögon efter något rött, som försvann i gatkröken. Det ljusa fladdrande, som syntes längst, var ett brusande yvigt hår, vilket vinden rufsade om.

»Jag kan inte hjälpa det», mumlade Barbro, »låt oss kalla det ett ålderdomstecken, men jag vill ha hela min flock omkring mig, och så har jag i stället inte en kvar. Världen är ett stort glupskt gap, som slukar mina ungar.»

»Men Bab», Holgers grå ögon glittrade skattlystet, »du kan väl inte begära, att de ska stanna hemma och bli grundfördärvade av mor Bab. En blåstrumpa är du och slarvig är du, och som du brinner i alla knutar, är det underligt, att du inte satt eld på hela familjen för länge se'n.»

»Holger!» Hon ruskade sin skinande muntre tjockis eftertryckligt. »Tror du jag finner mig i alla dina gemenheter. Jag skall försvara mig,

det skall jag! Varför gifte du dig med mig? Jo, du kunde förstås ingen annan få, du lille skorrande Söderslättburk, ingen ville ha något så — så... Nej, det här är dumt», Babs röst blev smekande varm och hon slog armarna om Holgers kraftiga nacke, »vi håller ju så gränslöst mycket av varandra, och du har rätt i det där om slarv och blåstrumpa.»

»Å, jag vet inte! Jag måste erkänna, att: hur 'dina böcker över landet gå', den digre Holger lider ej därpå. Och slarvet, ja, det gömmer sig blygsamt i dina lådor och skåp, så ärligt talat, är du min bättre hälft, Bab, och jag är villig, att när som helst bekänna kärlekens välgörande inflytande på min kropp och själ. Men nu är jag tvungen att gå och skipa mer eller mindre rättvisa. Hoppas, att du överlever de två timmarna till frukosten, då Boyarernas intåg avbryter tystnaden.»

Bab såg på klockan. Strax tio. Eva måtte väl inte kommit för sent. Hon hade haft mässling, just när terminen började, och nu i medio av oktober endast gått en vecka i skolan. Hon tog allt med djupt allvar; »första förberedande» stämplade hela hennes lilla person med en vikt och en betydelse, som inte tillät någon inskränkning.

Holger kysste Barbro till adjö, och tamburdörren smällde igen efter honom.

Borgmästarens bodde i ett långt, vitrappat hus vid Stora torget. Staden hade både landshöv-

ding och regemente, så den kunde icke kallas liten, och borgmästarens voro icke de högsta hönsen i korgen, men deras vackra, dyrbart inredda hem hade från första stund blivit en medelpunkt för de trevligaste samkvämen, de gladaste, festligaste barnbjudningarna och det uppfinningsrikaste julkalaset, då man alltid väntade sig lustiga överraskningar.

Nu började »Boyarerna» växa upp och den första riktiga balen skulle gå av stapeln under jullovet, när Sune kom hem från sin första termin i Uppsala. Han var den äldste av de sex och en manligt beskyddande kamrat mot mor Bab. Så kom Elsa-Gita, en lång och smal sextonåring, och därefter Ditt och Datt, tvillingarna; att de hette Aina och Gösta, mindes endast lärare och lärarinnor, alla andra kallade de nästan oskiljaktiga tolvåringarna vid det kelnamn far själv förärat dem. Den sjuåriga Eva avslutade raden. Och det var, sedan hon kommit i skolan, som Barbro kände, att snart nog skulle den stora, vida världen på allvar börja plocka ifrån henne den ena efter den andra av flocken. Döden hade redan hämtat två, och sedan dess hade Barbros ångest lätt att vakna. Till barnen räknades också Viktor Lang. Han var »store-bror» och hade redan gått igenom handelsgymnasium. Nu hade han tillbragt ett år i London vid the Bank of England, och skulle, så ung han var, vid sin hemkomst tillträda en framstående bankplats i Stockholm. Det

var en särskild historia med Viktor. Barbro hade nämligen en gång, då hon var sjuttonåriga Barbro Berting, hittat honom i en trappa, där han legat halvt avsvimmad av hunger. Och det blev Holger Boye, som tog hand om den lille föräldralöse pojken och lät honom komma till den Boyeska skånska gården för att hämta krafter. Så sattes han i skola, och när Holger väl fått sin sedan barndomen åtrådda Bab, blev Viktor första barnet i huset.

Så många hade mor Bab att fördela sig på, men hon gjorde det med den rödaste lust, liksom hon över huvud taget tog hela livet i famn, alltid färdig att tro på dess rikedom och beständigt väntande på dess tillflöden av ont och gott.

Kanske var det betecknande för kamratförhållandet mellan henne och barnen, att de oftast kallade henne »mor Bab»; säkert är, att de samt och synnerligen rusade till henne med sina förtroenden som till en jämnårig.

Just nu gick hon och tänkte på Viktor och log. Det föreföll nästan som om han ville sätta in en länk i syskonkedjan. Han hade skrivit och undrat, om inte mor Bab ville ta en ung flicka i huset. Mary Scott hette hon, och hon ville så gärna se Sverige och lära sig hushållet. Viktor hade träffat henne i pensionatet, där hon bodde hos sin faster, som överhopade henne med sysslor. Hon var bara nitton år, stackars lilla tösen, och re-

dan föräldralös. Svenska talade hon felfritt, ty hennes mor hade varit svenska.

Barbro hade resonerat med Holger om saken, och han förklarade, att flickan gärna finge komma. Det började ju så smått närma sig den tiden, då provkollektionen på blivande svärdöttrar skulle exponeras, och det var onekligen bekvämast att ha den i huset, om den inte bleve för omfattande. Det var nog ingen fara med Viktor, men Sune hörde till de flyktiga.

»Vid nitton år brukar man väl inte vara stadig», invände Barbro.

»För min del stadgades jag vid femton eller var det kanske sjutton», sade Holger. »Faktum är, att det var första gången jag såg dina långa, smala ben och slängande röda lockar.»

Elsa-Gita var lik modernesläkten, d. v. s. sina vackra mostrar, det konstaterade Barbro alltid med glädje, när Holger skämtade över henne själv som backfisch; hon hade visst mest liknat en stor flaxande fågel, som gjorde klumpiga försök att lära sig flyga, men Elsa-Gita var graciös och förde sig enkelt och naturligt. Hon hade inga slags griller och inga talangers rosor och törnen.

När Holger ibland en smula besviket mumlade: »Elsa-Gita är inte alls lik dig», svarade Barbro alltid: »Var glad för det, du. Jag var nog en konstig kropp», men det hände, att hon i den allra hemligaste vrån av sitt väsen ibland önskade, att

hon kunnat hämta fram en hågkomst från sig själv i slynåren ur sin raka, spänstiga Elsa-Gita, som trohjärtat och lyckoljust såg mot framtiden.

Ditt och Datt var det en annan kulör på. Deras far brukade säga, att de icke kunde has i rum, sådana vildbasare voro de. Och Ditt, lika med Aina, var värst. Hon förstod sig inte på stillsamma lekar och hade som helt liten avspisat alla dockor med ett bestämt: »Fy, dotter, baja käp.» Och som skräp behandlade hon sina dockbarn. Det blev den moderligt och snusförnuftigt anlagda Eva, som tog sig av Ditts misshandlade, näslösa, armavslitna och halvnakna dockor. Med rörande ömhet vårdade hon dem, och ju fulare och lyttare de voro, desto varmare omhulldades de. Mor Bab skulle vara farbror doktorn, som kom och kände dem på pulsen och ordinerade åt dem. För det mesta måste något så radikalt som nytt huvud och nya armar föreskrivas för att deras hälsotillstånd skulle kunna återställas, och sedan bar det av till Tilda, barnens egen jungfru, som de i tur och ordning ärvt, och som kunde allt: sy dockkläder, koka knäck, berätta spökhistorier och tvätta hår.

»Utan Tilda skulle vi inte kunna reda oss», försäkrade Barbro med övertygelse. Hon var av samma åsikt beträffande den bastanta kokerskan Serafia, den lilla nätta städerskan Selma, och fröken Malmin, en medelålders dam, som vakade

över silver och linneskåp samt över att borgmästarinnan icke stördes, när hon författade.

Varför man satt och plitade och skrev var dag, när man hade råd att låta bli, översteg fullständigt fröken Malmins fattningsgåvor, men det föll henne icke in att försöka få någon förklaring på borgmästarinnans besynnerliga vurm, ty hon höll sig för god att »förtala» husbondfolket.

Borgmästarens hade bägge våningarna i det långa, vita, gammalmodiga huset; från dess frontespis hade man en vidsträckt och vacker utsikt, och frontespisrummet, ljust vårligt i färgtonen med vita möbler, klädda med bredrandigt grönt och violgrått tyg, var både bibliotek och mor Babs arbetsrum. Här lästes också de mera krävande läxorna och skrevos hemskrivningarna. Det rymliga skrivbordet stod inramat av höga nerieträd och ett par mörka, frodiga araucarior. Väggarna kläddes av fullsatta bokhyllor och en väldig jordglob dominerade på det runda bordet mitt i rummet. Den tjocka, mossfärgade mattan bar tydliga spår av oroliga, unga fötter, vilka hamrat takten till studierna.

Det var dock först denna termin, som bråkmakarna Ditt och Datt fått lov att sitta i biblioteket och studera, visst inte var dag, men när skolarbetet var särskilt styvt och fordrade kontroll.

I övervåningen funnos eljest endast sovrums och gästrum. Filen av dagligrum låg på nedre

botten. Där fanns en stor sal och dito salong, ett förmak och ett kabinett samt borgmästarens bägge rum, alla med fönster åt torget och Breda gatan. Kök och jungfrukamrar hade utsikt åt gården.

I det s. k. borgmästarehuset hade i flera led stadens förste styresman bott, ända ifrån början av 1700-talet, men innan Boyes flyttade in där, undergick det en grundlig renovering och inre modernisering. Det yttre förändrades icke. Den breda fritrappan med handsmitt räcken fick behålla sina nötta steg, och allttjämt svängde den stora järnlyktan på sin ornamenterade arm. Det hade inletts elektriskt ljus i den, och varje kväll under den mörka årstiden lyste den ut över torget.

Porten hade sin portklapp kvar, en kraftig, bronserad lejonass, och kom man in i hallen, trädde man på ett gediget ekgolv. Att murarna voro bastanta, märktes på de djupa fönsternischerna, särskilt i nedre våningen. I kabinettet hade någon borgmästare på 1800-talet låtit bukta ut väggen, absolut stillöst, men så att det blivit ett trevligt burspråk att sitta i, om man inte var för bekväm. Där stod nämligen endast ett par taburetter, vilka använts som kullerstolar i Bertingska släkten under åtskilliga generationer. Då nu de tre systrarna Berting gift sig, och den fjärde ämnade förbli ogift, hade de gamla förgyllda och sidenklädda stolarna hamnat hos Barbro.

»Pojken», som den yngsta av systrarna alltjämt kallades i familjen, trots sina fyllda trettiofem år, försäkrade skrattande, att hennes gemyt ändå ej skulle gå förlorat för en ny tidsålder, ty hennes namne Aina-Ditt, var det om möjligt ännu mera sprall på än det varit på den yngsta Berting i uppväxtåren. Nu var Aina senior sin fars högra hand och hade överinseendet över hela det stora affärshusets in- och utländska handelsförbindelser. Dessutom var hon medlem av stadsfullmäktige och satt i olika kommittéer och stämmor, alltid lika käck och hurtig.

Ditt fann moster Aina bussig och hade redan beslutat, att hon skulle bli firmans överhuvud, när »dom andra va dö'a hela bunten». Något sentimentalt fanns inte hos Ditt. Hon betraktade saker och ting med pigga, nyktra ögon. Och Datt följde hennes exempel i ont och gott. Vanligen gav hon impulsen till odygden, varefter de hjälptes åt att utföra den. Det var Ditt, som hittade på, att de skulle binda en eldröd bandrosett om svansen på stadens mest kända familjehundar, men Datt skulle köpa banden och infånga föremålen. Det sistnämnda blev rätt besvärligt, men ett halvt dussin societetshundar bekom dock sin prydnad och lyste upp den enformiga Breda gatan med sin svansdekoration till stor harm för de respektive ägarna.

En annan gång hade Ditt köpt en ask Kammerjäger och omedelbart före en lektion, fick Datt

i uppdrag att spruta ut detta frömjölsfina stoft över alla pulpeterna.

Följden blev den beräknade. Hela klassen nös våldsamt, och när lärarinnan gick omkring för att se, om nysningen var äkta, fick också hon en kraftig nysattack. Detta hade hänt i tredje förberedande. Nu hade Datt kommit in i elementarskolan, och tvillingarna hade ej längre så lätt att laborera tillsammans.

Övervunnen var också lyckligtvis den perioden, då Ditt och Datt *måste*, absolut *måste* skrämma gamla nervösa fruntimmer med att helt plötsligt från någon vrå av salongen draga upp en leksaksmus eller orm och låta den kila över golvet.

Om blott den ena av de två varit mindre fyrig, skulle ej så många komplotter kunnat kokas ihop, men tvillingarnas sammanhållning i galna påhitt var orubblig.

»De är ändå inte stygga», sade mor Bab bevekande, när Holger var förargad på »de sabla glyttarna». Och hon tillade stolt: »Nu är det också länge sedan de ställde till ofog. De växer alldeles säkert ifrån det.»

»Det får man ju hoppas», svarade Holger bister, »för det vore inte vidare tilltalande, om de som fullvuxna skrev med skokräm på trottoaren eller, som nu sist, smetade fast en lapp med 'allt utsålt' på skomakare Lindströms nya skyltfönster. Jag fick just se de små rackarna smita in i gränden efter välförrättat ärende.»

Detta hade hänt för cirka fjorton dagar sedan, men efter den uppsträckning tvillingarna då fått, hade de ej vågat sig på några mera rafflande skälmstycken.

Det var dock alltid med en viss spänning mor Bab motsåg frukosten, vilken fristund möjligen skulle uppenbara något utslag av morgonfrisk odygd.

Strax innan skolungdomen kunde väntas, kom posten med en mängd brev från in- och utlandet.

Det första Barbro bröt, var från hennes gosse i Uppsala.

Han trivdes bra, men undrade, om inte mor Bab kunde kvista upp till honom ett slag, ty det var strängt taget väl långt till jul. Och hon behövde röra på sig ett slag för att behålla sin smärta ungdomlighet. Det var mycket tilltalande att ha en sådan där liten kamratmor, som ens vänner och bekanta trodde vara en syster eller stiligare flirt. Sune bekände, att än så länge fann han fru Justitia och mor Bab vara de snobbigaste kvinns han kände, så hade han förstås sett ett par små Uppsalatöser, som gick an, men han hade inte tid för småplock nu. Det lästes, skulle mor Bab tro, arbetades för högtryck på en flott tentamen. Pengar behövde de inte skicka; han hade tillräckligt för sin del. »Vi studenter roar oss i all enkelhet på nationen.» Han hade slagit sig ihop med fyra trevliga prissar, som mor Bab måste bli bekant med. Två av dem sjöng gluntar, och

så var det improvisatören Ulf Grate. Han var en prick, och Sune hade redan funderingar på att få honom hem över julen. Han var från övre Norrland och skulle nog inte resa ditupp, så mycket mindre som han hade en rätt onådig styvfar.

»Julgästen n:r 1», noterade Barbro, läste sin pojkes brev till slut och tog fatt på nästa skrivelse. Den var på engelska. Ett litet rörande tacksamt kort från Mary Scott, som »kunde» få resällskap i slutet av november med »Sir Viktor», om det passade, att hon kom då.

Ännu ett par brev hann Barbro genomgå, innan stormringningen på dörrklockan förkunnade, att Ditt och Datt utgjorde förtruppen. Kom Elsa-Gita eller Eva först, ljud ringningen lugn och dämpad.

Snart sutto alla omkring bordet i den stora salen, där oktobersolen strömmade in som en gyllene flod, skimrande i Evas ljusa hår och förvandlande tvillingarnas kortklippta, rödbruna kalufser till kopparhättor. Elsa-Gita satt mera i skuggan, men omkring hela hennes ranka gestalt spred sig ett individuellt ljusflöde. Det strålade ur den klara, glada blicken och från de fasta, röda läpparnas leende. Hon skulle snart fylla sjutton år, men föreföll äldre. Att hon skulle retas med småsyskonen eller neka, när de bådo henne om en tjänst, var otänkbart. Vänlighet och beskyddande ömhet voro naturliga egenskaper hos henne.

Till och med mot mor Bab behöll Elsa-Gita sitt lugna, hjärtligt hägnande sätt.

Fröken Malmin intog sist sin plats vid bordet. Hon hade en stort skuren hästprofil och en liten tunn, fjäderlätt kropp, vilken flög från källaren till vinden åtskilliga gånger om dagen. Barbro hyste den största respekt för hennes allseende öga, och de rådplågningar angående hushållet, vilka borgmästarinnan — mest för syns skull — ibland hade med Malmin, kunde närmast betecknas som fiaskon för Barbro's husmodersvälde. Godmodigt fann hon sig i det, övertygad om sanningen av ordspråket: »Skomakare, bliv vid din läst.» Och att hennes »läst» ej var det praktiska arbetet, visste hon genom en och annan dyrköpt erfarenhet.

Ditt hade den ovanan att berätta med munnen full av mat, och nu kommo orden söndertuggade samtidigt med biffsteken:

»Dom kallar dig något konstigt i skolan, Elsa-Gita?»

»Tugga ur munnen, innan du talar», rådde Barbro, »det är omöjligt att höra, vad du säger. Var det om Elsa-Gita?»

»Ja, dom kallar henne något skojigt.»

»Vad då», frågade Elsa-Gita tämligen ointresserat. »Min klass har nog inget öknamn på mig, om det är ett sådant, du menar.»

»Nej, det var Ettan Roslund i 7 B. Hon kallade dig 'lilla helgonet'. Vem är det? Hon såg led ut, när hon sade det.»

Det stack vasst till i Barbro. Hon reagerade genast och häftigt för allt, som rörde barnen. Och nu plågade det henne, att skolflickorna skulle göra sig kvicka på Elsa-Gitas bekostnad. De skulle alldeles säkert låta sin uppfinningsrikhet bli känd, och så fann kanske också den manliga ungdomen för gott att taga fasta på speglosan: »Lilla helgonet!» Usch, vad det lät styggt och försmädligt!

Elsa-Gita hade redan i korthet förklarat, att Lilla helgonet eller Fröken Nitouche, som den också hette, var en lustig operett. Huvudfiguren var en ung flicka, som låtsade sig vara from och dygdig, fastän hon i själva verket var tvärtom.

Ditt flög upp och var förnärmad.

»Det är lumpet att säga så om dig», utbrast hon.
»Otäcka Ettan!»

»Ska vi klå opp henne», föreslog Datt beredvilligt och så stridslystet, att fröken Malmin måste hejda den fäktande armen, vilken närmast hotade ett fullt mjölkglas.

Evas stora, blå ögon sågo och iakttog allt, men hon blev sent färdig med sina uttryck. Nu kom det dock med kläm:

»Fröken har sagt, att det heter helgat, inte helgonat.»

»Det är något annat, lillebarn», log Elsa-Gita, »men vet ni, det där bryr jag mig inte ett dugg om. Låt Ettan och hennes kotteri kalla mig, vad de har lust.»

Barbro såg förstulet på sin stora flicka. Ja, det föreföll verkligen, som om Elsa-Gita satte sig över kamraternas lilla elakhet. Hon visste naturligtvis, att hon fullt kunde lita på sin egen klass. Flickorna i den hade alltid hållit ihop under Elsa-Gitas ledning, och lärarinnorna sade, att det var en ovanligt god anda bland de sjutton ungdomar, vilka nästa år skulle sluta skolan. Det var också något så piggt, hurtigt och vaket över den lilla skaran, att man blev glad bara man såg den rosiga flocken. Ett par hade visserligen blodbrist och en var klen och nervös, men på det stora hela lyste de av munterhet och hälsa.

De hade sin livligt verksamma klubb med samkväm, syaftnar, julklappsvakor, Luciafest och på våren gökotta. De hade kallat den »Allt möjligt trevligt», vilket förkortades till A. M. T. Medlemmar valdes också undantagsvis ur sjunde, och just nu på hösten hade en del sjundeklassister hedrats, men Ettan Roslund och hennes kotteri uteslutits, därför att de alltid ställde till bråk och förargelse.

»De ville nödvändigt medverka på vår basar», sade Elsa-Gita, »men det betackade vi oss för. Krängel är det värsta, som finns. Och A. M. T. är inte van vid bråkstakar. Vi gläder oss så väldigt åt basaren.»

»När skall ni ha den», undrade Barbro.

»I slutet av november, tänkte vi. Det är mycket, som skall tiggas ihop först. Den måste bli

riktigt genomstilig, så vi får in en massa till vår utländska resa. Du har visst inte hört det, mor Bab, vi tänker resa till Köpenhamn och se oss omkring en hel vecka. Men vi ska bara anslå halva inkomsten till lustresan, den andra hälften ska vi ha till julfesten för våra gamla. Det är första gången A. M. T. gör gott. Men vi är ju vuxna nu och kan få räkna oss till samhället.»

»Ja visst», nickade Barbro och mindes den gången hon som sjuttonårig varit med om att bilda en klubb, kallad »Solglimtarna»; den hade som ändamål att glädja gamla, ensamma damer, och det var tack vare den hon gjort bekantskap med den rara tant Helene Boye, vilken blivit henne en ersättning för gamla älskade mormor. Nu hade också tant Helene slutit sina milda, kloka ögon, och det underliga inträffade, att Barbro längtade efter en famn att vara barn i, efter en smekande ömhet, som värmden flickhjärtat inom henne, detta dumma, häftiga hjärta, vilket åren ej tuktat och bepansrat.

Nu reste man sig från frukostbordet, och tvillingarna försvunno blixtnabbt till utelek bland brokiga, fladdrande höstlöv.

Fröken Malmin satte sig vid ett fönster i salen och började ofördröjligen märka handdukar. Vart år försågs huset med nya förråd, ty här slets förskräckligt, så mycket liggfrämmande som borgmästarens hade, särskilt vid helgerna.

Eva ville ha en läxa i läseboken förhörd och sökte upp Tilda, vilken genast lät glasögonen sätta sig gränsle över den tjocka näsan. Så höll hon boken på meterlångt avstånd ifrån sig, och för varje rad Eva rabblade upp, nickade hon bekräftande och beundrande.

»Si, lillebarnet var så obegripeligt förståndigt!» Sina läxor kunde hon som ett rinnande vatten och visste precis var vart ord i hela stycket stod. Och som hon läste sin lilla vers! Det var annat det än tvillingarna, fastän de också voro »rara gudslån», men läxläsning hade de inte sinne för. Sune, gullgossen, slarvade allt litet, han med, men Herre Gud, vad han var vacker och ståtlig till och med i sin »lille rutige kolt». Tildas skrynkliga, fettpåsiga ansikte sken av beundran för de unga »Boyarerna», för aldrig hade hon sett »tockna änglabarn».

»Nu kan jag», förklarade Eva bestämt, sedan hon för femte gången — alla gångerna lika flytande — hasplat ur sig:

»Just på timmar tjugufyra
runda jorden svänger kring;
kring vår sol, den sköna, dyra
på ett år hon gör sin ring.
Lilla månens lopp, det trånga,
på en månad kring oss far;
men planeterna de många
ila runt kring solen klar.»

»Ja, vad hon d'ä kan», försäkrade Tilda, »tuppvärpet ligger på birån.»

Det fanns alltid en bit knäck, en kaka eller några russin på Tildas »birå». Dessa läckerheter kunde ibland ha uppnått en ganska respektabel ålder — var det något så fint som »massipang», fortlevde det från den ena julen till den andra i Tildas gömmor — men barnen voro ej bortskämda med gotter. Far hade strängt förbjudit »drösslande med pengar till snack».

Varje lördag uppvisades den lilla blå glosbok, vilken erhöles som kassabok vid årets början, och vari inkomster och utgifter uppskrevos. Eva skulle för första gången nästa år få en dylik bok tillika med en veckopenning av 50 öre, och hon föresatte sig att bli ordentligare än någon av syskonen. För varje år ökades sedan veckopenningen med 25 öre, till dess vederbörande hunnit tonåren, då den fixerades till 3 kronor. Dessutom erhöles ju alltid litet extra av godhjärtade släktingar, så att det berodde på misshushållning, om man skulle känna sig barskrapad.

Evas »tuppvärp» förvandlades alltid till kalasmat åt dockorna, men Ditt och Datt, som också, ehuru mera oförtjänt än lillbarnet, hittade namn på Tildas »birå», hade börjat en affärsverksamhet i all tysthet. Förslaget hade som alltid utgått från Ditt och uppstod en dag, då de granskade sina kassaböcker och funno en betänklighetsvärd oreda i sina penningförhållanden, något, som

skulle inbringa en högst otrevlig uppgörelse hos far.

Ditt föreslog, att de skulle samla Tildas gotter och sälja dem till snaskhungriga kamrater eller rent av till Tilda själv, så bleve hon aldrig utan. Planen utfördes genast, men utan något lysande resultat. Tilda var alldeles omedgörlig, och kamraterna rätt tröga. Så uppsträckningen hos far skulle ej kunnat undvikas, om inte mor tagit saken om hand och bett för tvillingarna.

»Jag gör det aldrig mera», sade hon allvarligt, och då var det oåterkalleligt så. Tvillingarna försökte rätta sig efter de givna reglerna, och med kassaböckerna gick det tämligen, men Ditt hade köpmansblodet som arv i kroppen och ville förvärva. Hon samlade ånyo sina och Göstas »tuppvärp» för att hembjuda dem åt Elsa-Gita till basaren. Den flott beräknade inkomsten skulle anslås till ett mäktigt radergummi, vilket, skuret i småbitar, vid kritiska tillfällen skulle säljas i klassen. Det var då en affär, som skulle bära sig, därom var Aina junior övertygad, för flickor kunde aldrig hålla reda på gummin. Förra gången hade far och mor ej invigts i »jobbet». Nu skulle de bli angenämt överraskade.

Elsa-Gita och Barbro hade gått in i vardagsrummet, ett stort hörnrum med gamla mahognymöbler och många krukväxter. Där stod också »Hamra», m. a. o. det pianino, varpå Boyarerna övade in sina spelläxor. »Hamra» hade

varit med ända från första stunden och tåligt fann det sig i att bli dunkat vid barnbaler och dans-tillställningar liksom dagligen av små otympliga fingrar. Flygeln i salongen var förnäm och spelades endast av aktsamma händer. Viktor kunde behandla den mjukt och förstående. Elsa-Gita hade också börjat. Hon spelade smakfullt och vårdat, men icke så av Guds nåde som Viktor.

»Å mor Bab, vad det är roligt att leva», utbrast Elsa-Gita och sträckte upp ett par starka flickarmar. »Varenda dag är proppad med sitt och den föregåendes och den efterföljandes rike-dom. Det skall hända så mycket festligt nu under den närmaste tiden. Tänk du! Om söndag fyller jag sjutton år, och det är så pass storslaget, att jag behöver den återstående delen av oktober att riktigt sätta mig in i det. Så är det alla tillrustningarna till basaren och basaren själv och Viktors hemkomst i november.»

»Ja, och så får vi en gäst, en bekant till Viktor. Hon kommer i slutet av nästa månad.»

»Kommer hon! Så livat! Det är väl Mary Scott du menar?»

»Ja visst. Vigg har aldrig nämnt någon annan flicka.»

»Det är förstås *hon*, mor Bab. Jag har aldrig sett ett par kära på nära håll. Det skall bli intressant. Men du, nu fortsätter vi att räkna upp 'större tilldragelser'! I december Lucia och de

gamlas julfest, och så kommer Sune hem, hurra! Har han också någon med sig?»

»Ja, antagligen en god vän, Ulf Grate heter han. Sune skrev om honom i ett brev jag fått i dag.»

»Usch, ett så'nt sliskigt romannamn, men han kan ju vara trevligare än sitt namn. Måtte han vara road av dans, för strax på nyåret ska vi väl ha vår bal, vår stora, riktiga bal?»

»Ja, det är meningen det.»

»Och sedan — ja, sedan är det alla de andras baler och slädpartiet och skolan och A. M. T. Mor Bab, jag är lycklig!»

»Käraste min tös!»

Barbro kysste Elsa-Gitas vita panna, inom vilken intet grubbel och ingen längtan gömde sig. Det var så klart och friskt alltsammans som solskens över nyfallen snö. Ingen av de andra barnen hade detta strålande lyckoskimmer över sig som Elsa-Gita. Det krävdes ingen yttre anledning för att hon skulle taga tillvaron i famn, aldrig stormande och obehärskat utan som en god, pålitlig vän.

»Jaså, är klockan så mycket», ropade hon nu. »Då är jag tvungen att kila till skolan. Adjö så länge.»

Det var en solstråle, som gled ut genom dörren med Elsa-Gita; den kunde ej skiljas ifrån henne.

II.

Sjutton år.

När Barbro tidigt på morgonen gick och dukade sjuttonåringens födelsedagsbord, tänkte hon, att det varit naturligast, om Elsa-Gita alltid fyllt år på en söndag. Den dagen passade henne bäst. Inte för att hon var lat och ville vila, men därför att det fanns så mycken helg i hennes väsen.

Holger kom in för att beskåda anordningarna och fann allt ganska gott, möjligen en smula för dyrbart och överflödigt. Det var verkligen en rikedom på presenter, som Barbro ordnat på ett uppslaget spelbord vid ett av fönstren i salen. Den gröna asparagusranken, som löpte utmed kanten, syntes knappt, ty varenda tumsbredd på den vita duken var upptagen. Elsa-Gita var hela släktens ögonsten, och fastän hon på sommaren vid sin konfirmation erhållit en mängd presenter, tycktes lusten att ge på nytt vara lika stor.

Av föräldrarna fick hon en antik bordstudsare, ett konstverk, utfört av en fransk mästare med den sirliga grace, vilken utmärkte rococon. En bevingad kupido sköt av en pil mot urtavlan

och log så skälmskt som om den gamla tiden varit ett ungt hjärta.

Farföräldrarna hade skickat en skånsk bonad och en tornshög spettkaka, morfar ett skinngarnityr i ljusaste iller, och moster Aina ett helt skrin med handskar. Moster Gitas present var en sidenkudde i form av ett stort rött hjärta och på detta var det broderat sjutton olika slags vårblommor. Moster Elsa och morbror Einar vistades i Italien över vintern och från dem kommo reproduktioner av berömda tavlor. Viktor hade sänt ett par engelska böcker och en förtjusande långschal. Sune nöjde sig med ett vykort och på detta ett: »Hej!» Men kusiner och övriga släktingars och bekantas frikostighet rågade bordet.

»Är det inte ändå märkvärdigt», började Barbro, men avbröt tvärt.

»Vidare i texten», uppmanade Holger.

»Nej, det var något, som du, och Elsa-Gita med, skulle kalla dumt.»

»Då är det bäst, du skyndsammast befriar dig ifrån det», skämtade Holger. »Det finns ingenting skadligare för intelligensen än lagrad dumhet. Låt oss utrota bacillen.»

Barbro stod och såg tankfullt ut över bordet, där den enda blomsterprydnaden var en stor bukkett av vita chrysanthemum och ljusröda nejlikor, och den hade hela tjänstepersonalen lagt ihop till.

»Det borde varit rosor», mumlade hon och

tillade strax på sitt impulsiva sätt: »Jag menar, att det är konstigt, att ingen enda ungherre kommer att uppvakta Elsa-Gita med blommor. Jag vet, att hon inga får. Men jag tycker, det vore på tiden nu, så söt som hon är.»

»Det hjälper inte med all kvinnans frihetssträvan», sade Holger skrattande. »Skapelsens krona för Eva-kvinnan är ändå mannen, och inte förr har döttrarna trampat ut barnskorna än hon börjar titta efter uppvaktande kavaljerer. Hette inte din sista bok: 'Ensamhetens rätt' och pläderade den inte för kvinnlig självständighet? Men lilla Bab, större reformatorer än du har skilt på lära och leverne.»

»Ibland är du för mångordig, Holleman, men det är förstås för att prata omkull tankerösterne inom dig. Nog tycker du som jag, att det blir roligt, när Elsa-Gita blir uppmärksammas. Ja, jag säger rent ut, att jag helst vill, att hon skall bli riktigt, riktigt firad. Och hennes ungdom börjar ju i dag med alla lyckodrämmar. Skulle det inte då varit festligt, om någon lagt rosor på tröskeln?»

»Det kan jag göra själv, om så skall vara», förklarade Holger. »Det är ingen brådska med flirt och struntprat. Elsa-Gita gifter sig nog, när den rätte dyker upp, men måtte det dröja. Jag vill ha min tös hemma länge.»

»Det vill jag också», sade Barbro, »och det är kanske riktigt att fördöma flirt — det görs

ju så ofta, att det verkar en dosis besk medicin —, men *jag* kan *inte* gå med på, att den är så förkastlig», tillade hon och såg ungt och tindrande trotsig ut. »Den är ett ytligt confetti, det medger jag, men . . .»

»Confetti kastas, sopas upp och kastas på nytt, smutsad och smutsande, där har du flirten, Bab», avbröt Holger och lade armen om Barbros liv. »Du lilla oppositionsbatteri tänker dig inte för, eller rättare, du idealiserar världen, det har du alltid gjort. När flirt föddes, var den en skimrande dagslända, nu är den en otäck spindel.»

Barbro svarade ingenting. Hon såg tydligt för sig både det ena och det andra. Fantasi hade borgmästarinnan.

»Du Holle», sade hon slutligen, »om jag idealiserar världen, är det inte så underligt. Jag har sett så mycket vackert, och jag är visst en ovanligt lycklig människa. Sex livsdugliga ungar och en man, som —», hon kramade så mycket av sin tjockis, hon nådde om. »Jag skall bekänna, att jag efter den framgång, som 'Ensamhetens rätt' fick, tyckte, att jag givit mig själv ett förhastat löfte, när jag lovat, att det skulle bli mitt sista tryckta arbete, men nu vet jag, att det var bäst så. Jag kan inte dela mig längre. Jag har gått upp i min sjustjärnas ljus.»

»Å ja, å ja, ta det med ro, Bab. Du kan inte låta bli att skriva.»

»Nej, det har du så rätt i. Jag skriver var dag

på en bok, som du skall få på vår silverbröllopsdag. Men hela upplagan blir endast ett exemplar.»

»Du har tagit tid på dig, vännen min. Det kan hända en del innan dess.»

»Ja», nickade Barbro och hennes glada ansikte skiftade uttryck. »Ibland fruktar jag, att vi ha de goda åren bakom oss. Nu tar ju ödet så småningom självbestämmanderätt över våra äldsta, och om fem år, är de vuxna allihop utom lillebarnet.»

»Då får vi fyra trevliga kamrater att umgås med; det är bättre än blöjodör och barnkammargjeller», förklarade Holger med eftertryck. »Jaha, Selma, stig mans på», vände han sig mot dörren, där städerskans runda, vänliga ansikte skymtade bakom ett tidningspappersomlindat föremål, vilket kunde vara en byst eller en blomkruka.

Från dörren mitt emot kom i detsamma festföremålet, buret på gullstol av fröken Malmin, Tilda och tvillingarna. Eva bildade eftertruppen. Direkt fram till far och mor och födelsedagsbordet styrdes kosan. När kaffebrickan av själva Serafia burits in till Elsa-Gita på sängen, hade familjen samlats för att lyckönska; nu var därför födelsedagsbordet föremål för det allmänna intresset. Selma ställde ned sin börda.

»Det är en till därute», sade hon. »Jag skall gå efter den.»

Och strax därpå visade hon sig med ett ännu oformligare, tidningsinhöljt föremål. Det måtte

också varit tyngre, ty Selma satte det med en suck av lättnad på bordet. Så neg hon:

»Har äran gratulera fröken så rysligt mycket.»

»Tack, lilla Selma! Men vem har varit här med det där?»

Elsa-Gita pekade på skyskraporna i tidningspapper.

»Det var två gummor, gamla Augusta med träbenet och madam Andersson, de där, som fröken tagit hand om och hjälpt så mycket.»

Selma smatt ut, för det var bråttom i dag. Fröken skulle ha middag för hela sin klass, och det lustiga var, att de då blevo sjutton flickor.

»Skynda dig, Elsa-Gita, och ta opp de där mystiska presenterna», uppmanade Datt, »vad har du gjort åt gummorna efter dom visar framfötterna?»

»Var det dem du bad för, så att de fick behålla sin lilla stuga och slapp komma på fattighuset», undrade borgmästaren.

»Ja, det är mina speciella små gummor», sade Elsa-Gita. »Det är riktigt roligt att hälsa på dem och ha litet gott med. Då ser de ut som förtjusta barn och klappar om mig och bjuder på rysligt kaffe, *fast* jag haft finaste sorten med mig, men se cikorian skall i, det hjälper inte. Och var gång jag är där, skall jag beundra Augustas mossros. Det är hennes stolthet, och den är bedårande. Och så skall jag tjusas av madam Anderssons gipssjöman. 'John Bull' kallar hon den.

Hon har fått den av sin salig man som fästmö-gåva.» Medan Elsa-Gita berättade detta för far och tvillingarna — mor Bab hade hört alltsammans förut och gladde sig åt Elsa-Gitas intresse för de åldrande och hjälplösa — tog hon ur de stadigt ifästa knappålarna och vecklade upp de tredubbla omslagen för att äntligen ur den ena papperspyramiden få fram — just den nyss om-talade »John Bull», bredbent, med sjömanshatt på nacken och de klumpiga gipsnävarna i sidorna.

Eva tjöt till av förtjusning.

»O, den får du låna mig. Jag skall ha dock-bröllop i kväll och har ingen präst. Söta Elsa-Gita!»

»Lugna sig, lillebarnet», uppmanade mor Bab. »Där ligger en papperslapp vid gubbens fötter, Elsa-Gita.»

»Ja, jag ser!» Och Elsa-Gita läste följande:

»Ja grattelerar å ho ska inte mistökka prä-senten, för dä raraste ja vet ska ha de besta ja har.

Lovisa Andersson»

»Det är rörande snällt», utbrast Elsa-Gita. »Nu måste jag se, vad min andra lilla gumma uppoffrat för att glädja mig». Hon var röd av förtjusning och de stora, grå ögonen, skälmskt varma som faderns, glänste stjärnklara.

»Det är förstås rosen», sade Ditt, »jag skall också bli välgörande, så får jag smaskens.»

»Så där ja, har vi nu ett nytt slangord att överleva», suckade borgmästaren. »Ja, mycket tål man, förr'n man förgås. Nå, det var ett praktexemplar!» Den sista meningen gällde den rikt blommande mossrosplantan i kruka, som Elsa-Gita avtäckt. Omgjordade av hjärtgrönt mossfjun tittade en mängd fasta ljusröda blomknoppar fram. Och i toppen flaggade ett gratulationspapper med mycket förgyllningar och granna krumelurer.

»Augusta har skrivit vers», log Elsa-Gita, »ni ska få höra. Nej, läs det du, far, men ni får inte göra narr av min gumma!»

Borgmästaren läste:

»Till Fröken Elsa-Gita.

Ho, som fyllar sjuton Åhr
glä å vaker som en vår
ska ha sej et fint blomster i krucka
för alting ho gör för di gamla å skuka.

Ömjukast
Ågysta Strand»

Barbro rådde inte för det. Tårarna tillrade heta och blanka ned för hennes kinder. Hon tänkte nästan skamsen på, att hon önskat sin flicka rosor av vilken som helst ungherre. De blommorna hade dock varit så oändligt värdelösa jämförda med de fattiga gummornas hyllning. Och hastigt tillade hennes tankar: »Elsa-Gitas

väg genom ungdomslandet blir inte så krokig som min!»

Det blev inte lång stund, som födelsedagsbarnet ostört fick betrakta sina presenter, ty från hallen ljödo klara flickröster:

»Upp Amaryllis, vakna min lilla,
vädret är stilla,
luften sval!»

Och in i salen marscherade hela åttonde, förvandlad till ett historiskt tåg med fader Bellman i spetsen, försedd både med luta och pudrad stångpiska. Utom »sångaren från Nord», var det endast en manlig deltagare i den retrospektiva processionen, och det var själve hjältekonungen, tolfte Karl med kragstövlar och älghudshandskar, blå vapenrock och trekantig hatt. Modigt klev han fram mellan drottning Kristina och Anna-Maria Lenngren, och chevalereskt överlämnade han Karolinerna i praktband, men så var det också landshövdingens Gertrud, vilken var van att alltid spela en roll vid de tillställningar stadens societet hade.

Hon hade från olika tablåer och pjäser samlat så många kostymer, att flickorna kallade henne »Klädkammaren», ett epitet hon tog emot mycket gemytligt.

Anna-Maria Lenngren överlämnade en liten grön pung, att vid »lämpligt tillfälle» tappas

bort samt tvenne sockerbröd på en liten glasassiett. Till gåvan deklamerade hon en travestering på den bekanta *Annonser* av A. M. Lenngren, vilken börjar: »En flicka har sin sypung mist etc.» och slutar:

»Den denna pung, till färgen grön,
tillrättaskaffar, får till lön
en puss och tvenne sockerbrön.»

Travesteringen lydde:

Ej Elsa-Gita ännu mist
sitt lilla hjärta, det är visst,
men kanske sker det här i staden
på stora Skogstörpspromenaden.
Om ej, så bruka denna pung,
mens du är fager, röd och ung,
i den finns trolldomsfrön så fina,
som alla härmed varda dina.
Strö dem för västanvinden ut
och tappa pungen ock till slut;
du sedan lugnt dig nedersätte
vid fönstret, väntande den rätte.
Ty denna pung till färgen grön
den hittar, som är värd sin lön:
en puss och tvenne sockerbrön.

Elsa-Gita tittade i pungen och fann den full av härlig konfekt. Hon var mycket belåten med »trolldomsfröna».

Det drog om, innan var och en sjungit eller

deklamerat något i sin tids stil samt övrräckt gåvor, men till slut spredo sig de historiska personligheterna i små grupper och blevo mindre arkaiserade. Sankta Birgitta dansade mitt på blanka förmiddagen fox-trot med Karl XII och Fredrika Bremer lät se sig i en oroväckande modern shimmy.

Vid tvåtiden blev det jämförelsevis tyst och lugnt i borgmästarehuset, ty Serafias svängom med pannor och grytor hördes ej in. Malmin stod i salen och bröt servetter i form av liljor, och i barnkammaren hjälpte Tilda lilla Eva med förberedelserna till dockbröllopet. Brudparet skulle ha »kulleristolar», sådana som stod i kabinettet, och nu anlätades Tildas uppfinningsförmåga.

Tvillingarna ansågo sig ha varit inomhus länge nog och försvunno hastigt utom räckhåll. Elsa-Gita njöt av presenter, brev och kort, och Barbro satt uppe i biblioteket och läste.

Hon hade hela förmiddagen känt sig sjutton-årig med sin flicka, nästan mera och gladare sjutton år än hon gjort det den gången hon själv firat denna ungdomstidens midsommardag. Hon kom så väl ihåg, hur besviken hon känt sig, när hon lagt sig den kvällen med tillskrynklade flickdrömmar som huvudgård och framtidens töcken i stridiga tankar.

Om ett par gamla gummor skickat henne det käraste de ägde, skulle hon visst ha storgråtit över, att ingenting annat hände, ingenting spän-

nande och vitglödgat, och sedan skulle hon blygts över sin tarvlighet att inte kunna uppskatta, vad hon fick. Men Elsa-Gita tog lyckan i utsträckta händer, orädd för dess makt och obekymrad om dess viktvärde.

Ett bilhorn tutade alldeles utanför porten. Det hade en viss befallande och förnäm klang, som tilltvang sig uppmärksamhet, men Barbro gitte inte resa sig. Hon satt kvar i sin bekväma stol, trots att bilhornet än en gång liksom ropade hallå upp till henne. Bilen passerade antagligen den trånga gränden invid rådhuset och utstötte en varningssignal.

Strax därefter kom emellertid Selma uppspringande med besked, att det var en majorska Freide, som ville träffa borgmästarinnan.

»Sonja!»

Boken flög ur Barbro's hand, och hon ilade nedför trappan in i salongen. Andfådd, glädjestrålade, bara en vidöppen famn alltigenom stod hon framför sin käraste barndoms- och ungdomsvän, vilken icke låtit höra av sig på flera år.

»Sonja! Så gränslöst roligt! Välkommen!»

»Tack Bab! Nej, vad du är dig lik! Samma rufsiga charme! Vad det var trevligt, att du fanns hemma. Uno och jag är ute på bilfärd och har kuskat omkring överallt, så jag tycker det skall bli ljuvligt att få vila ut över en dag, om du vill ha mig.»

»Det vet du väl, Sonja! Du skall få mitt finaste

gästrum, där själve kronprinsen övernattat en gång. Å, vad detta var roligt! Men var är Uno?»

»Ute i bilen, både han och pojkarna. Vi har fiskat upp våra äldste på vägen: en fänrik, som haft sin första sjökommendering, och en blivande kollega till Holger, tills vidare kandidat.» — —

Sonja Freide, som varit en mörklockig skönhet, hade, trots alla konserveringsmedel, åldrats fort och mist sin slankhet. »Liten, fet och ytterst elegant», hade Selma beskrivit henne för Elsa-Gita, som intresserad från sitt fönster åsett bilen. Hon hade visst hört mor Bab tala om Sonja Freide eller rättare om Sonja Thomas, den oemotståndliga tjuserskan, men hon kunde inte fatta, att denna skulle se ut som en knubbig medelålders fru. När mor Bab berättade om sina ungdomsvänner, blevo de till något så strålande och underbart, att det knappt gick att ge dem en verklichetsram.

De bäge ungherrarna, den ene i uniform, den andre i extra chic sportdräkt, voro antagligen Freidar i ny upplaga. Tänk, om de skulle stanna! Elsa-Gita förstod nog, att mor Bab var i sjunde himlen — dit flög hon så lätt — men för sin egen del betraktade Elsa-Gita främlingarna som ett störande element i födelsedagsfesten. Två kavaljerer till sjutton flickor, det verkade närmast löjligt. Det bleve säkert en strid på liv och död. Hon kände sina Pappenheimare. De fula, det

var bara tre, skulle bli tysta och tråkiga. Gert-rud, som i flicksällskap var vådligt bussig, skulle ge »världsdam från Skräköping», som Maud Tibelius kallat henne på sista gymnasistbalen, och Greta Falkner blev blygt kär, det var hennes force för var ny pojke, hon träffade.

Minsann kom inte Selma ut till bilen. Och — och! De odjuret stego ur! Uppför trappan! Månljust! *Alltså stannade de.* Elsa-Gita surade aldrig. Men vid högst enstaka tillfällen kunde hon bli fräsande, oresonligt ond, och det blev hon nu. Om bara mor Bab kommit in, skulle hon säga henne, att det vore bäst att skicka återbud till flickorna, så sluppe man åtminstone ett stortartat fiasko.

En halvtimme senare, då Sonja lagt sig att vila, och ungherrarna jämte Uno och borgmästaren gått ut för att se på staden, syntes verkligen mor Babs kopparbruna, ostyriga hårram kring ett ansikte med oroligt spörjande ögon. Redan i dörren frågade hon:

»Är du dålig, Elsa-Gita? Varför kom du inte in och hälsade? Det är ju Sonja, min egen Sonja, som är här.»

»Ja, jag vet det», sade Elsa-Gita, och när hon såg moderns ängsliga blick, blev hon varm och god igen. »Det var ju roligt för dig, men — ska de där ungherrarna också stanna?»

»Det är ju hennes pojkar. Visst ska de stanna.»

»Det var ett elände!»

»Hur så?»

»Men sötaste mor Bab! Två lejon och sjutton lamm.»

Barbro såg med ens så grubblande olycklig ut, att Elsa-Gita brast i skratt.

»Ja, är det inte tragiskt», log hon.

»Jo, det hade jag verkligen inte tänkt på. Och det är väl omöjligt att så här hux flux uppdriva femton kavaljerer till. Vi har ju fars skrivbiträden; och gymnasister vill alltid ha god mat, men ni är för stora för dem, eller hur?»

»Ja, i allmänhet. Åttonde har på sista sammanträdet i A. M. T. avsvurit gymnasisttillställningar. Och fars skrivbiträden är förlovade bägge två. Vi får nog bereda oss på att dividera 17 med 2, vilket absolut inte går jämnt upp. Men jag finner mig i att vara hors concours, och så ska inte min raraste lilla mor Bab se ledsen ut, för det är synd om dig.»

Det föreföll verkligen som om Barbro hade svårare att finna sig i det iråkade trasslet än Elsa-Gita. Hon undrade plötsligt med ett litet svidande styng, om också Elsa-Gitas sjuttonårsdag skulle bli en misräkning, men det vore väl att taga det för allvarligt. Inte kunde den oreda ett par maskuliner måste åstadkomma på en tillärnat exklusiv flickmiddag inverka på hennes förståndiga Elsa-Gita.

När herrarna klätt om sig, samlades hela sällskapet i salongen. Elsa-Gita hade aldrig sett så

mycket smink och puder, som det vilket skulle ge Sonjas utseende illusion av ungdom.

Mor Bab såg, utan all förkonstling, ut som barndomsvänninnans dotter. Hon hade en blågrå crêpe de Chineklänning, inte så alldeles modern, men mycket klädsam.

Alla systrarna Boye hade vita voileklänningar med breda ljusblå tyllskärp.

Fänrik Freide och hans bror stegade med var sin blombukett fram till födelsedagsbarnet. De gratulerade mycket vant, och fänriken beklagade, att staden tydligen ej var inställd på blomsterhyllningar, värdiga ett sådant föremål, då skulle den skaffat sig acceptablare blomsteraffärer.

»Ja, vi har roterat på det lilla planet som på det lustiga hjulet», inföll kandidaten, »men — hvor skal man plukke Roser, der ingen Roser gror. Jag har den äran!»

»Tack», sade Elsa-Gita litet kort. Hon höll av sin stad och tyckte, det var ogrannliga att klandra den. Blommorna lade hon på födelsedagsbordet, men fröken Malmin kom påpassligt och satte dem i vatten.

»Är det en födelsedagspresent?» Kandidaten pekade på den simpla gipsfiguren.

»Ja, en av mina allra käraste.»

»Jaså, förlåt! Ja, smaken är ju så olika.»

»Hädanefter har han nog inte höga tankar om min konstuppfattning», viskade Elsa-Gita till Datt.

Nu började flickorna komma, två och tre i ta-

get, och snart tedde sig salongen som en rabatt med olikfärgade hyacinter. Det skulle ha skrattats högt och hjärtligt, men familjen Freides närvaro lade sordin på stämningen.

Gertrud ägnade sig åt fänriken, och de pratade livligt. I vrårna fnissades det. De tre fula lekte med Eva. Kandidaten räckte till för fem, och det höll Elsa-Gita honom räkning för. »Det blir kanske inte så galet ändå. Flickorna tycker visst i allmänhet, att det är stiligt med 'stockholmsluft'!»

Vid bordet tog den ungdomliga munterheten ut sin rätt, och borgmästarens humoristiska tal uppskattades livligt. Efter middagen blev det både dans och lekar, som det brukades hos Boyes. Alla drogos med, både den magnifika Gertrud, och den mycket riktigt blixtförälskade Greta.

Fänriken och kandidaten fördelade sig ridderligt och vunno betydligt vid närmare bekantskap. Sonja hade genast blivit eld och lågor för Elsa-Gita och bjöd henne till Stockholm en hel vinter, när skolan slutat.

»Å, jag gläder mig åt att få föra ut henne och gifta bort henne, jag, som bara har fyra långa pojkar», sade hon till Barbro.

»Jag vet inte, Sonja, om Elsa-Gita vill föras ut», svarade Barbro, »och alldeles säkert vill hon inte giftas bort.»

»Är hon modern, skall hon ägna sig åt något?»

»Inte som jag vet. Elsa-Gita är inte modern, men hon är en individ. Det har hon alltid varit.»

»Å, det är precis som när du var viktig och högstämd förr i världen, Bab», skrattade Sonja. »Tänk, att så'nt är tvättäkta. Och du, som aldrig behövt gräva dig ner i något!» Hon menade inte att ämnet skulle diskuteras, det hade aldrig varit i Sonjas smak att komma till botten i frågor. Hon skummade allt, och sekunden efter sitt sista yttrande var hon med i en ringdans och for omkring som en snurra.

När gästerna gått, och Freides tagit godnatt, följde Barbro Elsa-Gita in på hennes rum. Hon lade smekande sina händer om dotterns kinder:

»Har du haft en sådan födelsedag, som du önskat dig, mitt hjärtebarn?»

»Ja tack, mor Bab, det har jag visst.»

»Du känner dig inte alls besviken?»

»Nej, inte ett dugg! Vi har haft så festligt och muntert.»

Barbros händer gled ned. Nu borde hon ju vara nöjd. Elsa-Gitas ögon voro så klara och ärliga. Men Barbro trodde trots allt, att sjutton-åringen väntat mera. Eller var tiden så helt anorlunda, att unga hjärtan klappade på annat sätt än förr?

Hon kysste Elsa-Gitas panna.

»Sov gott, barnet mitt!»

»Tack, detsamma, lilla mor. Du ser trött ut; du skall lova mig att ligga riktigt länge i morgon bittida.»

III.

Uppgörelsens stund

Borgmästaren satt vid sitt skrivbord och väntade Boyarerna. Det var den tredje lördagen i november, och kassaböckerna skulle uppvisas. Från Sune hade som vanligt kommit en skisserat specificerad redovisning för den »näst sista» veckan. Husets älste höll på traditionen utan att låta sitt studenthumör nedtyngas av den.

Och fadersögonen hade kisat halvt satiriskt, halvt överseende mot de tämligen egendomliga utgiftsposterna som t. ex.

- D. $^{10}/_{11}$ Han skulle hängt sig,
om han inte fått vigg..... Utgift Kr. 25:—
» $^{12}/_{11}$ Flickan var rasande
söt, måste bjudas på kondis » » 2:50
» $^{17}/_{11}$ Var välgörande i tre
gathörn, köpte kängband i
ett fjärde. Åt en nattkorv
på torget. Glad dag..... » » 18:75

Obs! Gathörnstiggarna erhöilo smärre silvermynt.

Holger var nöjd med sin pojke. Han skulle nog bli en duglig jurist med tiden, men behövde inte pluggläsa utan kunde begagna universitetsåren ungt och friskt och mångsidigt. Det var, enligt borgmästarens uppfattning den enda period, då inte de dagliga omsorgerna oavbrutet och brutalt trampade den högre allmänbildningen på tårna.

Det knackade flickförsynt på dörren. Elsa-Gita förstår!

»Stig på», ropades från skrivstolen.

Något litet och ljust fladdrade in. Det var Eva, med håret som en sky omkring ansiktet, och ögonen stora av spänning.

»Är det du, lillebarnet! Vad kan en så pur ung dam önska?»

»Far, söta far, jag har ju fölsedag på julafton. Kan jag inte få kassabok redan nu? Jag har lovat Inga-Brita nytt hår i julklapp, och jag tycker det vore så skoj att få skriva opp'et.»

»Inga Brita? Är jag presenterad för det dockfruntimret? Var det hon, som hade bröllop här-omdagen? Har äktenskapet tagit så på unga frun att hon blivit skallig?»

»Nej, Inga-Brita är min gamlaste docka. Hon har inte haft riktigt hår förr, så jag har inte kunnat champinera henne, och det är osnyggt. Kan jag inte få en kassabok?»

»Nej, min lilla Eva, gamle Adam biter *inte* i äpplet. Men jag skall förära oldmor Inga-Brita en peruk.»

»Tack», sade Eva långdraget.

»Passar det inte?»

»Jo, men så'nt ska far och mor skaffa sina barn, och jag är Inga-Britas mor.»

»Så får du pengar till en peruk.»

»Tack! Far, gör det någe, om jag skriver opp'et?»

»Nej, för all del. För du hushållsbok?»

»Jag skall börja. Dockorna ska få så mycket nytt, när jag blitt åtta år.»

»Varför just då?»

»Men far! Då får ju deras mor pengar att röra sig med, vet du väl.»

Borgmästaren skrattade hjärtligt. Det var säkert Tildas uttryck Eva lånat, ty dadda hyste inrotad vördnad för de penningstarka.

»Skall hela ditt veckokapital gå till dockorna, Eva?»

»Ja, det förstås, det är ju mina barn. Och förresten har jag Ditts ungar att tänka på också.»

»O, ett sådant ansvar», sade far och tog fram en skinande tvåkrona. »Får jag lov att bidra till underhållet med denna skärv. Dessutom förbinder jag mig att betala Inga-Britas skönlockighet.»

»Tack, lille rare far!»

Eva klättrade kattvigt upp i borgmästarens knä

och lät sin lilla torra, slutna mun studsa mot hans kinder och haka. Det var lillebarnets sätt att kyssas.

Änjo knackade det, och denna gång var det verkligen Elsa-Gita, hurtig, glad och frimodig.

»Här är min bok, far. Var så god!»

D.	17/11	Inköp till basaren.....	Kr.	10:75
»	18/11	» » »	»	5:15
»	19/11	» » »	»	7:25
»	20/11	» » »	»	3:—
»	21/11	» » »	»	1:20
»	22/11	» » »	»	0:75

»Man kan inte säga annat än att du är konsekvent», sade Holger. »Inkomsterna tycks det ha varit skralt med. Nå ja, du är väl inte barskräpad, kan jag tro.»

»Nej, jag har litet födelsedagspengar kvar, så det är ingen fara med mig. Nu skall jag börja samla till julklappar. A propos far, så har jag en idé till något, jag vill ge mor Bab. Men blir det mycket dyrt, får du hjälpa mig.»

»Är du säker, att jag vill? Ärligt sagt, är jag missnöjd med Babs otrohet, vilken hon nu manifesterat i fem dagar genom att totalt negligera sin beständige tillbedjare för den där engelska flickungen Viktor skickat oss.»

»Ja, men Mary är också bedårande.»

»Vafalls! Ska det vara en pik, att jag inte

fyller måttet? Ni kan inte begära, att jag ska se ut som smultron och mjölk. Men en smörklimp är också 'bedårande', när man skall breda smörgåsar till basaren till exempel.»

»Ja, du är obetingat och ojämförligt den mest förtjusande — 'smörklimp', som finns», försäkrade Elsa-Gita entusiastiskt, »och det tycker mor Bab också.»

»Det skulle bara fattas annat», sade borgmästaren med komisk värdighet. »Förresten är jag själv helt weg i den lilla missen med de gröna ögonen. Men det är *jag* det! Bab skall hålla sig till sitt. Nå, vad skulle du ge vår dyrkans föremål?»

»En vit lapphund. En ny Pax! Ute hos handelsträdgårdsmästare Gran har de den mest helledudsande lilla valp, som jag är övertygad om är maken till mors Pax. Du minns väl, far, hur förtvivlad hon var, när gamla Pax dog! Jag tror hon skulle bli väldigt glad för en vovsing.»

»Det tror jag med. Det var ett sabla kvickt påhitt, min tös. Vi går den dag i dag och tittar på exemplaret.»

»Men jag får ge den, om jag har råd?»

»Överenskommet. Annars får du nöja dig med upptäckares vanliga lott: äran.»

»Ja, du må tro, jag skall stryka under, att initiativet var mitt. Men du får vara honett, far, och inte överbjuda. Jag har litet tumme med

Gran, för han skall dekorera Blåbandslokalerna till basaren.»

En trumning på dörrspegeln förkunnade tvillingarnas antågande. Elsa-Gita passerade dem på tröskeln med en liten nick.

Och de stego på, strålande, med var sin blåa bok viftande som en segerfana.

Borgmästaren lade de bägge böckerna öppna framför sig. De voro alltid på pricken lika, och nu stod på inkomstsidan med stora, triumferande siffror: »1: 50». Således hade Ditt och Datt förskaffat sig en förtjänst på sammanlagt tre kronor. Det var smart, och Holger blev nyfiken.

»Törs jag fråga, var konsortiet infångat ovanstående summa?»

»Jo då», sade Ditt ivrigt. »Vi har varit så sparsamma ända se'n i augusti, då dom bestämde, att dom skulle ha basar, för vi har gömt vartenda dugg av Tildas tuppvärp, och nu var det en stor ask, och den sålde vi till Maud Tibelius. Hon skall göra konfektpåsar och sälja i karamellståndet. Elsa-Gita ville inte köpa av oss, för hon sa' det var gammalt, men Maud sa', att hon blandar opp'et och säljer det till skolpojarna. Hon vet precis, vilka, som har bra tänder, sa' hon.»

»Det var ju en ingående personkännedom», komplimenterade borgmästaren. »Det är således till vår stads tandatleter Tildas vördnadsbjudande 'massipang' skall avyttras. Det är väl du, Ditt,

som med denna finansiella kupp hävdad det Ber-
tingska mödernet?»

»Med vad, sa' far?»

»Det är väl du, som hittat på det här, sa' jag?»

»Visst, men Datt var med på't. Och nu ska
vi . . .»

Ditt tvärtystnade. Det jättestora gummit fast-
nade i halsen. Hon hade ju tagit Datt i hand
på, att de ingenting skulle säga, förrän en ny in-
komstpost visade deras lysande framgång.

Borgmästaren såg en smula misstänksamt på
sina frodiga, sprittande livaktiga plantor och sade
myndigt:

»Jag tror, jag skall be om fortsättningen.»

»Det var ingenting», hjälpte Datt systemen, »för
jag vet, vad hon skulle säga.»

»Hör du, min gosse, det var en underlig slut-
ledning; den passar inte i ett juridiskt hus. Men
kör för det, att det inte var något av vikt. Ditt
skall i alla fall avsluta meningen.»

»Det var bara det, att — att nu var det inget
mer.»

»Ungar», röt borgmästaren till, »vad är det
där för hyppjande. Begriper ni inte, att jag vill
ha ärliga svar? Vad är det, ni har för er? Är
det några nya merkantila planer med försälj-
ning, så sätter jag strax punkt för dem. Jag vill
inte veta av något schackrande för att få slan-
tar. Ni har er veckopenning, och på den drar jag
nu av de tre kronorna samt förbjuder er ytter-

ligare förvärv, innan ni blivit torra bakom öronen. Gör inte om sådana här affärer, det råder jag er till.»

Ditt och Datt stodo häpna och snopna. De hade tänkt sig situationen helt annorlunda. Far skulle berömma dem och berätta vid kvällsbordet, hur duktiga de varit. Han skulle säga, att de varit de enda, som haft något på inkomstsidan, och hela kvällen skulle de firas. Jo, vackert! Far satt där och såg himlaarg ut. Och mor Bab skulle klart bli ledsen, och det var än värre. Elsa-Gita *hade* varnat dem, men det hade de inte brytt sig om. Och Tilda hade sagt, att »tocket inte va' i herrskapets väg», men det hjälpte lika litet som hågkomsten av deras första misslyckade konfektaffär. Och gummit!

Ditt suckade djupt och tungt.

Datt förstod strax, var skon klämde, och hans suck var ett fullständigt stönande.

De sågo så hjärtans bedrövade och slokörade ut, att Holger hade svårt att hålla sig för skratt.

»Marsch, ut med er nu», sade han kort, gav dem böckerna och den reducerade veckopenningen och hörde, hur fyra modstulna fötter travade bort.

När far haft den minen på sig, gick det inte an att gå till mor Bab och få tröst. Det lyckades aldrig, när far sagt sin bestämt ogillande åsikt om något, och tvillingarna hade ingen annan ut-

väg än att hand i hand ställa sig vid salsfönstret och dystert betrakta det snösörjiga torget.

Nu fattades det bara Tildas: »Va' sa' jag?» som var det förargligaste tvillingarna visste, och Ditt mumlade, medan hon snörvlade upp litet genomfuktad sinnesrörelse i sin trubbnos:

»Vi knyster inte om'et.»

»Nej», svarade Datt lättad, »det är väl ingenting att babbla om.»

*

Kvällen, som skulle blivit tvillingparets, blev i stället i ännu högre grad än vanligt den lilla skimmerögda Mary Scotts. Hon hade nämligen lovat att medverka vid basaren med snabbteckning, och nu skulle hon sättas in i dagskrönikan och få reda på stadens fäder, så att hon kunde känna igen dem och rita upp dem på det vita papperet.

Hennes karrikatyror voro mycket träffande utan att vara elaka. Hon hade lånat Evas griffeltavla, och under familjens intresserade deltagande drog hon kvickt och säkert sina karaktéristiska linjer.

Först visades Viktor, som var ovanligt lång och smärt och alltid ytterst prydlig. Marys grönglittrande ögon och rätt ofta synliga röda tunga arbetade med.

»Briljant», utbrast Holger road.

»Ja, inte sant», sade Mary, »han är sådan i

sina lustiga stunder.» Och hon log ljust mot skissen, som var mycket milt karrikerad.

Så kom ordningen till Barbro.

»Vågar jag», undrade Mary.

»Jo då», försäkrade borgmästaren. »Vi vet ändå, hur vi ser ut. Och på Barbro kan ingenting fult fås fram utom Medusakorkskruvarna, fast de är då det stiligaste hon har.»

»Tänk, att en stadens styresman skall ha så svårt att styra tankarna», skrattade Barbro, »de rinner ut i sanden.»

När Mary uppvisade Barbrokarrikyten, klingade skrattet spontant runt om griffeltavlan, ty hon var precis tagen på kornet med håret som en virvelvind, vilken tycktes lyfta henne från marken, och hela den flickaktiga gestalten hade en fart och flykt och iver över sig, som om varje linje varit skälvande liv. Det var något ohejdbart i hela framställningen, och Mary hade liksom i distraktion försett sin teckning med ett par fladdrande vingar.

Borgmästaren framställdes muntert klotformig, och Elsa-Gita fick gestalt av en pingstlilja. Uppe på den elegant raka stängeln satt blomman som en stor balytt och ur denna tittade Elsa-Gitas vackra ansikte fram. Ditt och Datt framställdes som två pepparkaksgrisar med knorr på svansen, och Eva blev en stor babydocka med en mängd små dockbabies omkring sig. Den skalliga Inga-Brita satt som dockmormor mitt i flocken.

»Tänk, att vi skulle få en talang ibland oss», utbrast Elsa-Gita förtjust, »vi är ju så jämnstrukna annars allihop utom mor förstås, men hon räknas inte *med*. Mor Bab är alltid ett pinnhål högre upp än någon annan.»

»Tja, talang», inföll borgmästaren, »det har ni kanske inte, ärade Boyarer, men födgeni utmärker ett par, och modersgenialitet en, så det är ju alltid att bygga på eller — frukta för.»

Tvillingarna drogo sig generade och olyckliga undan i ett hörn. Skulle nu far komma med den där historien om konfekten?

Men borgmästaren lät ämnet falla, då han märkte den effekt antydningen haft. Mor Bab blev dock genast orolig. Var det någon dumhet Ditt och Datt haft för sig?

»Vem har födgeni», frågade hon häftigt, »det låter så — så lumpet.»

»Det är nog en Babbisk uppfattning, som icke delas av tiden», inföll Holger, »men jag håller med om, att det saknar ideella synpunkter att plocka i pung och mage. Aina och Gösta har visst en liten fallenhet för den sporten, men det vänder sig kanske till praktisk och sund beräkning med tiden.»

Det blev moltyst. Vad, som verkade kraftigast, var, att far sagt »Aina och Gösta», dessa namn, som icke hörde hemmets goddagar till. Barbro's hjärta bultade. Snabbt gick hon fram till tvillingarna och fick dem med sig ut. När de om

en stund återvände, hade Barbro sitt beslutsamma drag omkring munnen. Men hon sade ingenting, gick och satte sig på »Hamras» nötta pianobänk och låtsades titta på noterna.

Ditt och Datt styrde kurs på far, och när de hunnit fram, förde Ditt ordet:

»Förlåt, far, men vi trodde inte det var någe gali't i att sälja tuppvärpet. Nu är det pin säkert, att vi inte gör så mer.»

»Tack skall ni ha, små hederspaschor», sade borgmästaren upprymd. »Det litar jag på. Blir det affärsfolk av er med tiden, så kan det inte hjälpas, men håll er med kuranta varor och pracka aldrig på kunderna skräp.»

Barbro vände sig om. Nu var molnet över. Hon lyste upp, tindrande nöjd, och flyttade fram till Mary igen, som lekfullt fortsatte att teckna.

»Vem är det», frågade Elsa-Gita och pekade på en rätt underlig figur, inramad i regntöcken. »Han ser ut som 'Molnets broder'. Får jag se?»

Hon tittade länge på det kantiga ansiktet med de djupa ögonen, vilka sågo ut som eldar på en höjd. Hela personen var liksom bildad av fjäll i dimma.

»Vem är det», upprepade Elsa-Gita.

»En herre, som jag såg en regndag i Stockholm», sade Mary. »Jag fäste mig vid honom. Hans utseende var så egendomligt.»

»Ja», Elsa-Gita hade blivit allvarlig. Hon tänkte plötsligt, att hon aldrig brytt sig så myc-

ket om någon hon träffat som om denna fantasi-figur av en människa hon antagligen aldrig skulle råka. Det var löjligt, men det gjorde henne faktiskt ont, när Mary suddade ut teckningen.

»Kan du inte göra en likadan», frågade hon.

Mary skakade på huvudet.

»I don't think I am able to, darling.» Mary Scott ville egentligen icke tala engelska och blev förtretad, när hon glömde sig. Hon satte nämligen in hela sin energi på att bli »svensk» till julen, när Viktor skulle komma. Dyrbara julklappar hade hon inte råd att ge honom, men han skulle märka, att hon för hans skull helt gick upp i det hemland han ville skänka henne.

Borgmästaren hade alldeles rätt i det, att Barbro blivit betagen i den mjuka, varmhjärtade lilla Mary, vilken strax öppnat sitt hjärta för henne och fått lov att kalla henne mor Bab. Marys hjärta var bräddfullt av Viktor Lang, och hon visste ingenting roligare än att berätta om deras blivande hem, hur de tänkte sig att inreda det, mycket enkelt och förståndigt, bara två rum och kök. Mary skulle sköta hushållet. Serafia, som lärde upp henne, var mycket belåten med sin lärjunge. Det skulle nog bli en husmor, som hette duga. Hon var inte rädd att ta i. Nu pågick just korvstoppning, och hon skötte både hackknivar och spruta med kläm.

Viktor ville, att de skulle gifta sig på nyåret. Det skulle ske i största enkelhet, så mor Bab

fick ej tänka på bröllop. Hellre då lova att taga emot dem under Viktors semester på sommaren. Barbro tyckte, att Mary var väl ung att gifta sig, men mindes så, att hon ej själv varit äldre, och att hon alltjämt var glad för varje dag och stund hon ägt sin Holger. Hon visste, att Viktor var trofast och redbar. Kanske vore det synd att taga ifrån dem något av lyckomåttet. Mary behövde också ett eget hem. Hennes verksamhetslust samlades helt om ett sådant.

När nu Barbro såg sin Elsa-Gita betrakta Marys teckning till dess den alldeles utplånades och hörde hennes ovanligt drömmande tonfall, greps hon av en oresonlig ängslan för att snart mista sin flicka. Det var icke så längesedan hon önskat henne några symboliskt röda rosor på födelsedagen och i denna stund — tyckte hon, att hon ville regla alla ingångar, så att framtiden ej skulle slippa in och taga ifrån henne Elsa-Gita. Varför hade hennes glada, sorglösa tös stirrat så oavbrutet på den där dimfiguren? Hon hade velat fråga, men det vore kanske dumt att taga upp ämnet, om inte Elsa-Gita själv nämnde något.

Till Holger sade hon försöksvis, när de kommit in i sängkammaren:

»Märkte du, så tyst och förströdd Elsa-Gita var i kväll?»

»Nej, jag tyckte hon var sig lik. Vad har mor Babs fantasi nu sett för ugglor i mossen?»

»Ja, jag medger, att jag är dum, Holger, men

när jag nu ser, hur glatt och ivrigt Mary rustar sig till giftermål, blir jag rädd — nej fy, Holger, skratta inte åt mig! — jag minnes mycket väl vårt samtal på Elsa-Gitas födelsedag — och jag *vill visst*, att Elsa Gita skall bli lycklig, men — men . . . »

Holgers hjärtliga skratt ville inte sluta. Han svängde Barbro runt, kysste de heta ögonen och sade slutligen:

»Ta det med ro Bab!»

Hon ville inte erinra honom om de två gravarna därute på kyrkogården, som de bägge en gång stått böjda över i djupaste sorg. Fastän tiden nu läkt såren, hade Barbro efter dessa förluster fått en pendlande oro; trots harmonien omkring sig, såg hon ibland mörka skuggor, och den, som bäst förstod att skingra dessa, var den lugna, klara Elsa-Gita. Barbro strävade emot sin benägenhet att liksom vila ut i de unga, starka armarna, när de tunga stunderna kommo, och dock var hon genast villig att inneslutas i Elsa-Gitas fred.

IV.

Basaren.

»En sådan skolbasar har absolut inte varit sedd förr», sade landshövdingens Gertrud med stolthet, när kommitterade samlades i Blåbandslokalerna en halvtimme, innan basaren skulle öppnas för allmänheten. »Visserligen påstod Ettan Roslund i morse, att 'lilla helgonet' nog finge bli utan sin helgongloria, för hon hade hört så *många*, som tyckte det var fräckt av skoltöser att arrangera en annonserad basar, men hon skall ju alltid vara ettrig.»

»Jag tycker inte det är något att bry sig om, när vår klass håller ihop», sade det s. k. lilla helgonet. »Var har vi nu våra marskalkar?»

Sex vitklädda flickor samlades och fingo ett brett, djuprött bantlär till tecken på sin värdighet. De skulle sälja biljetter och upprätthålla ordningen. De i åttonde, som hade yngre syskon, fingo taga en liten syster eller bror med som försäljare av blommor och konfekt. På grund av särskilda kvalifikationer och även därför, att de voro oskiljaktiga, hade tvillingparet Boye antagits. De voro

mycket lustigt klädda till röd- och vitrandiga polkagrisar. Av ansiktet syntes endast ögonen, och dessa glittrade blanka av förväntan.

De, som skulle sälja blommor, föreställde blommor själva. Både en blåsippa, en vildros, en kattfot och en viol trippade fram på små sidenklädda fötter för att taga emot fyllda blomsterkorgar.

Så fanns det hurtiga jultomtar, vilka bjödo ut leksaker. De voro placerade invid en majestätisk gran med elektrisk belysning.

Gertrud var förvandlad till en strålande sagofe och skulle berätta eller sjunga mot särskild entré. Maud Tibelius och Greta Falkner stodo för byffén, till vilken stadens fruar skänkt kakor och tårtor i mängd. De hade ljusröda klänningar och vita spetsmössor med långa, hängande band.

Elsa-Gita stod i »de gamlas» stånd. Där såldes allt, vad de fattiga gummor och gubbar staden ägde knåpat ihop, både stickade, virkade och slöjdade saker.

Föga vackert eller originellt förekom i denna utställning, men den var så smakfullt ordnad, att den väckte uppmärksamhet. Det var helt och hållet Barbros verk. Hon hade dekorerat ståndet med en ram av järnek, där de bjärtröda bären lyste mot de mörka bladen. Mellan de olika högarna av strumpor, dammlappar, vispar, träskedar och rotkorgar tittade tomtar fram, omgivna av mossor och glitter som på ett julbord.

Elsa-Gita hade för första gången satt upp sina

bruna flåtor till en knut i nacken. Omkring pannan krusade sig de mjuka hårlänkarna fjunlätt, och ju varmare hon blev framåt kvällen, desto yvigare lockade håret sig till kamraternas avund. De måste ideligen försvinna och »ta ett tag med tången». Det vill säga vid byffén hade ingen tid att tänka på dylikt, ty där trängdes oavbrutet avnämare kring tårtfaten, och för varje gång ett tömdes, försäkrade Maud och Greta förtjust, att det fanns mycket mer.

Hela staden var köplysten och i god stämning denna afton. Ditt utmärkte sig särskilt för sitt sätt att knipa köpare. Och så fick Datt som vanligt sin andel med av systemens företagsamhet. De bågge polkagrisarna voro nära att smälta av hetta, men höllo sig ändå inte ett ögonblick stilla. Ditt imiterade teaterpojknas sätt att bjuda ut konfekt, och Datt tidningsförsäljarnas utrop, och varhelst man kom ljud: »Fekt! fekt!» med en klar flickröst, samt sekunden efter Göstas: »Polkagrisar! *I-i-isklubbor och knäck!*»

Ungherrarna samlades flitigt omkring sagofeen, som var mera »världsdam» än någonsin, slösande med älskvärda leenden och små fraser om sagans makt.

»Vad berättar fröken för sagor», undrade en postexpeditör, som förälskat sig i landshövdingens dotter.

»Sagor för snälla barn», log Gertrud med vita tänder.

»Vaja täll dotte då», jollrade postexpeditören. Men så kom löjtnant Brohjälms, som ansågs utkorad, och frågade:

»Du har väl kärlekssagor också på programmet?»

Gertrud rodnade lyckligt och bad honom komma och höra på. Hon skulle just berätta »Prinsessan på ärten.»

Barbro hade stått och sett litet på feen. Nu frågade hon Holger:

»Vem tycker du är vackrast här i kväll?»

»Min Bab förstås.»

»Nej, nu skall du svara ordentligt! Av flickorna menar jag. Är det partiskt männe att ge Elsa-Gita första priset?»

»Ja, jag tror Mary får ha det, så det stannar i alla fall inom familjen. Hon är sabla stilig, vår lilla grönögda miss.»

»Ja, det är hon visst», medgav Barbro varmt. »Och vad hon förefaller road.» Det var något lätt och graciöst över alla Marys rörelser, som kom henne att likna en skimrande fjäril i den opalfärgade sidenklänningen. Hennes snabbteckningar väckte stor munterhet. Hon lade huvudet litet på sned, tungan tittade fram i vänstra mungipan, ögonen plirade iakttagande och så gled pennan raskt över papperet. Landshövdingen i högst egen person hade låtit sig avtecknas, likaså hans fru, och efter dem flockades de andra stadsborna omkring det lilla staffliet, både för att själva bli

avkonterfejade och för att se de lustiga karrikatyren av kända personligheter Marys lekande penna framställde.

Trögast gick det för Elsa-Gita att få sålt. Hon kom sig inte heller för att ropa an de förbigående utan stod där, väntande, varm och ivrig för sina gamlas skull. De skulle få inkomsten för de försålda arbetena som en liten välkommen julslant, och hon hade hoppats både på flitiga inköp och överbetalning. Men folk brydde sig inte så mycket om nyttighetsartiklar på en festafton.

De nickade vänligt åt Elsa-Gita, sade ett par ord och lovade att komma »sedan», men nu var kvällen halvliden, och utställningen av gamlingarnas arbete var alltför prydligt orörd. Landshövdingens hade köpt ett par strumpor och några vispar, som de strax skänkte tillbaka. Borgmästaren köpte ett parti dammhanddukar, men förresten var det rätt tyst hos Elsa-Gita.

Ett par gånger hade Ettan Roslund dragit förbi och ropat högljutt:

»Usch, såna tarvliga och klumpiga saker! Ett riktigt genomtråkigt stånd det där. Det blir nog inte många slantar i helgonskrinet.»

Och så fnittrade hon och kotteriet, medan ytterligare några kvickheter stänkte omkring.

Elsa-Gitas strålande ansikte mörknade. Hon skulle givit mycket, om det varit trängsel av köpare vid ståndet, när Ettan gick förbi härnäst, och hon ropade ut ett försynt:

»Nyttiga julklappar! Många nyttiga julklappar!»

Ett par äldre damer närmade sig, vände på en strumphög, skramlade med ett par träskedar och frågade, vad de kostade.

»25 öre stycket.»

»Så dyrt! Då kan man lika gärna köpa på torget!»

»Ja, men det här är för välgörande ändamål», sade Elsa-Gita.

»Ja, det förstås!»

Damerna avdunstade.

Ett par minuter stod Elsa-Gita ensam och blickade ut i den muntra virveln, vilken trängdes omkring byffén och de olika förlustelserna, och genom hennes unga hjärta sköt en allvarlig tanke: »Stackare de, som ingen bryr sig om. Vad det är synd om mina gamla. De behöver allra bäst att få sålt, men deras arbeten lockar ingen.»

»Vad är det för en fundersam min», frågade borgmästaren. Han och Barbro stodo arm i arm utanförståndet. »Är du ledsen för att du inte drar folk?»

»Ja, det är jag nog. Jag duger inte att sälja. Det är så förargligt.»

»Å, det är väl inte det, Elsa-Gita», inföll Barbro, »men ditt stånd är så undangömt.»

»Ja, vi får draga ut i världsmarknaden», utbrast borgmästaren livligt. »Jag tycker inte om

den där fräna Ettans gallhojande! Stå nu här en kvart, skall du få se på annat sedan.»

Borgmästaren försvann efter att ha viskat något till Barbro, som i sin tur viskade det till Elsa-Gita.

»Far? Far själv? Nej, så gräsligt snällt och så vådligt roligt», sade Elsa-Gita med eftertryck.

»Under tiden sköter jag standet, Elsa-Gita», lovade Barbro, »gå du ut och titta dig litet omkring. De har börjat dansa också efter Gerda Roths handklaver. Hon är dråplig som rospigg.»

»Ja, är hon inte! Jag är egentligen den enda, som gör fiasko, men nu hjälper far säkert upp saken.»

»Visst! Ut och roa dig, lilla tös!»

Elsa-Gita såg på mor Bab med glada, tack samma ögon. Hon hade allt längtat mycket efter att få vara med sina jämnåriga, men plikten först. Nu sprang hon snabbt ut i salen och fångades av en kavaljer, som ville »trotta».

En stund senare uppenbarade sig på basaren en riktigt genuin »knalle», smutsig och dammig, med blå glasögon och en röd snusnäsduk flaggande ur en ficka. Slokhatten dolde det mesta av ansiktet. Den tjocka, brokiga ylleamin gjorde också sitt till, men en blåröd nästipp lyste fyrbåksgrant. Han sålde strumpor, som »käringen hans steckat», och dammlappar, som »tösera verkat ihop», och träskedar, som han »la sneckrat sjölver, må veta».

Knallen var så oemotståndligt komisk och

väckte en sådan allmän nyfikenhet, att folk måste köpa rubb och stubb ur hans korg. Då fylldes den på nytt vid de gamlas stånd, vilket fort tömdes. En och annan gissade på, att det möjligen kunde vara borgmästaren, som klätt ut sig, men de flesta förnekade detta. Han brukade aldrig medverka. I allra största hemlighet passade Elsa-Gita på att klappa knallens breda rygg och entusiastiskt viska:

»Du har satt kronan på verket, far, men var har du fått kläderna ifrån?»

»Poliskontoret. Kvarglömda persedlar», svarade knallen lakoniskt, och strax därefter rullade hans bas genom salen:

»Vespar! Finfine vespar!»

Ibland drog han en lustig historia, och då klingade skrattet omkring honom. När en herre försökte pruta, hette det:

»I ä la från Småland. Har I hört, när ölännigen sulle sälja mërra te smålännigen? Joho dä va på de vise, att smålännigen pruta och geck an. Så sa' ölännigen: 'Du får mërra för tie kronor och fölsingen på köpe.' — 'Jaa, dä ger jag', töckte smålännigen, 'men jag sulle la ha respänga' å'.»

Den, som nyss prutat, kom skyndsamt med överbetalning. Det var stadens snålaste och rikaste affärsman, som i sista ögonblicket tyckt sig känna igen borgmästaren.

Barbro stod i det tomma ståndet och vaktade kassaskrinet. Ibland skymtade hon sina »polka-

grisar», ibland Elsa-Gita, alltid uppbjuden till dans eller upptagen av sina kamrater. Allvaret vid de gamlas stånd hade skrämt bort dem. Men fastän nu Elsa-Gita befann sig mitt i den ystra kretsen, skilde hon sig ifrån dem på ett egenomligt sätt. Kanske hon föreföll att tillhöra en annan tid än den ultramoderna, en med hjärtligare och mindre ymnigt skratt, med mindre flaxig brådska i rörelserna och med högburnare huvud.

Ett par timmar arbetade Holger Boye som knalle; därefter drog han sig tillbaka efter en obestriddig succès och försäkrade, att nu skulle han »knalla» sig i säng.

Klockan elva utrymdes basarlokalerna och endast de kommitterade stannade på valplatsen. De slogo sig samt och synnerligen ned omkring ett stort bord, på vilket de ställt smörgås- och tårtfat, kaffe- och tekannor samt kolsyrat vatten.

Under det att en ungdomligt glupsk hunger stillades med resterna från byffén, pratade flickorna i munnen på varandra.

»Världsdamen», sagofeen, lät en skinn- och benfri anjovis dingla ur munnen, då hon ej kunde få fatt i någon gaffel. Den expedierades dock snabbt, ty hon hade oerhört mycket att berätta. Det hade varit en gudomlig kväll.

»Och Brohjälms var förstås överguden», skämtade Elsa-Gita. »Om jag kunde begripa, hur ni bär er åt, som alltid har någon att svärma för. Jag tycker, de är så lika allihop, att jag omöj-

ligt skulle kunna välja. Och en pratar om sport och en annan pratar om sport och en tredje... Nej, jag är visst olämplig för den doft, som utströmmar från kärlekens rosengårdar.»

»Ja, egentligen är du rätt prosaisk, Elsa-Gita», medgav Gertrud, »men det klär dig. Du är alltid stilig, fast jag inte precis vet, om du har pojktücke. Det är något särskilt med det. Å Brita, långa mig den där laxsmörgåsen. Det är den sista på fatet. Är det någon, som vill dela?»

»Nej, slit den med hälsan. Det är en riktig tummagås, för det är många, som har petat på den», skrattade Gurli Lindquist. »Jag såg, när skomakare Andersson befingrade den, men den 'va la för dur'.»

»Usch!» Gertrud såg ogillande på smörgåsen, som varit för dyr för skomakaren; så sade hon storslaget överseende: »Ja, den får gå med, om det så vore beck på den. Jag har aldrig i mitt liv varit så hungrig och törstig. Har ni sockerdricka där?»

»Ta sista skvätten, lilla Gertrud», sade Gurli, »vad är det, som har botten och vad är det, som inte har? Det är uttytt: Flaskan har, men Gertrud har inte.»

Greta Falkner hade förälskat sig tre gånger, men haft för ont om tid att riktigt märka det. Däremot hade hon hunnit se...

»Skall jag tala om det, Maud?»

»Vad då?» Maud blev blossande röd, men ville tydligen gärna ha »det» bekantgjort.

Och fast hon upprepade: »Usch, vad du är dum!» och »Nej, vet du, Greta!» fingo flickorna i alla fall veta, att adjunkt Kolling kysst Maud på hand var gång han beställt en smörgås.

»Hur många beställde han, Maud», frågades i korus.

»Tio», mumlade föremålet.

»Så snålt», sade Gertrud, »kunde han inte orka med ett dussin?»

När kassorna ihopräknats, utbröt ett stormande jubel. De hade fått in mycket mer än de tänkt sig. Och av de gamlas arbeten fanns inte så mycket som en vispkvist kvar.

»Men det är då inte din förtjänst, Elsa-Gita», sade Gertrud. »Det är ingen rutsch i dig, när du skall bjuda ut. Hörde du inte, hur jag värvade folk till sagorna.»

»Jo», nickade Elsa-Gita, »det var styvt gjort, och jag erkänner min tafatthet. Jag förstår inte riktigt...»

»Å», avbröt Maud, »det är ganska enkelt. Du märkte, att publiken inte var hågad på strumpor och traskedar, och att Elsa-Gita Boye skulle tränga sig på någon, är otänkbart. Så blev stolta jungfrun bet, tills knalleffekten kom.»

»Ja — *var* det borgmästaren», frågade Greta Falkner.

»Visst! Jag kände igen honom på benen», inföll Iris Möller, »de är så korta och spänstiga.»

Flickorna skålade med koppar och glas för den lyckliga utgången och sedan ett fyrfaldigt hurra höjts för alla givare och hjälpare sjöngs unisont »Åttondes klassvisa», författad till A. M. T:s första höstsammanträde. Melodien gick på »Vintern rasat ut bland våra fjällar» och sista versen lydde:

»Skolans port och trappor snart ej nötas
mer av våra fötters tramp i sken.
Såsom unga damer vi bemötas,
 mogna för den glada odyssén.
Frihetstimmen slår, och läxkulturen
efter elva år tar äntligt slut.
Det blir skönt att lämna trånga buren.
Men vårt A. M. T. dör aldrig ut.»

V.

Nu är det jul igen.

Borgmästarehemmet Boye rustade sig till julfirande med samma glada intensitet år efter år. Det fanns knappast en vrå i det långa, vita huset, som ej förnam helgstämningen.

På ömse sidor om yttertrappan reste sig två väldiga granar, likaså i salongen. Det doftade av skog och tindrade av fröjd, vart man såg.

Serafia hade gnott i sitt anletes svett de sista veckorna, men så voro också förråden rikliga, syltornas rad och de dinglande korvarna imponerande, kakburkarna proppade, brödkistorna rågade. Dessutom regerade Serafia över åtskilliga skinkor, en pösande kalkon, två smällfeta tuppar, gåsbröst och den vitaste lutfisk man kunde önska sig.

Malmin hade alla specerier och julgotter om hand: Russin- och apelsinlådor, den hemkokta knäcken och de dito karamellerna, fikon, dadlar och nötter, de bjärtröda äpplena och de gyllne druvorna.

Borgmästaren själv dirigerade den välförsedda

vinkällaren och stod för glöggbränningen. Barbro hade den omfångsrika utdelningen till de fattiga, husets dekorer och placerandet av de många gästerna på sin lott. Grosshandlare Berting, faster Ulla och Aina väntades från Göteborg, Viktor Lang från Stockholm, Sune och Ulf Grate från Uppsala, så det gällde att finna utrymme.

Ingen kunde så praktiskt och outtröttligt hjälpa mor Bab med detta något brydsamma problem som Elsa-Gita. Såg Barbro trött och modfälld ut efter att ha gjort en misslyckad uträkning av sängplatser, kom Elsa-Gita med ett nytt förslag, en lämplig utväg.

Hon lade armen om mor Babs skuldra, log sitt friska leende och nickade käckt: »Så gör vi, du! Knuten löst!»

Ditt och Datt togo ingen annan del i julbrådskan än vad julklappar beträffar. De gävo alltid gemensamt och högst egendomliga och oväntade saker, som ofta voro avsedda att kunna bli till nöje och nytta för givarna.

Eva däremot var ytterst noga med att hennes presenter skulle vara »riktiga». Hon och Tilda lade sina huvuden ihop, och det »märkeliga lillebarnet» hittade på julklappar »så en kunde tro na vara gammal och fullvuxen.»

Dagen före julaftonen skulle Sune och hans vän komma, och till dess var allt färdigt med högstammiga vita ljus i grenstakar, doftande hyacinter och täcka julrosor på borden. Matsalen var

dekorerad med granrisgirlander och röda, storflickiga julstjärnor. I dörröppningen mellan salongen och kabinettet hängde en mistelgren, och mot denna tittade Mary ofta förstulet, medan en klar rodnad spred sig över hennes smala ansikte.

Viktors och hennes förlovning skulle eklateras på julaftonen, samma dag han kom, så kunde de få vara mera ogenerade, menade Holger, och han skrattade smått, när han tänkte på den blyge, försagde fostersonen som fästman. Det gick an, att Mary hade så mycken fart i sig, att hon kunde få liv i hans käre trögmåns, för övrigt den präktigaste pojke som fanns.

Elsa-Gita hade många järn i elden denna jul, den första, då hon icke längre räknades till barnen. Barbro beundrade hennes jämna humör, trots att både stora och små litade till henne. Mor Bab måste skämmas, när hon givit ett häftigt eller tvärt svar, skämmas grundligt inför sin stora flicka, vilken tog allt så lätt och glatt. Och ändå hände det, att tvillingarna, Eva och till och med far samtidigt hade något att be Elsa-Gita om. Hur bråttom hon hade, blev hon aldrig snäsig och inte heller »mallade hon opp» sig, tvillingarnas högsta beröm.

När det blev tid att gå ned till tåget för att taga emot Sune och kandidat Grate, hände dock det högst ovanliga, att Elsa-Gita ej var färdig.

»Kommer du inte», ropade mor Bab på sitt ivriga sätt, »vi ska gå nu.»

»Jag stannar hemma; ni är så många ändå», sade Elsa-Gita, och hon blinkade förstulet åt far.

»Ja, det är en fulltalig patrull», förklarade borgmästaren förstående. »Sex man högt. Eller kommer inte Mary?»

»Nej, Mary skulle ordna litet i Viktors rum», inföll Barbro, »men jag tycker, det är konstigt, att du inte följer med, Elsa-Gita. Sune blir nog mycket besviken.»

»Å nej, mor Bab, han är inte så hyperkänslig. Vi träffas ju om en stund. Du har glömt att knäppa kappan, mor! Så där!»

»Tack! Men — usch, var har jag handskena? Det finns ingen värre slarva än jag», utbrast Barbro självrisande. Hon *kunde* inte hålla reda på sina tillhörigheter. Det var hennes ständiga förödmjukelse.

»Kan det inte vara de här», undrade Holger och plockade fram ett par handskar ur sin frus muff. »De ser ut som små babianer.»

»Nå, där är de», sade Barbro med en suck av belåtenhet och sträckte ut handen efter ett par onekligen något solkiga gants de Suède. »Jag glömde få dem tvättade.»

Med snabba, flicklätta steg ilade hon utför trappan, kastade huvudet tillbaka och log upp mot den blå himlen över de snötäckta taken:

»I morgon kväll har jag alla mina ungar hemma, hurra!» Sekunden därpå drog en sky över

det livliga ansiktet. Det fattades två — två barnahjärtan, som döden hejdat i deras gladaste takt.

Undersåtsig och bredskuldrad gick Holger vid hennes sida. Han såg det skymmande strömolnet och drog hennes arm under sin med en öm tryckning.

Tvillingarna hade tagit Eva emellan sig, och det pratades både högljutt och livligt i den lilla förtruppen. Det resonerades om, hurudan kandidat Grate skulle vara, och de tre överbjödo varandra i drastiska fantasibilder.

»Jag tror, han är halt och har glosögon och talar i näsan», sade Datt.

»Jag tror, att han är längre än den längste karl och har illrö' halsduk», spädde Eva på.

»Jag tror, att han är en liten puttefnask med blå glasögon och hånghår.»

Anledningen till, att de spökade ut den obekante gästen var, att de tyckte, han skulle bli hinderlig, stå emellan dem och Sune. Och de gjorde upp den mindre tilltalande planen att hitta på något »nedrigt skoj», till exempel strö ut granbarr under kandidatens lakan. Blev han inte så »arg» för det, att han reste »bums», finge de väl hitta på något ännu kraftigare.

Eva brukade inte taga del i tvillingarnas upptåg, men den där kandidaten förtretade henne också, ty Sune skulle förstås inte leka med henne och dockorna, när han hade en kamrat. Hon

vågade inte höra sig för, vad tvillingarna trodde om denna viktiga angelägenhet, men hon hade frågat både mor Bab och Tilda. Mor Bab hade sagt: »Kanske kandidaten är sådan, att han leker med. Är han Sunes bäste vän, måste han ju vara trevlig och rar», men Tilda hade ruskat på huvudet och menat: »Han ska förstås fjäska för våran Elsa-Gita, det är klart som korvspa det. Men har 'en tur, det gi'r sej.»

Tilda bredde därpå ut korten till »Friarna och glasberget» och spådde av hjärtans lust. —

När den lilla skaran, som var på väg till stationen, hunnit om hörnet, rusade Elsa-Gita snett över torget och Landsvägsgatan fram. Hon skulle ut till handelsträdgårdsmästare Gran och hämta Pax, »den sötaste, klokaste hundvalp i världen». Hon skulle ha den i sin garderob, där den korg, hon gjort i ordning åt honom, redan stod, och tidigt på julaftonsmorgonen skulle mor Bab få sin vovsing. Elsa-Gita hade ett varmt intresse för det, som kunde glädja mor, men ibland brydde mor Bab sig om sådant, som Elsa-Gita tyckte vara bra tråkigt, som när mor fördjupade sig i ett psykologiskt arbete och varken såg eller hörde. Och när hon skrev sina romaner sida upp och sida ned om folk, som hade det svårt, och som ju inte hade behövt slita ont, om inte mor Bab offrat tid och bläck på dem. Nu var det visst, gud ske lov, slut med det, och man slapp gå på tå och vara rädd att störa och sedan ha jobb med att

få mor ut i verkligheten till sina egna ungar, vilka absolut inte voro några romanbarn.

Nej, vad snön knarrade lustigt under fötterna, och vad alla människor sågo pigga ut! Elsa-Gita kände halva staden och nickade »god jul» till höger och vänster. Så kom hon utanför tullen — det gamla tullhuset stod kvar, fast det fyllt två hundra år.

Härute mellan fälten och de enstaka stugorna tog Elsa-Gita små muntra hjälpskutt för att hinna fort nog. Hon önskade nästan, att tåget skulle vara försenat, så att hon komme före de andra, men det blev väl knappt. Grans kunde emellertid inte ha valpen längre. De skulle resa bort, och hon hade varit tvungen att hämta den.

»Lilla vita Pax,
nu har du mig strax»,

sjöng hon, och rösten ljöd som bjällerklang. Sune skulle snarast få veta anledningen, varför hon ej varit nere vid tåget. Det kunde nog hända, att han blev litet snopen, när han saknade henne bland de andra, men far redde säkert upp det. Mor kunde inte. Lilla rara mor, hon blev bara ledsen, när hon såg andra ledsna, och så ängslig hon var för allt och ingenting! Men bedårande söt!

Hemvägen tillrygggalades inte lika lätt som ditvägen, ty en tre månaders gnyende och orolig

lapphundssvalp är en rätt besvärlig börda. Så småningom blev dock unge Pax lugnare och tittade med piggt intresserade ögon ut i världen. Ja, när de kommo in i staden, och han fick syn på en grupp diskuterande hundar, ljud ett nylärt, pojkaaktigt »vov», och med en vig, av Elsa-Gita alldeles oberäknad rörelse, krängde han sig ur hennes grepp och hoppade ned på gatan samt kilade fram till kollegerna, vilka dock icke togo notis om det nyfikna hundbarnet.

»Vov», sade Pax och menade antagligen: »Här är jag!» Han viftade på sin lilla plymagerade svans och den spetsiga nosen vädrade. »Vov, vov!»

Nu slog de stora, fullvuxna hundarna krets omkring honom och började så grundligt skälla ut honom, att Elsa-Gita måste skratta högt, när hon energiskt sprängde ringen och infångade rymlingen.

Ytterst försiktigt smög hon sig in köksvägen och hann osedd till sin dörr. I detsamma öppnades en dörr mitt emot, och Pax satte i med ett gällt skall, som om han redan kände sig skyldig att vakta huset.

Elsa-Gita höll handen om hans nos och skulle skynda sig in, men en främmande röst hejdade henne:

»Förlåt, jag kom in i orätt rum. Här är så många dörrar.»

Kandidaten naturligtvis! Nå, det skulle inte alls besvärat Elsa-Gita att möta en främling, men — det var ju modellen till den underliga skissen, Mary ritat. Samma kantiga ansikte och brännande ögon! Samma slutna, allvarliga mun och breda, något tunga panna. Drag för drag kände Elsa-Gita igen honom, och hon fick plötsligt en våldsam hjärtklappning. Det var löjligt och omotiverat. Hon hörde hans röst igen:

»Får jag kanske presentera mig! Ulf Grate.»

»Elsa-Gita!» Hon tryckte den gläfsande Pax intill sig med vänstra handen och räckte fram den högra till hälsning: »Välkommen!»

»Tack! Jaså, ni är fröken Elsa-Gita. Sune är en varm beundrare av er.»

»Tyst Pax!» — Elsa-Gita klappade valpen och besvarade Ulfs yttrande med ett glatt: »Ja, sådana är vi allihop. Vi håller väldigt mycket av varandra och beundrar varandra kolossalt. Adjö så länge. Å, det är sant, låtsas inte om, att ni sett den här gynnaren. Det skall bli en julklopp till mor Bab.»

»Jag skall inte knysta, det lovar jag.»

Hon tänkte, när hon kommit in till sig och på bästa sätt pysslat om Pax, att det visst gått henne, som det brukade stå om de sippa mamsellerna i uråldriga romaner: »Redan vid första ögnakastet hade hennes hjärta sagt henne, att denne unge mannen skulle bli det värdiga föremålet för hennes knoppande känslor.»

Elsa-Gita hade fått läsa både Sophie von Knor-rings och Marie Sophie Schwartz' böcker för far-mor, när hon hälsat på vid Boyegården, och där-för kunde hennes minne haspla fram den långa tiraden. När Pax somnat i sin korg inne i den stora garderoben, begav sig Elsa-Gita på upp-täcktsfärd efter Sune.

Han satt i fars rum — i soffan — med mor Bab bredvid sig, och far belåtet klivande fram och tillbaka, medan han ömsom hörde på och frågade.

»Nå, där har vi familjens ädela ros och för-gyllande skrin», ropade Sune emot system. Han reste sig raskt och tog hennes bägge händer i sina. »Ditt yttre är väl bibehållet. Det är sannerligen besvärligt att ha sådana praktexemplar till mor och syster, att man faktiskt inte gitter svärma för andra.» Hans glada, energiska ansikte lyste av familjestolthet. Sune var inte lik varken far eller mor, men han kunde vara nöjd med den nordiska kraft, vilken präglade hela hans utseende. Som någon studiosus såg han inte ut, snarare som en hurtig styrman, van att röra sig bland tackel och tåg, och med en stämman, vilken utan svårighet kunde överrösta stormen.

Sune och Elsa-Gita hade alltid som barn lekt tillsammans, och de muntra hågkomsterna myll-rade fram i deras tankar som något ofantligt av-läggset, när de nu stodo där, vuxna båda två.

»Du tycks riktigt ha trampat ut barnskorna på de sista månaderna», återtog Sune, »det var

sablarna, vad du blivit stilig! Har du inte slutat snart i hönseriet, så att du kan komma till Uppsala?»

Sune kallade alltid flickskolan för »hönseriet» och hade till och med olyckats att försäga sig en gång, när föreståndarinnan hörde det.

»I vår är jag fullfjädrad», log Elsa-Gita, »men vet du, jag är nog ett sådant tamkräk, att jag kommer att sakna vårt kackel både under och emellan lektionerna. Det vill säga ibland. Det skall onekligen också bli vådligt roligt att rå om sin dag.»

»Du går förstås strax och kärar ner dig och får någon att dra på 'bullis' med.»

Elsa-Gita svarade inte. Hon kom att tänka på sitt intryck av »Molnets broder». Kunde man verkligen så brådstörtat »kära ner» sig? Nej, naturligtvis inte. Och hon skakade på huvudet.

»Jag har tänkt mig, att jag skall varna Elsa-Gita för fem farliga F», sade borgmästaren. »Hittills har det inte behövts, men jag misstänker att det kommer till pass nu, när barnet skall ha sin första säsong.»

»Får jag höra, far», bad Elsa-Gita.

»Jaha, sätt dig vid skrivbordet och pränta ned fadersförmaningen på oskärat papper.»

Elsa-Gita lydde strax.

»Klar till aktion», förkunnade hon.

Borgmästaren dikterade:

»Du akte dig för:

1. *Förmiddagskafferep.*
2. *Förälskelseinfluensa.*
3. *Fettbildning kring själen.*
4. *Föräldravanvördnad.*
5. *Frasfin klädstrunt.*

Elsa-Gita läste igenom receptet, och Barbro följde med. Hon stod bakom dotterns stol.

»Vad är förälskelseinfluensa», frågade hon.

»Det är sådan som kommer som ett nysande, orsakar allmän rubbning i organismen, mattighet och slöhet, men som ändå inte är något; bara en otrevlig, kringkilande bacill.»

»Det tycker jag inte var svårt att förstå», inföll Elsa-Gita. »Men nu du, Sune, måste vi klä barnkammargranen och lacka julklappar och skriva vers. Du skall hjälpa mig med allt möjligt.»

»Ja, gärna det. Men vi får väl tänka litet på vännen Ulf.»

»Det är sant, Elsa-Gita», utbrast Barbro livligt. »Du kan inte tro, vad kandidat Grate är lik den där underliga skissen Mary tecknade en kväll.»

»Jag vet det, mor Bab.»

»Har ni träffats?»

»Ja — alldeles nyss i en dörr.»

»Jaså», sade mor Bab så sakta, som om hon varit rädd att väcka något, som sov.

Men Elsa-Gita drog hastigt Sune med sig mot dörren. Hon brann av otålighet att få visa honom Pax.

*

Samma kväll anlände Göteborgsfrämmandet, och Barbro, som alltid känt sig litet försagd i faderns närhet, häpnade inför tvillingarnas förtroliga munterhet med morfar. De passade den gamle rakryggade och punktlige affärsmannen precis, tycktes det. Han skrattade pojkaktigt åt all deras odygd, som han en gång gjort det åt Pojken Berting, den enda av systrarna, vilken aldrig haft hjärtat i halsgropen, när det gällde att be om något.

Nu kallade hon honom ogenerat: »Fredrik August» och var synbart hans stolthet.

Moster Aina var en prydlig dam, lång och kraftig med fasta, bestämda handrörelser och livlig stämma. Hon intresserade sig mest för Sune och Elsa-Gita. Eva begrep hon sig inte på. »Jag vill, att de ska ha kommit över valpsjukan», brukade hon säga.

Faster Ulla var sig precis lik sådan Barbro mindes henne från sin barndom. Gnatig och missnöjd på ytan, men i själ och hjärta en rätt hygglig liten gumma, som man gärna kunde krusa litet för, efter hon satte så stort värde på det.

På julaftonsmorgonen infann sig också Viktor

med ringar och hjärtans fröjd. Och redan vid frukosten blänkte den smala guldtråden omkring Marys finger.

Eva var högst imponerad av de nyförlovade. Hon trippade på tå omkring dem och tittade förstulet på dem, när de satt sig i burspråket på »kulleristolarna». När de närmade sig varandra för att kyssas, kilade hon dock skyndsamt undan, och följdén blev, att lilla Eva fick en kraftig motion den dagen. Ibland sprang hon till Barbro för att berätta, att nu »munnades» de igen.

»Ska man göra så, mor?»

»Man vill gärna göra så.»

»Inte jag», försäkrade Eva, »och Tilda säger också, att man ska inte kyssa på *mun*.»

Elsa-Gita däremot fann inte det nyförlovade paret så spännande som hon tänkt sig. Hon kände sig något skygg inför den lycka Viktor och Mary utstrålade och tog ivrigare än någonsin händerna fulla av julbestyr.

Sune och Ulf hjälpte henne. När de satte ljus i granarna på gästrummen, sade Ulf med sin klara norrländska accent:

»Jag har aldrig frät jul förr. Hemma hade vi aldrig helg.»

Så underligt att aldrig ha glatt sig åt julen som åt en kär, pålitlig väns ankomst! Nog visste Elsa-Gita, att människor hade det mycket olika ställt i världen, men hon hade ändå föreställt sig, att julen hälsade på alla. Hon räckte ho-

nom ett avbränt ljus och såg honom in i de djupa ögonen:

»Det skall bli roligt att visa er en riktig jul.»

»Jag gläder mig också. Det är väl dumt att säga det, men så vuxna karlen jag är, har det de sista jularna legat en pojkbysing och gråtit inom mig av längtan efter helg. Jag satt där på min kula i Uppsala, först som gymnasist och se'n som student. Sune är den förste, som bjudit mig att jula.»

»Och det skall du göra med besked», inföll Sune hjärtligt. Ulf var fyra år äldre än han och skulle bli lärare. Men studierna gingo inte fort. Han var fattig och måste avbryta ibland för att förtjäna på något tillfälligt arbete.

I kamratkretsar var Ulf Grate mycket omtyckt, trots sitt allvarliga väsen. Han kunde delta i de andras glädje på ett särskilt inspirerat sätt, och otaliga voro de tillfällighetsdikter han improviserat, fastän han aldrig skrivit ned en rad. Med sin fattigdom besvärade han ingen. Var han »pank», drog han sig ifrån kotteriet och var en störning till dess det rett upp sig.

Sune och Elsa-Gita använde en ledig stund att sätta upp ballistan, och medan de skrevo det ena namnet efter det andra, var det, som om balen i all sin glans redan strålade omkring dem.

»Det finns ingenting, som går upp emot att glädja sig på förhand», sade Elsa-Gita. »Inte för jag har mor Babs fantasi, men med den

stump jag fått, ser jag ändå alldeles tydligt det hela. Och det är gräsligt roligt. — Du, dansar han?»

»Vem?»

»Kandidat Grate.»

»Nej, det tror jag inte.»

»Då får vi lära honom. Han skall vara med om allt trevligt.»

»Men du, Elsa-Gita», Sune såg litet förlägen ut, och han fortsatte tvekande: »Du ska inte göra honom förtjust i dig; det vore synd om grabben. Jag tycker om en i dag och en i morgon och det är kul, men Ulf är visst av ett annat slag, ett så'nt där som håller fast.»

Elsa-Gitas blyertspenna hade nästan hunnit bli avnagd, så ivrigt knaprade hennes vita tänder på den under broderns yttrande, och hon kände sig otäckt het och absolut svarslös. Ärlig som hon var inför sig själv, tänkte hon, att det visst bara bleve att gå raka vägen emot varandra, om Ulf brydde sig om henne. Men inte kunde hon säga Sune det.

Aldrig hade därför tvillingarna varit välkomnare än när de nu kommo instörtande, bägge två tydligen upptagna av någon »mallig» odygd.

»Du, Elsa-Gita, har du en tub syndetikon att låna oss», började Ditt.

»Vad ska ni ha den till?»

»Någe skojs.»

»Det låter ganska farligt för den allmänna sä-

kerheten. Vem är det, ni skall hitta på något fuffens åt?»

Att ljuga var uteslutet för Boyarerna, och därför sneglade Ditt på sin tvillingbroder för att få råd, men Datt hade satt sitt hopp till systern, och han drog henne i klänningen. Bäst att smita.

»Vi reder oss själva», förklarade Ditt morskt och drog sig tillbaka. I rummet utanför stannade de en sekund. Så sade Ditt beslutsamt: »Kom! Vi lubbar och köper.»

Planen var den, att de skulle droppa litet syndetikon på golvet, där faster Ulla ställt sina tofflor. Hon hade alltid så mycket att anmärka på dem, att de kände sig i sin goda rätt.

Kandidaten brydde de sig inte om. Han var inte alls »fräck» eller »fjantig», utan riktigt trevlig, så han fick vara i fred, men upptågslusten kliade i dem, och så blevo faster Ullas tofflor det utsedda offret.

Bara de kunde få höra, hur hon pep och jämrade sig för att tofflorna sutto fast, annars var det förstås ingen glädje med det. De måste skynda sig, ty klockan ett var samling i salongen för marschen ut till köket och grytdoppet.

I största hast blev tuben inköpt, och så bar det av hemåt. I hallen en trappa upp hörde de faster Ullas röst, och den hade sitt allra misslyntaste, mest förolämpade tonfall:

»Det är då för olyckligt, att man aldrig kan lita på folk. Vad säger du, Bab? — Kan jag låna

Holgers tofflor! Nej, vet du, jag har då inga jättefötter heller, fast ni flickor velat påskina det. Och förresten — jag vill ha mina egna. Sofi visste *så väl*, att hon skulle lägga ner dem. Det kan också mycket väl hända, att någon brutit sig in i min koffert — jag sa' August, att vi inte skulle polettera sakerna — dom stjal allt, vad vi har, sa' jag.» Röstén blev gråtmild: »Att de just skulle ta *mina* tofflor.»

»Men snälla faster, det är så lätt att köpa ett par nya», inföll Barbro. »Vi kan be dem skicka hem.»

»Du pratar, barn. En gammal människa vill ha sitt.» Den spruckna röstén blev allt ömkligare. »Nu hade jag fått de här tofflorna efter liktornarna, och jag är ju så fasligt fotöm efter alla de steg jag gått för andra i min dar. Vad är det, Aina? Vad ropar du om. Å Herre Gud, barn, är det — nej, är det mina tofflor?»

Moster Aina kom raskt fram och lämnade ett par »båtar», som tvillingarna kallade dem.

»Å, det var den bästa julklapp, jag kunde få», pustade faster Ulla, »jag sökte i går kväll, så jag kunde gå åt. Och inte har jag sovit en blund av oro för mina tofflor.»

»De hade kommit ned i min koffert», sade moster Aina, »men nu är det ju bra.»

»Ja tack, tack! Ack, ack, ack, kära flickor, ni har fått så mycket att glädja er åt, ni.» Gumrös-

ten lät nu riktigt rar. »Men jag har bara så'nt som litet bekvämlighet och värme.»

Ditt puffade på Datt och viskade:

»Vi gitter inte!»

»Nej», viskade Datt tillbaka, »vi ids inte.»

Med dessa något enkla uttryck tillkännagåvo tvillingarna sin medkänsla för ålderdomens skröplighet, och syndetikontuben blev bortglömd i Ditts ficka, där den först upptäcktes långt senare och strax togs i bruk för ett nytt upptåg. Den användes nämligen inuti Ettan Roslunds handskar, och stackars Ditt fick en väldig skrapa, en anmärkning och hotelse om nedsatt sedebetyg.

Överste Roslunds hade överallt i staden beklagat borgmästarens för de »vanartiga» tvillingarna, men efter händelsen med den ettriga Ettans handskar gick mor Bab upp till överstinnan och talade länge vid henne, också om Ettan.

Detta nämnes endast i förbigående i anslutning till syndetikontuben, och därför att det blev den sista av ostyringarnas dumma bravader. Mor Bab blev så ledsen över att de »togo hämnd» på Ettans elakheter, att Ditt och Datt lovade att aldrig mera »bråka». Det löftet hölls icke, men de ställde icke mera till obehag för familjen.

*

Granarna voro tända i salongen, när värdfolk och gäster högtidsklädda infunno sig där. Viktor spelade den gamla julpolskan: »Nu är det jul

igen», och därefter bjöd borgmästaren faster Ulla armen. Så kom Bab med sin far, moster Aina och Sune, Mary och Viktor, Elsa-Gita och Ulf, tvillingarna, Eva och Malmin.

Det stora köket, med sin rika uppsättning av blänkande koppar, var upplyst och smakfullt dekorerat. Doppgrytan stod på spisen, ömt bevakad av Serafia i vit mössa och stort, vitt stärkt förkläde.

Tilda och Selma togo nigande emot herrskapet och bjödo omkring julglöggen, vari man önskade varandra god jul.

När Ulf höjde sitt glas mot Elsa-Gita, frågade han:

»Är det för snart? — Jag menar...?»

»Skål Ulf», svarade Elsa-Gita. »Jag tycker vi är gamla bekanta, fastän vi i verkligheten träffades först i går. Men jag har sett dig förr?»

»När då?»

»Mary ritade av dig. Det måste vara du. Hon hade sett dig en regnvädersdag i Stockholm.»

»Det var ju en smickrande uppmärksamhet eller såg jag så hemsk ut?»

»Nästan det sistnämnda. 'Molnets broder' kallade vi dig.»

»Det passar nog inte så illa. Nej, inte i kväll!» Han log åt hennes talande uttryck, vilket liksom höll en spegel för hans glada yttre. »Jag har aldrig haft det så dimmfritt inom och utom mig som nu.»

»Och vi, som alltid har det lika ljust.» Elsa-Gitas mjuka stämma gled varm och smekande över hans sinne. Den ville honom allt gott, den rösten.

Omkring dem sorlade det så muntert, som när bin komma ut i solskenet, och borgmästarens gemytliga skånska rullade bred och säker fram mellan spetsig göteborgska, uppsvenskt klart tungomål och traktens något grötiga dialekt.

Eva gick omkring med en stor undran. Hon fyllde ju i dag åtta år och finge inte vara för barnlig, men hon undrade, undrade så hon var sprickfärdig av nyfikenhet, om jultomten skulle komma i kväll, eller om »vi blitt för stora för'en.» Hon tyckte, att det kanske varit lämpligare för hennes värdighet, om han utebleve, men det skulle bli så tomt efter »gubben».

Det var inte far och ingen annan av »dom hemma», som var jultomte. Det var en riktig skogsman, som sålde granar på torget, och som sedan fick vara i borgmästaregården över helgdagarna. Han var med och doppade i grytan. Alldeles silvervitt hår och skägg hade han, och många historier kunde han om björnar och varg, troll och älvor.

Barnen tröttnade aldrig att höra.

Eva trampade med oroliga små fötter. Nu snuddade hennes bara arm vid gammel-Hans' grova rock.

»Hans», viskade hon flämtande, »kommer jultomten eller är vi för stora?»

Gammel-Hans såg välvilligt ned på »krypet», ett litet vitt fladder, mest en vacker snöflinga, tyckte han.

»Ho lillebarnet är väl inte vurti stor än», sade han. »Undras, om di andra växt från tomten.»

»Nej, inte jag», inföll Sune, som kommit i närheten. »Ingenting skall förändras i julen här hemma. Det kan väl far och mor lova! Det skall vara samma servis och samma julklockor och bonader och samme jultomte.»

Han slog Hans hjärtligt på axeln.

»Ja, det säger jag med», utbrast Viktor, »julen hos far och mor i borgmästarehuset är som ens käraste sida i en bilderbok med barndomsminnen. Jag var sex år, innan jag fick någon jul.»

»Det talar vi inte om nu, Vigg», avbröt Barbro ivrigt. »Du kan tro, vi är glada att ha dig och Mary hos oss. Men vad det skall bli tomt, när ni reser allihop.»

»Allihop, mor Bab? Du får då fyra kvar av flocken», skrattade Viktor.

Ofrivilligt vände Barbro blicken mot Elsa-Gita, och hon mumlade:

»Jag undrar...»

Hon hade alltid föreställt sig, att hennes stora flicka skulle välja betänksamt, länge och klokt bland de många, som säkerligen skulle dragas till henne, och nu tycktes det henne, som om Elsa-Gita

helt plötsligt räckt sitt unga hjärta i fullt förtroende mot ett blint öde. I går kväll, när ungdomen efter att ett par timmar ha roat sig med skridskoåkning, kommit hem, hade de allesammans lekt de gamla sittlekarna »Sitta på understol, Taga ut en mening, Sjukdom och läkemedel», och alltid hade där flugit en elektrisk gnista mellan Elsa-Gita och Ulf. Åtminstone föreföll det mor Bab så. Hon frågade inte sin Holger.

Elsa-Gita märkte Barbro's blick och kom fram till henne.

»Ville du något, mor Bab?»

»Nej; är du mycket varm?»

»Ser jag så ut? Ja, jag är både varm och glad. Allting är tända julljus.»

Hon kysste hastigt mor Babs kind och sekunden därpå var hon borta hos far, som ville mäta, om hon verkligen växt honom över huvudet, som Sune påstod.

Nej, fullt så galet var det inte, men hon rände upp, tösen!...

Tvillingarna och Eva hade en svår provostund mellan den tidiga middagen och julkvällen, vilken tog sin början klockan sex. Det fanns absolut ingenting att taga sig till. Ingen bok man brydde sig om att läsa och ingen lek, som var rolig. Dockmamma Eva blev en riktig styvmor för en gångs skull och stoppade slarvigt och ovänligt barnen i säng, för de skulle ha ordentlig julafton i morgon, då där väl kom en ny docka till. Hon

hade önskat dockor av alla, så nog fick hon minst en.

Tvillingarna åkte en stund nedför trappräcket, men det var ett gammalt nöje, och att försöka kasta »en fluga» av papper så högt, att den fastnade i taket, kunde man inte heller hålla på med i det oändliga. Det var skojigast i köket. Där kunde man knyta upp Serafias förklädesband och få henne att säga:

»Uschinamej, di ongarna!» Och så kunde man få Hans att berätta en saga och sjunga en visa. Han kunde en om Karl XIV Johan, vari bland annat förekom, att kungen sade: »A très bien, monsieur», och detta uttalades alltid av gamle Hans: »Aträs pine monher.»

Men det skulle så vara. »Raskens trall» förknippades i Boyarernas hågkomst med Hans och »Aträs pine monher», vilket för säkerhetens skull översattes i nästa versrad till »Det var riktigt bra, det där».

*

Äntligen, äntligen ljödo sexslagen från Moraklockan i salen, från pendylen i salongen, »mormorsbordstudsaren» i frontespisrummet, från fars stora »bingbång» i borgmästarens arbetsrum och klingande ljust från Elsa-Gitas franska ur, födelsedagsgåvan.

Strax därpå slog gonggongen malmtungt sitt: »Kom! — Kom! — Kom! — Kom!»

Först virvlade tvillingarna in och därefter Eva. Snart var salongen fylld av husets folk, den ende, som saknades, var gammel-Hans, och efter hans klampande steg och klingande bjällror lyssnade alla med vidöppet barnasinne.

Barbros ansikte var lika förväntansfullt som lillebarnets. Hon njöt av alla slags ceremonier, av färger och fest, och hon tyckte också, att julen i år var så särskilt givmild, så helgvarm och lycklig.

»Nu!» skrek Ditt och flög mot dörren. Datt och Eva voro hack i häl efter och med mycket rabalder slogos dörrarna upp för en präktig jultomte med grå päls och röd hätta, en bjällerring kring livet och efter sig en jättekälke, vilken gled fram på trissor, överlastad med presenter. På toppen stod en lockkorg, varur det gnydde svagt.

Faster Ulla frågade hjärtängsligt:

»Finns här råttor?»

»Nej, faster lilla», lugnade Holger, »det är nog en mekanisk leksak, som råkat bli uppdragen. Det är ingenting att låtsa om.»

Elsa-Gita närmade sig kälken; det dugde inte, att Pax instämde i julsalmen. Hon flyttade försiktigt ned korgen och ställde den bakom dörren.

»Nu skall du vara lugn en liten, liten stund, Pax», viskade hon ned mot locket.

Och så satte Viktor sig till flygeln för att ackompanjera de psalmer, vilka varje julkväll sjön-

gos unisont hos Boyes. Rösterna blandades, skolade och oskolade, gamla och unga, men alla gripna av den veka, goda helgstämningen.

Därefter sjöng ungdomen till Barbro och Holger:

»Nu sätta vi jul uti edert bo,
Jul vare välkommen!
Vi önska eder glädje och frid och ro.
Jul vare välkommen!»

»Vov, vov», hördes det i detsamma, obeskrivligt glatt, och som en kyckling med äggskalet till hälften kvar, hoppade Pax förtjust in med spånkorgen vippande på ryggen. »Vov, vov!» De pigga hundögonen lyste pärlglittrande.

»Men du sötaste lilla vaps, varifrån kommer du», utbrast Barbro och fick fatt i bytingen. »Holger, det är ju min egen Pax! Min lilla rara Pax i sina yngsta oskuldsdagar.»

Hon lösgjorde fyrfotingen från korgen, och fastän hon var fyrtioåriga borgmästarinnan Boye, dansade hon runt som en yster flickunge med Pax i famnen.

»Du är då för tokig», gnällde faster Ulla.

Barbro tvärstannade och såg sin fars ogillande min.

»Ja, usch, vad jag bär mig dumt åt», mumlade hon förlägen, »men jag blev så glad. Å, det är verser med.» Hon tog upp korgen och läste på det fastlackade papperet.

»En liten trofast Pax från Elsa-Gita
att ha, om dina andra ungar smita.
För den, som är så riktigt en mor Bab,
är tvungen att med barn ha något klabb.»

»Det är Sune, som satt ihop versen, jag fritar mig», skrattade Elsa-Gita. »Du vet, mor Bab, att jag inte kan få ihop en rimmad rad.»

»Men du har letat rätt på Pax», sade Barbro varmt, »det är ett helt poem i den tanken, Elsa-Gita min. Om du visste, vad du gjort mig lycklig med det här levande minnesalbumet. Pax, lilla bedårande Pax!»

»Det här börjar arta sig dystert», skämtade Holger. »Först skall man rivalisera med små grönögda misser och sedan bli utskälld av byraskor. Vi dricker ett glas, svärfar, det sköljer alltid ned förtretligheterna.»

»Ja, Fredrik August», sade Aina, »se inte så grym ut på stackars Bab. Hon har litet svårt att bli vuxen, men du har ju tre storheter ändå att räkna med. Var nöjd, Fredrik August!»

»Om jag bara kunde begripa, hur Bab kunnat skriva så fasligt modernt och karlavulet som hon gjort», sade faster Ulla. »Ja, jag skäms för att läsa't, men det ska ju vara så där burdust nu för tiden.»

»Mor Bab är en förstklassig författarinna. Det står i en så korrekt bok som Supplementet till Nordisk Familjebok», högg Sune in, »och alla

mina litterära vänner skulle gladeligen hylla henne, om hon kom till Uppsala.»

»Jag lovar ett extra fint mottagande i Stockholm», försäkrade Viktor.

»Tack ska ni ha», avbröt Barbro, som alltid ängsligt avvärjande, när hennes författareskap kom på tal. »Jag skriver inte mera. Jag är bara mor Bab. Men nu måste vi ta i tu med julklapparna.»

Det rådet var klokt, ty det dröjde flera timmar, innan utdelningen var slut. Naturligtvis fick också tomten sin beskärda del både av tobak, snusnäsdukar, ylletröjor och kaffe.

Eva fick nio nya dockor. En, som faster Ulla letat rätt på i sina gömmor, en trädam i krinolin, som Eva hade mycken respekt för och inte ens vågade ge namn, varför borgmästaren föreslog, att hon skulle kallas »Carolina Rediviva». Tvillingarna hade köpt chokladdockor i förhoppning att få en smakbit med, och Viktor hade från England haft med sig en modern frökendocka med både kappa och hatt. Så var det babyn från Tilda och skolflickan som Elsa-Gita sytt kläder till och tre pojkdockor från moster Aina. Hon köpte gärna en gros.

Man skildes strax efter supén på julaftonen. Dagen var så mättad med intryck, att var och en behövde smälta dem, och dessutom skulle nu en rad av fester följa, så det kunde vara skönt att komma någorlunda tidigt i säng en kväll.

När Barbro tog godnatt av hela sin barnaskara, Mary hjärtligt inberäknad, slog det henne, hur Ulf ensam stod utanför hennes öppna famn, och det gjorde henne ont om »Molnets broder». Borgmästaren hade visserligen genast föreslagit, att kandidaten skulle säga tant och farbror, men en främling var han i alla fall, som hänsynsfullt och vemodigt väntade på sin andel: en vänlig handtryckning.

»Sov riktigt gott, kära Ulf», sade hon moderligt. »Så roligt för oss att ha fått bli bekanta med Sunes bästa vän.»

»Jag är rädd, att jag mest är till besvär», svarade Ulf litet stelt.

»Så känner vi det aldrig för våra gäster», försäkrade Barbro soligt. —

Elsa-Gita hade länge väntat på att mor Bab skulle komma in, då hon äntligen försiktigt öppnade dörren.

»Sover min stora flicka», viskade hon.

»Nej, mor Bab, jag är alldeles klarvaken», sade Elsa-Gita och satte sig upp i sängen. »Har du nu först kunnat slita dig från Pax och de andra småsyskonen?»

»Ja, min lilla Pax har somnat i sin korg, och Eva snarkar med Carolina Rediviva i famnen. Tvillingarna, de odjuren, hade bäddat påse åt Ulf Grate, så ångrade de sig och kommo i elfte timmen med en botfärdig bekräftelse. Som väl

var, hade Sune och han gått ut och promenerat, så jag hann ordna saken.»

»Usch, att de ska vara så stygga», utbrast Elsa-Gita ovanligt häftigt.

»Å, att bädda påse är då rätt oskyldigt, men det kan ju hända, att Ulf skulle tagit det seriöst. Han är inte van vid små upptåg, tycks det, bara vid allvar.»

»Men vi ska lära honom att vara glad, mor Bab, säg? Han kan inte dansa. Vi är tvungna att ha några övningar före balen.»

»Han är visst mycket musikalisk och då går det snart. Nu blir det väl förresten dans var kväll.»

»Ja, de måtte väl bjuda Ulf med. Jag tycker det vore väldigt ohövt annars.»

»En kavaljer är ju alltid eftersökt. Tycker du inte, att vi haft det bra trevligt i kväll?»

»Det är den härligaste julafton, jag upplevat. Tror du, det blir vackert väder i morgon? Först ska vi i julottan och sedan skulle vi ta oss en långtur på skidor, Sune och Greta och Ulf och jag. Han måste se slottet.»

»Slottet» var en misshandlad och försummad ruin av en 1500-talsborg, dit traktens ungdom företogo sina utfärder. Där fanns en offerkälla, vars vatten aldrig frös, påstods det, och det gick en gammal sägen, att den, som i sällskap med sin hjärtans kär stod vid källan och ropade tre goda önskningar ned i den, skulle få dem uppfyllda.

Barbro glömde att svara något om vädret. Hon lade Elsa-Gitas huvud mot sin skuldra och satt tyst på sängkanten. »Nu ha vi kommit upp på livets snälltåg», tänkte hon, »få se, om vi måste anlita nödbromsen eller om det går lyckligt, trots den svindlande farten.»

VI.

Offerkällan.

På juldagen regnade det, så att staden såg ut som en lejd gråterska. På annandagen, då julkal-lasen började, ven blåsten ursinnigt och sopade fram de högtidsklädda människorna utmed hala trottoarer och över moddiga gator.

Det kunde icke tänkas ett tråkigare julväder, och redan på fjärdedagen bröt grosshandlare Berting upp med sina damer, ty en storstad med livlig biltrafik var ändå något annat.

Det högst märkliga inträffade: Han begärde enträget, att tvillingarna skulle få följa med. Det kunde göra dem gott att komma ut, och Tilda finge gärna ta hand om dem, ifall Barbro hellre släppte dem då.

Ditt och Datt tjusades obeskrivligt av utsikten att få vara hos morfar, och vad Ditt beträffar, ämnade hon hålla till på det stora kontoret hos den gråhåriga kassör Sällberg. De voro fina vänner.

Barbro blev som alltid ängslig och olycklig, när hon skulle lämna någon av de sina ifrån sig,

och hon försökte föreställa tvillingparet, att de hade en mängd granplundringar att vänta, men »det vet väl mor Bab», blev svaret, »att vi bara tycker det är jolmigt och joxigt med så'na där karamellpuddingar.» Tvillingarnas öknamn på barnbjudningar.

»Men om ni hittar på så mycken odygd, att faster Ulla och morfar och moster Aina blir trötta på er», kom Barbro nästa invändning.

»Då reser vi hem och ber om förlåtelse», svarade Ditt raskt. »För du förlåter oss alltid, mor.»

»Ja, men jag är inte människorna. De ska en gång ge mig skulden, om ni blir odugliga för livet. Och då blir både ni och jag ledsna — för sent.»

»Asch, visst ska vi bli bra folk», sade Datt med tillförsikt. »Du skall bli så vådligt nöjd med oss så. Och far tycker, att vi gärna kan få resa.»

Detta var slutklämmen, och i största hast packades det åt rustibussarna.

Mor Bab tog syster Aina i enrum en gång och sade bevekande:

»Du förstår dig inte på barn, och mina är så ostyriga. Jag är rädd, att du inte kan hålla av dem.»

»Ja, du är ett litet mörkrätt kräk», skrattade Aina, »jag begriper inte, hur du kunnat få så hurtiga glyttar, men jag kan lugna dig med, att

Boyarerna alltid blir omtyckta. De är små hedsprickar allihop. Och Ditt ämnar ju bli en matador i firman, så henne får jag väl så småningom ägna mig åt.»

Så avviftades då en morgonstund grosshandlaren med syster, dotter och barnbarn, vilka sistnämnda på eget bevåg utbragte ett fyrfaldigt hurra för de kvarvarande.

På den nu åter snötäckta marken gled tåget bort. Det hade de två sista dygnen fallit ymnigt med snö, och just i dag hade det fallit lagom för att få en präktig skare.

Nu kunde då den länge beramade utfärden till »slottet» bli av.

Sune gick och hämtade Greta och i strålände klart solsken startade de fyra ungdomarna med skidor, stavar och en läcker matsäck.

Sune och Greta voro icke så tränade skidlöpare som de bägge andra. Ulf var så gott som född på skidor, och Elsa-Gita hade alltid särskilt intresserat sig för denna sport. De satte därför fart, så fort de kommit utanför tullen, fria och glada, som om de haft vingar. Deras sinnen hade det säkert.

»Jag känner mig som ett jubel», sade Elsa-Gita. »Finns det något tråkigt eller sorgligt i världen?»

Det var snarare ett utrop än en fråga, och något samtal kunde inte fortsättas med en lång buktande backe som närmaste mål att »ryka» ned för. Mellan mörka furor, trumpna stenknallar,

risiga enar och frysande björkar gick vägen, enslig, slingrande som genom en trollskog. Och i dag var verkligen skogen förtrollad. Det glittrade av klara ädelstenar på buskar och snår, kvistar och grenar. Skrovliga stammar glödgades av solflammorna till praktfulla eldhärdar. Ekorrarna sutto som små ludna bollar i träden, blevo så plötsligt levande och kilade kvickt i väg mitt för näsan på en hest skrattande skattant.

Ibland hojtade Sune och Greta på dem, att de skulle stanna, mest Sune, ty Greta var sin vana trogen och svärmade i dag vilt för barndomsvännen. Hon måste ha ett föremål, varhelst hon befann sig. Men föremålet anade vanligen aldrig hennes lättantändlighet, ty den feta flegman över hennes blonda person inkapslade känslorna.

Och Sune gav absolut katten i någon flirt. Han njöt av den friska vinterluften, av barndomshågkomster om snöbollskrig och indianfejder och pratade kamratligt eller lät sitt öppna skratt eka mot Totteberget.

»Vi får väl invänta dem», sade Ulf motvilligt. »Jag tycker om att susa i väg, men det ser kanske ovänligt ut att bara tänka på sig själv.»

»Ja», Elsa-Gitas tonfall var ovanligt hårt. Jaså, det var bara på *sig* han tänkte.

Ulf iakttog henne.

»Skulle jag ha sagt: att bara tänka på oss själva», frågade han.

»Du skulle säga det, som du menade det.»

»Det är kanske dumt, men jag trodde, att du alltid visste, hur jag menade det, Elsa-Gita. Det föreföll så ifrån första stunden. Det kan naturligtvis låta konstigt, men en och annan gång i livet händer det väl, att man inte behöver treva sig fram till vänskap. Det var så med Sune. Vi blev strax vänner, och jag tänker det håller ut.»

»Brukar du så där tvärt bli — bli intim med folk?»

»Nej, aldrig, det är något särskilt med er. — Nå, där kommer dröshasarna. Aj, den fina fröken måtte väl inte hört det. Hon vaggar som en anka. Inbillar hon sig vara en svan?»

»Det tror jag inte», log Elsa-Gita. »Hon är en rar tös, väldigt hygglig, och du skall få se, att på balen i morgon blir hon alldeles förtjusande.»

»Ja, det är sant, det är min stora uppvisning i morgon. Hur många danser får jag dansa med dig?»

»Högst fyra, men du kan riktigt bra, Ulf, så du kan tryggt bjuda upp själva baldrottningen Gertrud.»

»Ja, dansa ska jag. Det är en trevlig sport. När jag kommer till Uppsala, skall jag rasta studentskorna.»

»Gör det dig detsamma med vem du dansar?»

Elsa-Gita stod lutad mot skidstaven och framställde sin fråga lugnt forskande, men hennes hjärta bultade oroligt, och det där jublet hon nyss förnummit var borta.

»Nej, finns du, dansar jag helst med dig. Men det dröjer väl, innan vi träffas igen, om vi någonsin gör det.»

Blodet susade tungt och bullersamt för Elsa-Gitas öron. Hon visste det så väl. Hade han försökt draga henne till sig och kyssa henne som de andra flickorna skröto med att deras pojkbekanta gjorde, skulle hon genast skjutit bort honom, men hon tyckte, att han kunde tala på ett annat sätt, inte bäst det var bli tvär och gå hundra mil ifrån henne. Det var väl ingenting ont i att man erkände, att man höll av varandra och gärna ville träffas igen, annars bleve ju livet fullt och ödsligt. Han kom ofta med ett bittert yttrande, om att han ingenting var. Hur kunde han nännas skrämman bort glädjen med det? Nog hade han märkt, att han för henne var — var...

»Vad du ser fundersam ut, Elsa-Gita», ropade Sune. »Vi har gått andan ur kroppen på oss. Är det det illdådet du ångerfullt ruvar över? Och nu är vi hungriga som vargar, men det är väl bäst att gno på fram till slottet.»

»Ja, det är ju bara en liten bit kvar», sade Elsa-Gita uppvaknande. »Vi gör upp eld på blocket vid offerkällan och kokar kaffe.»

»Ett gott förslag, soror mee.»

»Vem kan koka kaffe», fnittrade Greta. »jag kan ingenting så'nt där. Minns du, Elsa-Gita, när A. M. T. hade utflykt och ingen av oss visste, om man skulle koka äggen först till äggröra?»

»Ja, du kan tro Malmin läxade upp mig, när jag kom hem och berättade vår idioti», skrattade Elsa-Gita. »Jag blev så baff, att jag hjälpte till i köket en hel månad, och det är jag glad för; nu kan jag reda mig med litet av vart.»

»Jag avskyr huslighet.» Greta låtsades rysa inför tanken på köksbestyr.

»Jag avskyr ingenting», sade Elsa-Gita, »allting är roligt; så räckte det bara att vara intresserad, kunde jag, som den store Olavus Rudbeckius, i vart fack bli professor.»

»Du passar bestämt bättre till professorska», mumlade Ulf, och nu slog fröjden ånyo en lärkdrill inom Elsa-Gita, medan rodnaden sköljde över hennes ansikte.

Sune och Ulf skaffade vindfälle och snart flammade och sprakade elden på det flata stenblocket.

Elsa-Gita och Greta gingo till »slottsfrun» och lånade kaffepanna. I en liten lutande stuga bodde den lilla krokryggiga gumman, som barnen Boye kallade »Slottsfrun», därför att hon visste så mycket om den gamla borgen. Hon både hörde och såg illa, den åttioåriga, men det föreföll som om hon frigjort sig ifrån dessa sinnen och fått andra i stället, så nyter och livsintresserad var hon.

Väl för femtionde gången berättade hon legenden om offerkällan. En stolts jungfru från borgen, som gått ensam härute i skogen, hade upptäckt källan och lutat sig ned för att dricka av

det klara vattnet. Då fick hon se ett annat ansikte bredvid sitt eget; det var en skrynklig och ful gummas. Flickan reste sig förfärad och stirrade på den lilla hopskrumpna gestalten.

»Var inte rädd», sade den gamla med mild röst. »Jag är bara en grå skugga av allt, som levat och älskat och lidit däruppe på borgen. Du kan också kalla mig ödets fe, som aldrig får vila. Nu skall du bara veta, du unga, att du står vid min källa, de goda och de onda önskningarnas källa. Offrar du rätt åt den dina bästa tankar, kan du blidka ödet, och lyckan kan du vinna, om du står vid sidan av din hjärtans kär, när du viskar tre goda önskningar ned i det kristallklara flödet.»

»Och det är ju sant, att källan aldrig fryser», sade Elsa-Gita.

»He, nå't tag blir'et kanske söm en isskörpa på'n, men den ä' lätt te hacka opp, å nu ä' en inte frossen.»

Detta var huvudsaken, och flickorna begåvo sig i väg med sin kaffepanna.

Greta anförtrodde kamraten, att hon önskat och offrat åtskilliga gånger, men aldrig hade det slagit in.

»Jag tror inte, att jag stått här med den rätte», sade hon.

»Nej, det tror inte jag heller», sade Elsa-Gita muntert, »och det är tur för dig. Om alla du svärmat för, skulle varit 'den rätte' hade du tiofaldt överglänsat riddar Blåskägg. Men jag un-

drar», tillade hon allvarligare, »om inte ödet är hos den, som står ensam också. När jag var liten, minns jag så väl att mor och jag var här en gång, och hon gick fram till källan och såg ned i vattnet. 'Varför står du så, mor', frågade jag. 'Jag önskar', sa' mor. Vad hon önskade, fick jag aldrig veta, men jag tror det gick i uppfyllelse, för hon skrev så vackert sedan i en tidskrift om vår gamla offerkällas hemliga makt.»

»Nej, ensam vill jag inte titta ner i den där svarta gölen, det vore kusligt. Fy förresten, att vara så där ensam som slottsfrun! Jag skulle kola vippen av ängslan.»

»Jag kan inte föreställa mig dig i hennes ställe, då bättre som min gamla Lovisa Andersson, som pratar på tre kafferep var dag.»

Elsa-Gita hann knappt tala ut, förrän hon låg raklång i en snödriva. Det var feta Greta, som satt krokben för den smädande kamraten, och som nu obarmhärtigt överdängde henne med snö, när hon försökte komma på benen. Hur det var lyckades Elsa-Gita få omkull sin motståndare och under ystra skratt sparkade och tumlade flickorna i snön, medan kaffepannan beskedligt stod och väntade med öppen mun och den stora grytlappen som ett par slokande öron.

»Hallå, vart tar ni vägen», hördes Sunes röst.

»Vi gömmer oss», viskade Elsa-Gita uppsluppet, och de rullade ihop sig bakom drivan och en stor sten.

»Här står kaffepetter solo», kom Ulf vägen fram. »Så här måtte de förekommit. Elsa-Gita!» Han ropade ivrigare och Elsa-Gita gottade sig åt det ängsliga tonfallet: »Elsa-Gita!»

»Greta ojoj», skrek Sune som åt en pojke, och för en gångs skull uppfattade Greta bristen på känsla hos dagens föremål, varför hon teg.

»Det måtte väl inte ha hänt henne något», utbrast Ulf.

»Vilken henne, de var ju två», brummade Sune, »de driver naturligtvis med oss, rackarungarna.»

»Oförsämt», fnyste Greta, men Elsa-Gita borrade ned henne, så att hon skulle vara tyst. Detta var vådligt intressant.

Ulf återtog gravallvarligt:

»Elsa-Gita driver inte med någon. Hon är inte sådan. Det har bestämt hänt något! Elsa-Gita!» Nu var stämman hes av ångest, och Elsa-Gita for upp ur snöbädden som en prinsessan Törnrosa, väckt av prinsen.

»Här är vi!» Hon visade sin snöiga grå sportjacka.

Och Greta visade sin himmelsblå, pälsbrämade mössa.

»Här är den andra rackarungen.»

Sune blev generad, men Ulf var förnärmad, vilket han dock icke fick någon användning för, ty Elsa-Gita var så sprittande glad, att hennes solskenslynne måste smitta envar.

Och som det åts och dracks. Esopus Sune fick en tom ränsel, ty två muggar hade slottsfrun och två pappersturistbägare hade medförts.

Efter frukosten »dolce far niente» en liten stund till cigaretterna, och så — erinrade man sig först slottet, vilket grundligt genomklättrades, därefter tågade de tillbaka till källan.

De måste titta närmare på den. Under en majestätisk gran med väldiga slokande grenar rann den fram som i en grotta, och trots vinter och frost porlade det sakta, livsstarkt i det dunkla djupet.

Elsa-Gita och Ulf böjde sig samtidigt över den lavklädda randen. Hon var genast färdig med sina önskningar; spänstiga sprungo de fram ur hennes tankar och sänktes likt osynliga pärlor som offergärd:

»Jag önskar», tänkte hon, »att Ulf och jag alltid skall hålla av varandra. Jag önskar, att jag måtte få hjälpa många gamla och fattiga. Jag önskar, att far och mor lever länge, länge.»

Ulf vände sitt kantiga ansikte med den allvarliga munnen och de djupa ögonen emot henne.

»Är du färdig», frågade han sakta.

»Visste du...?»

»Sune har berättat legenden.»

Elsa-Gita kände sig plötsligt gråtfärdig, förödmjukad. Varför skulle han säga det? Hon skämdes inte för, att hon höll av honom, även om han — — —, men han behövde inte stå

och stirra igenom henne som om hon vore av glas.

En smula trotsigt höjde hon huvudet och skulle säga något hårt, men då snuddade Ulf's knotiga fingrar vid hennes handled, knappast som smekning, endast som en kontakt. Och Elsa-Gita sprang bort till sina skidor, brännande röd, visst för tjugonde gången i dag.

På hemvägen spurtade Ulf med djärva frihopp och andra skidtricks. Han improviserade också från ett backkrön en visa till ungdomen, och där han stod, käck och leende, kunde ingen kalla honom »Molnets broder».

För första gången berättade han om sin hemtrakt och om fjällfolket, som inte förstod att visa sina känslor i ord och åthävor. »Vi är karga utvändigt. Det ska mycken sol till för att vi ska tina upp.»

Elsa-Gita lyssnade som om det vore något hon var tvungen att lära sig. Det blev nästan en skolflicka av henne, en alldeles ovanligt uppmärksam sådan.

Till mor Bab sade hon vid hemkomsten:

»Jag har önskat vid källan i dag.»

»Ja, jag trodde nog det», svarade Barbro och kysste sin stora flickas kind. Men hon frågade ingenting. Det blev endast så underligt vemodigt inom henne, inte sorgligt utan stilla och drömmande, som när man ser ut över en trädgård,

där fruktblommen snöar ned under en tindrande
klar himmel.

Och på kvällen skrev Barbro:

»Små glada, lätta fötter,
vad ni med ens fått brått.
Ni trippa drömda stigar
långt bort; jag vet det gott.
Här sitter jag i ängslan
att världen är så stor
och har så vassa stenar,
som slita ut små skor.

Det gagnar ej att varna,
när livet lockar: Kom!
Det vore dumt att ropa:
Vänd till din barndom om!
Små fötter bli så flinka,
när hjärtat sjunger för.
De tråda lyckodansen
till ord av hoppets kör.

Jag undrar livserfaret,
hur dansen sluta skall.
Om röda, varma tankar
sist varda aska kall.
Om muntra barndomsminnen
fort måste vissna ned.
»Du dåre», svarar Tiden,
»som spörjer osedd led!»

Då böjer jag mitt huvud
 och lyssnar oavvänt
 till steg av snabba fötter,
 som ödet eftersänt.
 Förr kommo de ju ständigt
 i iver fram till mor.
 Ånyo säger Tiden:
 »Men nu är liten stor!»

Med heta händer håller
 jag öppen hemmets port
 och väntar oavbrutet
 som tusen mödrar gjort.
 Mitt grepp om låset stelnar
 i stilla frid en gång,
 ifall små fötters vandring
 på ödesled blir lång.»

*

Många år senare hittade professorskan Elsa-Gita Grate dessa verser i mor Babs gömmor, och då längtade myriader glada hågkomster och varma stämningar det förflutna till liv igen. Hon såg på det vitgula papperet med de små hetsiga bokstäverna och önskade, att hon kunnat förvandla dem till mor Babs skiftande, levande ord, att hon fått höra den älskade, livliga rösten ropa barnet till sig.

Hon hade velat berätta mor Bab om Ulf och

sin stilla, lugna, om också sent vunna lycka. Aldrig hade Elsa-Gita vankelmodigt tvekat vid vägskaLEN. Ända från den stunden hon beslöt att bli sjuksköterska för att ha ett eget mål, om ödet skulle neka henne Ulf, hade hon vetat, att hennes hjärta icke skulle svika sin första impuls. Och mor Bab hade förstått henne, trott på drömmens uppfyllelse och hjälpt henne, som bara hon kunde det, under arbetets och prövningens år. Men just när Elsa-Gitas första önskan vid offerkällan visade sin kraft, och Ulf och hon blevo livskamrater, lades mor Babs oroliga huvud stilla och tryggt till ro i dödens sköte.

Den raka, men tidigt silverhåriga professorskan lutade sig ned och kysste mor Babs verser, och stora, blanka tårar droppade tungt på de ord, som så länge legat gömda.

VII.

Balen.

Den handsmidda lyktan utanför borgmästarehuset tilldrog sig denna afton en särskild uppmärksamhet, och nog blevo de nitton unga damer betittade, vilka åkande eller gående kommo fram till trappan och i pupptillstånd försvunno in genom porten för att i avklädningsrummet förvandlas till danslystna fjärilar. En och annan var så människovänlig, att hon slog upp aftonkappan, när hon hunnit översta trappsteget och lät en nyfiket gapande flock av barnungar, madamer och kafferepstanter se sin elegans. På det sättet flög balstämningens fina stoft ut i vintermörkret som saga, dröm eller hågkomst.

Tjugu par skulle svänga sig i den stora salen, och Barbro tyckte ändå att det var ett par för litet. Hon skulle sakna Mary och Viktor, vilka följts åt upp till Stockholm, där Mary var gäst hos älsta syster Berting, fru Gita, vilken hade sitt hem där. I februari eller senast i mars tänkte de unga gifta sig.

A. M. T. var talrikt företrätt, och klubbnam-

net personifierades av den muntra flocken. Damer och kavaljerer voro i allmänhet gamla bekanta och kunde ropa sitt: »Minns du?» om en massa tillställningar.

Nu hade de trampat ut barnskorna, och tankarna plockade många rosor under snön, när röda flickmunnar lockade. Borgmästarens förkättrade flirt hade ingen moralens än så flitigt och energiskt arbetande dammsugare kunnat få avdunstad i afton. Och själve lille Kupido kilade osynlig med koger och pilar mellan paren.

På Elsa-Gitas första bal skulle det vara dansprogram, det hade hon särskilt önskat, och flickkorna fingo dessa i form av en nyutslagen ros. På vart blad stod tryckt en dans, vilken kavaljeren hade att teckna sitt namn under.

Herrarnas dansprogram föreställde stora bin och en smal penna var fäst så att den utgjorde gadden.

Dessutom var hela kabinettet förvandlat till en rosenlund, och burspråket lockade som en lövsal i månsken.

»Så vackert, så stiligt, så vådligt fixt», ljöd det förtjust från de unga gästerna. De kände, som alltid hos Boyes, att hela hemmet smyckats i glad förväntan på kärt främmande.

Gertrud hade tillbragt julhelgen i Stockholm och kunde hälsa från herrarna Freide. De hade träffats på en soaré hos en av ministrarna. Man fick alltid veta, hur nobla bekantskaper Gert-

rud hade. Visserligen hade hon inte riktigt »förts ut» än, det skulle bli på en badort under sommaren, men hon kom med om ett och annat, den lilla »världsdamen från Skråköping».

Bara hon fått berätta, att prins Wilhelm frågat, vem hon var, blev hon glad och naturlig igen och gjorde ingen hemlighet av att löjtnant Brohjälm var den utkorade.

Egentligen var det ingen av de unga, som smusslade med sitt tycke. En viss hurtig rättframhet var grunddraget hos de flesta. De voro vana att träffas kamratligt och utan skarp kontroll, och därför behövde det inte tisslas och tasslas i vrårna.

Lillebarnet fick vara med en stund. Hon såg ut som en pariserdocka i sin ljusblå tyllklänning, men spankulerade allvarligt granskande omkring, för dockorna skulle ha bal, det förstås, och nu skulle mamma Eva riktigt se, hur det gick till. Bäst det var, fångades hon för att lyftas upp i knät på de stora flickorna. Hon fann sig litet besvärad i detta »daltande», men då hennes Tilda följt med tvillingarna, hade hon ingen att vara hos, och så kunde hon bättre pillra på halsband och öppna medaljonger, då hon var föremålen så nära.

»Du är den sötaste unge i världen», sade Maud Tibelius och skar tänder, det gjorde hon alltid vid övermått av hänryckning. »Den, som hade sådana lockar ändå.»

»Det skulle inte passa dig; du är så rödmosig så, det sa' dom där», Eva pekade med sträng vördighet på löjtnant Brohjärm och löjtnant Tidner; hon skulle nog inte förrått herrarna, om de inte retat henne med att vipa med foten och ropa: »Kom hit, skall dockan få rida!» För en beprövad och aktningsvärd dockmamma var det väl försmädligt att bli kallad »docka» och bli bjuden att rida ranka.

Mauds ovanligt blossande ansikte blev ännu rödare, och de bägge löjtnanterna hade all möda att kläda om sanningen till komplimang.

Men Eva skred stolt och snusförnuftig vidare, följd av Pax, och Barbro tänkte, att det var ett par bra nätta valpar hon hade, både den blå och den vita. Hon skulle bara önskat, att Eva varit mindre lillgammal och viktig.

»Ska dom inte bjuda opp mig ett dugg, mor», frågade Eva, när paren gingo ut till den första boston.

»Nej, du är för liten. Om inte far vill dansa med dig.»

»Nej tack», sade borgmästaren, »jag skall öppna balen med dig, Bab. Vi är då inte lastgamla, tösabiti! Kom nu! De väntar.»

Eva satte sig och gjorde något, som hon visste var otillåtet, men som smakade hänförande. Hon sög eftertryckligt på sin smala tumme, men Pax ville inte hålla sig stilla. Han skällde och hoppade bevekande upp på henne. De voro ju lekkamra-

ter annars, kunde hon då inte dansa med honom nu ett slag.

Nej, Eva ville inte. Hon bara sög och smackade.

Pax tog sitt parti och flög ut på golvet efter matte, som måste stanna och förvisa sin favorit.

»Alltid är det någon, som får sitta emellan, när andra roar sig», sade hon, »i kväll är det lillebarnet och Pax. Men det gör ingenting, bara mina stora barn har det riktigt festligt. Jag tänker, Eva får ha sin granplundring trettondagsafton.»

»Och då är du ett lika stort yrväder som de andra småttingarna», log Holger. »Du har alla åldrar, Bab, utom stenåldern.»

Elsa-Gita ansåg visserligen, att hennes dans elev, Ulf Grate, höll takten utmärkt, men det var ändå ganska spännande att dansa ut med honom på det glatta golvet mellan en virvel av par, vilka inte tänkte sig annat än att man följde efter det närmast föregående. Men se detta var en nyhet för Ulf. Han hade haft hela golvet till svängrum under övningarna, och ingen hade tänkt på att inskränka hans rörelser.

Han satte därför nu ut en kraftig armbåge till en försvarlig knuff, råkade därefter i kollision med paret bakom och dunkade rygg mot rygg. Nästa törn togs mot flygeln, vilken högljutt blandade en klagande mollton in i bostonmelodien, och till sist körde han med fart på Gertrud och

löjtnant Brohjälms, så att de satte en försvarlig rova.

Elsa-Gita kämpade mellan skratt och gråt.

»Vi måste sluta», flämtade hon, »du dansar ju omkull vartenda par, om du får hålla på. Sluta, Ulf!»

»Varför det? Kan de inte stå på fötterna, det kan jag. Det går briljant, tycker jag. Du dansar bra, Elsa-Gita!»

Pang! Det var själve borgmästaren, som fick den knuffen, och han hejdade storskrattande Ulf.

»Det var mig en baddare att fara fram! Du är en modern Sven Duva, min gosse. Se dig omkring på slagfältet!»

Ulf tittade ut över salen. Runt väggarna såg han häpna och skrattande, förargade och ängsliga ansikten. Men på golvet var det alldeles tomt med undantag av en bruten solfjäder, som löjtnant Brohjälms tog upp och överlämnade till sin dam.

»Är det — det jag, som skrämt bort dem», frågade Ulf. »Då är du väl ond på mig för min otymplighet», vände han sig till Elsa-Gita.

»Nej, inte ond», mumlade hon, »men vi kan inte dansa mer.»

»Jo, det kan vi visst», förklarade Ulf energiskt, »du har lovat mig fyra danser.» Ulf:s ansikte såg mörkt och ytterst bestämt ut.

Men Elsa-Gita var lika bestämd.

»Jag dansar inte, om du far fram så där vilt.»

»Jaså. Ja, då bjuder jag upp en annan.»

Elsa-Gita blev blek. Hon såg hastigt upp på Ulf och gick fram till Gertrud för att be om ursäkt för solfjädern.

Borgmästaren hade strax efter sitt yttrande avlägsnat sig, men nu kom Sune fram till vännen. Han hade skrattat så att han var stram i ansiktet, och ändå frustade han fram mellan nya skrattsalvor:

»Du gör rent hus, du Ulf. Det var sablarna, vad du smockade till. Lär dig vädja undan, bror lille. Annars blir det fiasko av hela vår bal.»

»Varför skall jag vädja undan? Jag kan stegen och håller takten.»

»Ja, men det hjälps inte. Vartenda par får ta hänsyn till de andra; begrips? Jag har bett Greta Falkner dansa nästa dans med dig. Hon är studdig och hänger fast som en kloss. Hon håller dig i schack.»

För Ulf var den nya »sporten» så intressant, att han litet brutalt sade: »Kör till!»

Antagligen skulle Elsa-Gita inbilla sig, att han brydde sig mindre om henne, därför att han dansade med en annan. Men just nu frågade han inte efter det. Han skulle dansa. Musiken elektriserade honom, och den så länge av umbärande och arbete undanträngda lusten att vara glad med de unga och glada, brann som feber i kroppen. Elsa-Gita hade bestämt sagt ifrån, att hon inte ämnade hålla sitt löfte med de fyra danserna. Nå, så fanns ju feta Greta!

Och när fox-trot spelades upp, och Greta som vanligt fick vänta rätt länge på uppbudning, bugade sig Ulf för henne.

»Törs ni dansa med mig?»

»Ja, det är knappt», log Greta. »Ni var en fruktansvärd cyklon, men jag ska bromsa, när det behövs. Det får ni finna er i.»

»Ja», lovade Ulf spakt. Han tänkte, att så kunde Elsa-Gita också sagt, men hon sköt skulden på honom och följde med, lätt som ett fjun.

Fem danser å rad lotsade Ulf sig fram med Greta Falkner, och nu gick det flott, fastän han var åtskilligt slak i den arm han lagt om Gretas liv, ty för var dans blev hon allt tyngre, alltmera blygt smäktande.

»I kväll är det kandidaten, som är föremålet», anförtrorde Maud Tibelius Elsa-Gita.

»Ja, jag märker det», svarade Elsa-Gita och stirrade ned på de fyra danser, vilka från balens början stått på hennes dansprogram för Ulfs räkning. När han skrivit sitt namn, var rosenbladet ännu endast ljus förväntan; nu såg det fläckt ut.

Många händer hade tummat på det och slitits om det, men Elsa-Gita själv hade ingen glädje av det.

Hon dansade och pratade utan att närma sig Ulf, men alltid medveten om var han fanns. Hon var som alltid en hjärtlig och omtänksam vär-

dinna, fastän hon hela tiden spänt väntade, att Ulf skulle söka upp henne.

Han var ju inte belevad eller van vid sällskapsskick, det visste hon, men han förstod väl, att han burit sig plumpet åt, och att han gjort henne ledsen.

Barbro var naturligtvis helt inne i situationen och iakttog med ivrigt forskande blickar de bägge unga. Hon led mer än Elsa-Gita av att den glada festen skulle bli en desillusion. Och för var stund, som förgick, hade hon svårare att endast låta saken utveckla sig. Slutligen fick hon Elsa-Gita med sig in i sängkammaren.

»Varför dansar inte du och Ulf med varandra», frågade hon. »Jag vet, att du inte har roligt, när det är så här.»

Elsa-Gita stod helt stilla och blek, och rösten skälvde endast till då och då, när hon berättade för mor Bab om den första dansen.

»Han skall väl be mig om förlåtelse», slutade hon frågande.

»Ja.» Barbros enda ord rymde åtskilliga funderingar. Hon visste nog, hur de flesta mödrar skulle rått dottern. »Du skall inte förödmjuka dig och ta första steget, låt honom gå; det finns ju andra.» — Men det fanns inte andra för Elsa-Gita. Och därför — därför...

»Nå, mor Bab?»

»Jag vet inte. Ulf är ju inte som andra, och inte du heller. Det är visst bäst, jag är riktigt

ärlig, Elsa-Gita, och säger det, precis som jag tänker. Ta du första steget, lilla tös. Förstår han inte att ta emot din utsträckta hand så — ja, så är vi färdiga med honom, hjärtevän.»

Elsa-Gitas ögon strålade.

»Tack, mor Bab! Å, det är ju damernas boston.»

Rak och spänstig, inte alltför brådiskande gick Elsa-Gita direkt fram till Ulf.

»Nu kan du föra», sade hon glatt, »så nu vågar själva värdinnan bjuda upp dig. Vill du?»

»Elsa-Gita!» Ulfs tonfall tog henne hel och hållen i famn. »Det skall jag aldrig glömma, att *du* kom. Jag hade inte mod. Drulligt hade jag burit mig åt, och ju tydligare jag insåg det, desto längre avlägsnade jag mig ifrån dig. Ord blir så beska, när man tuggar länge på dem. Och jag har varit frestad att spotta ut mitt futtiga, söndertuggade förlåt många gånger.»

»Nu dansar vi, Ulf», mumlade Elsa-Gita, ty hans blick blev alltför het att uthärda längre. Men när hon lade sin hand på hans skuldra, skedde det med en liten klapp, som betydde: »Allt gott och väl igen!»

Aftonens höjdpunkt var kotiljongen med alla dess lustiga och lysande attribut. Sune hade flera gånger under aftonens lopp bjudit upp Barbro, och nu fäste han en liten bukett av liljekonvaljer på henne redan under den s. k. »hjärteturen».

»Men käraste», log Barbro, »du skall väl dansa med flickorna.»

»Du är den sötaste av dem allihop, mor Bab; jag är nedrigt förälskad i dig, det vet du ju.»

»Måste blygt erkänna, att ditt tycke är besvarat», nickade Barbro. »Mitt hjärta är som en honungskaka, vilkens celler alla mina älskade fyllt.»

Och de dansade ut, glada som två kamrater. Ibland tänkte Barbro, att kanske Sune stod henne allra närmast av flocken. Han var så ljus och varm i sinnet, så smekande öm i allvarsstunder; men strax därefter visste hon, att ingen av barnen kunde få försteget; den ende av hennes kära hon ställde för sig, var Holger, och hans plats kunde ingen ersätta.

*

Sedan gästerna gått, sutto de hemmavarande en stund i salongen och pratade. Borgmästaren och Sune angrepo med kraft en bricka med läckra smörgåsar. Barbro rökte en smal cigarrett, där hon satt uppkrupen i soffhörnet. Elsa-Gita och Ulf sutto i var sin fåtölj och de kände det bägge, som om Elsa-Gitas hand legat i hans.

»Aldrig kunde jag, när jag var pojke, drömma om att människor roade sig så här», sade Ulf. »Vi hade inga kalas, bara köld, 40 grader och mer om vintrarna, och man förfrös öron och kinder, när man tumlade med sina skidor. Men vackert är det däruppe», tillade han tankfullt, »och ibland ger snön goda, rena tankar.»

»Hu, jag skulle bara frysa», inföll Barbro.
»Köld är det värsta jag vet.»

»Tänk, om tant ändå kommer dit upp en gång»,
log Ulf plötsligt pojkaktigt soligt. »När jag får
råd skall jag köpa en fjällstuga och bjuda mina
vänner dit. Tant får åka i finnrissla. Det är
bara att ligga på rygg, inbyltad i filtar och se upp
mot Guds blåaste himmel med det grannaste norr-
sken på.»

»Och det inbillar du dig», utbrast Holger, »att
jag skulle släppa ut Bab på sådana äventyrsfär-
der. Nej tack; det enda vi vill ha av ditt Norrland
är en saftig renstek.»

»Jag skulle gärna vilja se fjällbruden», sade
Elsa-Gita.

»Det får du alldeles säkert», mumlade Ulf och
böjde sig fram. »Vi ska plocka den tillsammans,
Elsa-Gita.»

De orden voro icke ämnade att höras av de
andra, men borgmästaren hade visst uppsnappat
något, ty han förklarade muntert, att de nu blevo
alltför utsvävande, ett säkert tecken till sviktande
hjärnfunktion; det var naturligtvis sömnen, som
anmälde sig.

*

En vecka därefter bröto Sune och Ulf upp,
följda till tåget av hela borgmästarefamiljen, de
återvända tvillingarna inbegripna. Ulf och Elsa-
Gita gingo litet i förväg, och Ulf sade upprörd:

»Du glömmer mig inte, Elsa-Gita. Nu tror jag, nej, jag vet, att vi ska träffas igen, om det också dröjer. Du har givit mitt arbete glädje. Det har jag aldrig känt förr, och jag skall ligga i för att hinna fort till målet.»

»Skriver du någon gång?»

»Jag är en dålig och tölpig brevskrivare. Det är bättre, jag bara tänker på dig, lindar in dig i fina, vackra tankar. Och en gång i vår kommer du med tant till Uppsala.»

Det löftet tog Sune både först och sist av Barbro.

»Du kommer till Uppsala, hjärtans mor Bab; du vet, hur jag längtar.»

»Ja», lovade Bab, »när jag far upp till Stockholm i maj och ser om mina nygifta barn, kommer jag till dig också. Elsa-Gita får väl ta ledigt från skolan en vecka. Jag tänker, att det just inte inverkar på hennes kunskapsmått.»

»Det är rasande trevligt, att hon inte är en plugghäst med utsikt till pincenezklämd näsa. Elsa-Gita är alldeles som en flicka skall vara.»

»Det gläder mig, att du är nöjd med oss», skratade Barbro.

Men när tåget gled ut, var all munterhet borta från borgmästarinnans ansikte. Hon såg så nedstämd ut som en liten fågelhona, vilkens unge trillat ur boet, och hon hade blivit mycket tyst.

Elsa-Gita tog skilsmässan förnuftigare. Hon stod redan med ena foten på språng in i framti-

den, och åtskilliga lyckliga planer spirade vågröna och friska inom henne. Långt, långt fram såg hon, förbi alla stötestenar. Det var sol och snötinnar i hennes tankar. Ulf och hon gingo uppe på höjden och plockade fjällbrudens luftiga rankor. Vad gjorde det, om det dröjde. Hon längtade icke hetsigt och stormande, förstod sig inte på våldsamma känsloutbrott. För henne var väntan som en rolig bok, vilken hon skulle läsa från pärm till pärm. Varje sida hade sitt intresse liksom var dag hade det. Och hon visste, att Ulf och hon höllo av varandra så, att de aldrig kunde tvivla på varandras ärlighet.

VIII.

Stora A.

»Hur är det nu fatt», frågade borgmästaren en dag i mars, då man satt sig till middagsbordet och han saknade den vanliga gemytliga stämningen. »Har Bab ätit upp nådåren för räven, och Ditt sålt smöret och tappat pengarna?»

»Nej, värre än så», sade Barbro modstulen, »jag har varit dum och obetänksam, och det har stackars Ditt fått lida för i skolan.»

»Det låter hemskt det där. Jaså, vi ska ha gädda; då är det väl bäst att bena den först, innan vi fjällar den fula fisk min goda Bab metat upp.»

»Asch», sade Datt överlägset, »dom bråkar alltid i flickskolan för struntsaker. Inte är våra lärare så där kymiga.»

»Min lärarinna är så vådligt rar», inföll Eva med eftertryck. »Det är så skoj, så skoj att läsa för henne.»

»Ja, jag tycker också mycket om våra lärarinnor», försäkrade Elsa-Gita. »Det är bara den där nya, fröken Tumme, som är kitslig.»

»Och du har råkat ut för Tummetott», nickade Holger till Ditt.

»Vi har råkat ut för henne», sade Barbro, »och det är klart, att hon har rätt.»

»Det tror du alltid, mor Bab, när du blir tilltufsad», sade Elsa-Gita. »Jag tycker, att hon var småaktig.»

»Ja, nu vill jag inte ha Tummen på ögat på mig, för då ser jag inte bena min gädda», skämtade Holger, »låt människan vara till dess vi njutit mat och dryck. Se'n ska Bab och jag diskutera henne i enrum.»

Och en halvtimme senare satt Barbro i Holgers rum. Han marscherade fram och åter och rökte pipa och hörde på den tragiska berättelsen om Ditt, som på morgonen hade kommit och sagt, att hon skulle läsa upp något under svenska timmen i skolan och bett att få råd.

Barbro hade haft goda brev, var frisk och glad och svarade i strålande, sprudlande humör, att hon kunde ta *Barnbalen*, så sluppo de för en gångs skull gäspa över ett klassiskt skaldestycke. :

»Barnbalen, vad är det för något», avbröt Holger.

»Å, det var den där biten, jag skrev till tvillingarnas födelsedagsbjudning. Här är den förresten.»

Och Barbro drog upp ett skrynklat och tårfläckt papper ur fickan.

Holger tog det och läste med ett mycket roat uttryck den lilla situationsbilden, som Barbro's penna lekande kastat ned:

Det är dans, det är skoj, det är kul i kväll
hos Greta Danell.

Hela klassen är bjuden på kort med guldkant
omkring;

och det vankas marängsuisse från konditor
Kling.

Pling! Pling!

Den elektriska klockan ringer i ett.

Pojkar och flickor. Nej, har ni sett? —

Gerda har klippt håret! Och Elsa är kokett
med små filipimser vid öronen smetade.

»Sitter dom bra?» — Usch, vad pojkarna
retade

Karl-Axel för hans skinande vita väst.

Göran har sjömanskragen! — Och Johan ser ut
som en präst.

Det skimrar i salongsdörren av rött och vitt
och blått,

och det fnittras smått,

när Lisa slänger ögon åt Hermansons Sören.

Nu kliver hon fram, den långa, gängliga stören
i femte — Ulla Brita — och niger dansskole-
täckt:

»Hälsa så mycket från mamma!»
 Se'n alla handen ha räckt,
 generat eller käckt,
 blir det moltyst förväntan i detsamma.

Pojkarna stå för sig i en klunga och se granskande ut.
 En pojkbas mumlar grötigt till grannen: »Håll trut!»
 Så tar med ens tystnaden slut,
 när flickmunnar tio börja glamma.

En fröken med fingrar så smala som spik
 hamrar musik.
 »Det var en lång pelikan, pelikan . . .»
 Den känner ju hela stan, hela stan.
 Och danslusten spritter som gnistor i kroppen.
 Tralallala! Vem ska' bjuda opp' en?

Nu pojkarna hasa sig fram i flock,
 jämka på manschetterna, peta på benan och dra
 i sin rock.
 Titta sig kring för att finna den rätta.
 Så bär det i väg med fötter så lätta.
 »Det var en lång pelikan!» — »Neej! Harru sett Pelles
 mastiga kran?» —
 »Fy, vad du är stygg! Är inte Ellen stilig?»
 »Jo vars, hon är kilig.»

Där dansar värdinnan med Gabriel Smith.
 Hon är klädd i vitt
 och pratar om skolan och blir så ond, så hon
 fräser,
 när Gabriel säger, att det flickorna läser
 »det fastnar inte ett dugg uti skallen».
 »Det är den eviga trallen.»

»Lillan ska sova nu och va' snäll»,
 spelas för tjugonde gången i kväll.
 Och paren de vagga sig domnande fram
 som små ankor i en damm.
 Flickornas lockar ha raknat till stickor,
 och blöt är var näsduk i pojkarnas fickor.
 Men det dansas och dansas både boston och trot;
 det går »väldans» flott.

Till slut säger pappa Kalle gäspande,
 och mamma Dora infaller läspande,
 att klockan redan har slagit ett,
 och det är det vackraste månsken de nånsin sett.

I tamburen sitter jungfrur som fladdermöss och
 nicka,
 medan de väntar på var sin flicka.
 Gamla Tilda har fått hicka:
 »Det är fas-hick!-ligt, hick! vad di ongarna kan
 hålla på.
 En velle la gå.»

Men som pricken över i och med susande kläm
en långdans nu genom rummena fem.

»Hugg i — bara i!»

»Håll fast, Antonie!»

»Vi ska ned i köket

och dra jungfrurna från stöket.» —

»Vi ska ut i tamburen, där de sitter och ska
hämta;

de ska dansa, så de flämta;

vi är unga och starka, vi!»

Så blir det uppbrott till sist,

om galoscherna tvist,

och en fin liten list

vem, som skall följa hem vackra Ellen,

som är baldrottning för kvällen.

»Tack så rysligt mycket för allt roligt vi haft»,
det ropas med kraft,

när gästerna ramla ned för trappan.

Men däruppe i salen skiner Greta som en sol,

fast mamma sjunkit schackmatt ned på stol,

och den, som gäspar och gäspar är — pappan.

För att vara fullt säker på sitt omdöme tog
borgmästaren igenom verserna en gång till. Han
hade inte varit hemma på födelsedagsbjudningen,
så att han hört dem då, men han kunde föreställa
sig, att Barbro föredragit dem med schwung.
Stackars tösabiten hans, som skulle råka i klistret

för något så oskyldigt. Det kunde nog inte skadat, om Barbro haft en hård näbb och vassa klor att bruka vid lämpliga tillfällen. Men hon kunde inte konsten att bita och rivas, och inte heller att höja sitt ego till skyarna.

»Ja, men den är ju förbaskat trevlig», sade han. »Vad var det för anledning att ondgöra sig på den?»

»Fröken Tumme kritiserade den mycket skarpt som slamsig och ouppfostrad. Hon hade sagt, att det vore en olycka för ett bildat samhälle om ungdomslitteraturen skulle gå i den riktningen och tillagt, att vi, Ditts föräldrar, säkert skarpt skulle ogillat dylik läsning, om vi vetat, att »Aina» sysslade med detta skräp. Så tillade hon: »Vem har skrivit den?»

Borgmästaren gnolade ur Gluntarna: »Ja, det var dumt, horribelt dumt! Jag förstår nu förträffligt, hur allt tillgår.»

»Ja, det är klart, att Ditt sa: 'Det har mor gjort'. Och så följde det en sådan där tystnad, som är tusen gånger värre än sprakande och fräsande ord. Stackars lilla Ditt måste ju höra fnissningar och se blickar från alla håll, och så kom den giftiga slutklämmen:

'Jaså, jaha, din mor är ju en mycket modern författarinna.'»

»Var det inte mer?»

»Nej, jag tycker det är tillräckligt. Jag är så snoppad och tillplattad och olycklig, så det anar

du inte. Nu ska förstås mina stackars ungar få höra överallt, att deras mor är en 'mycket modern författarinna', och de få kanske agg till det, jag en gång satt högst.» Hennes ögon skymdes av heta tårar. »Jag vet, att jag inte alls är pedagogisk, och jag erkänner gärna, att jag kanske begått ett missgrepp, som lät Ditt ta 'Barnbalen', men det tjänar ingenting till, att jag förklarar det för fröken Tumme. Nu har hon ju sagt sin mening, och Ditt, som annars är styv i svenska, får säkert lida för det här hela terminen.»

»Du har ingen hög tanke om fröken Tummes storsinhet. Det har förresten inte jag heller; men inte skall du ta så vid dig för den där struntaffären. Tyvärr är det ju ofta så, att skolpedagogien ger åtskilliga nålstyng åt hemmen. Nej, men Bab, tösabit! Flebbar du?»

Han lade bort pipan och kom och satte sig hos Barbro i soffan. Hon lutade sitt rufsiga huvud mot hans skuldra och snyftade:

»Jag är ett kräk! Ingenting duger jag till.»

»Det var ett hårt omdöme och delvis obefogat. Du är till exempel en förstklassig självplågerska.»

»Å du! — Jag ville vara den bästa mor i världen, och så är jag den sämsta.»

»Nu kör du för fort till Bloksbjerg, lilla Bab! Du är dina barns käraste kamrat och vän. Jag medger, att du inte är kalkerad efter typen i sedelärande böcker, men du är hemmets stora

hjärta, som värmer oss alla. Och ditt författarskap är ju erkänt, även om Tumme skulle klubba ned det. Allrakäraste lilla mor Bab, inte för allt gott i världen ville vi ha dig annorlunda. Hur ofta har du hört det?»

»Tack», sade Barbro varmt, »nu lovar jag, att Ditt skall få skriva och berätta i den högre stilen oavbrutet.»

Men fast Ditt skrivit en verkligt god uppsats om Gustav Wasas ungdomstid, fick hon endast litet b på den och kom hem, lågande av harm att fröken var orättvis.

Barbro tänkte detsamma och det brukades aldrig i det Boyeska hemmet, att man tänkte ett och sade ett annat, därför teg mor Bab.

Nästa dag sökte hon fröken Tumme och hade uppsatsen med sig. Samtalet emellan de två blev icke långt, men kring lärarinnans strama, livshårda mun låg ett försonligt leende, när hon återvände till skrivbordslasten av blå böcker.

»En sådan liten lustigt impulsiv människa», tänkte hon. »Det är då ingen av stadens fruar, som liknar henne. Hur var det hon sa: 'Jag skall försöka rätta mig efter skoldogmerna, fastän jag är så fruktansvärt litet dogmatisk.' Ja, det kunde man märka. Det är besynnerligt med sådana där kvinnor; de har ingen ryggrad. Det är mjukt alltihop, om det också är spänstigt. Hur är det nu Goethe säger: 'Kvinnan är skapad av

det krokiga revbenet, och vår Herre kan icke få henne rakryggad.'»

Hon bläddrade i skrivböckerna och såg sig omkring i rummet, som om där ännu fanns någon där, men det var endast den svaga doften av den parfym, vilken suttit i Barbro's kläder, en främmande, irriterande lukt för fröken Tumme, vilken endast ville, att det skulle lukta rent, absolut rent.

Hon öppnade fönstret. Nere på gatan stöjade en skara barn och hon ropade vrett och högt: »Hysch!»

Som en flock sparvar flydde de, dock endast för att slå läger och rasa ett stycke längre bort.

»Det brister i disciplinen», mumlade fröken Tumme, »och den där borgmästarinnan har nog aldrig reflekterat över det begreppet. Hon är en barnunge själv, en sådan där, som karlarna bär på händerna. Och som skämmer bort sina barn så lång dagen är.»

Barbro hade fått ett alldeles motsatt intryck. Fröken Tumme stod för henne som en personlighet, vilken kämpat sig till ett skrovligt skal, vilket ej skulle genombrytas, och hennes intresse för fröken Tumme växte. Outtröttligt arbetade hon för att få Ditt klartänkt i arbetet och för att ge henne ett fast stilistiskt grepp på sina uppsatser.

Och efter en tid hade Ditt fått en brinnande lust för att skriva, »så att de andra baxnade.»

Intet tal om, att hon inte måste göra det själv, men Barbro ledde henne.

Så kom triumfen.

Stormringningen på klockan ljöd en frukost-rast och strax därefter skallade genom huset Ditts: »Var är mor? M-o-o-o-r Bab!»

»Här är jag, Ditt.»

»Vi har klarat oss ursnobbigt, du.»

Ditt slängde en skrivbok öppen på bordet och pekade med ett något solkigt finger på det stora A i rött bläck, vilket stod nederst på sidan.

»Men Ditt då! Är det på 'Våra vildblommor'?»

»Stämmer! Det är så kul, så jag spricker. Var är Datt?»

»Han kom nyss.»

»Då är han tvungen att ha det i sig. Fröken Tumme sa' så här: 'Nu blir nog mamma glad', och det såg ut som om hon smålog, det har jag aldrig sett förr. Du är bussig, mor Bab. Jag vill vara skapt som en nors, om du inte får Nobelska fredspriset, när du fått bukt med argbiggan Tumme.»

»Sötaste Ditt, det forsar ju gatpojks-glosor ur dig. Lugna dig litet, om du kan.»

»Nej, jag kan inte. Jag är så himlaglad. Är inte du?»

»Jo, jag är så glad!»

Ditt stormade ut, och Barbro stod kvar med leendet som varm solskensdager över ansiktet.

Hon tänkte på gamla mormor, och på några enkla
rader, som den gamla lärt flickorna Berting, när
de voro små och hetlevrade:

»Tar du en Ting med det Onde,
saa stöder du strax paa Grund.
Tar du en Ting med det Gode,
med Hjärte og Barnemund,
saa följer dig hela Verden
selv den arrigste lille Hund.»

IX.

Framtidsplaner.

Åttonde klassens sommarresa hade fullt motsvarat de förväntningar man gjort sig om den, och när flickorna kommo hem, sportade de med en mycket »hjemmelavet» danska. Några större äventyr hade de ej upplevat, men alltid var det någon munter hågkomst, som drogs fram och njöts likt en bortglömd lækkerhet på ett gottbord.

Fortsättningen av sommaren motsvarade början, åtminstone för Elsa-Gitas vidkommande. Ulf bjöds nämligen att tillbringa en månad med familjen Boye på Holgers fädernegård nere i Skåne, och varje morgon företogo de unga en ridtur längs havet eller över de vida slätterna. Till »de unga» räknades alltid Barbro. Sune och hon öppnade kavalkaden, så kommo Elsa-Gita och Ulf och sist tvillingarna på sina ponies.

De inbjödos också till storståtliga bondkalas, där man fick vänta ett par timmar emellan rätterna. Ju finare och rikare bondhem, desto längre utdragna måltider, men äntligen vidtog dansen som räckte till ljusan dag.

Lillebarnet hölls mest i hönsgården. Hon gjorde sig till fostermor för alla kycklingarna, och var det någon, som de andra hackade eller som var sjuk, lades denna med mycken omsorg i en medtagen docksäng.

Farmor och farfar beundrade barnbarnen och särskilt Eva. En dag vågade gamla fru Boye sig fram till sin svärdotter med en begäran att få behålla lillebarnet och Tilda över vintern. Folkskollärarinnan var så särskilt duktig, så hon skulle nog kunna läsa med tösabiten, och ingenting skulle fattas henne, det visste Barbro så väl.

»Dunk, dunk», sade mor Babs hjärta så hårt, att det gjorde ont. Men hon kände också, att det var synd att strax säga nej till gamla, vit-håriga farmor. Bara hon hade kunnat lita på att lillebarnet inte ville, men Eva hade så intensivt förälskat sig i höns och kycklingar, att det var föga hopp om hennes motstånd mot farmors plan.

»Ser du, Barbro», återtog farmor, »det skulle liksom vara att få en liten fågel, som kvittrade i tystnaden, ifall vi hade Eva, och du får komma ihåg, att för oss har alla glada tankefåglar flugit bort, när ni reser.»

»Ja, lilla farmor», sade Barbro hjärtligt. »Jag lovar att inte inverka på lillebarnet, om hon vill stanna.»

Och ett par dagar, innan de skulle resa, lyckä-

des Barbro slita Eva ifrån en sjuk kyckling, som hon kallade »validen», och få henne med sig upp på en ättehög i solnedgången.

Där satte de sig och sågo utåt havet: en blank guldsköld, purprad av solfallets blod.

»Fars land är bra vackert», sade Barbro tankfullt, »så stort och ljust och fritt.»

»Ja, när jag blir stor, ska jag bo i Skåne och sköta farfars och farmors höns.»

»Kanske» — Barbro hämtade djupt efter andan, innan hon fortsatte — »kanske du kunde ha lust att stanna här litet till, medan du är här.»

»Ja, ska vi det», ropade Eva hänryckt. »Vi låter dom andra fara hem, mor, och så stannar du och jag.»

»Inte jag, lillebarnet, men farmor skulle bli så glad, om du ville vara kvar hos henne hela vintern.»

Nu var det sagt. Barbro darrade i hela kroppen av spänning. Och hon vågade inte se på Eva utan stirrade ut mot solreflexerna, till dess hennes ögon blevo svidande heta.

Eva gapade av häpnad. Den öppna munnen tycktes sluka hela ansiktet. Så med ens slungade hon ut med kraft:

»Fy skäms, mor, det var räligt!»

Barbro studsade. Det var ett högst oväntat inpass, och hon undrade, om lillebarnet kanske inte alls uppfattat hennes fråga.

»Vad menar du? — Varför säger Eva så», undrade hon.

»Jo, jag säger fy skäms för att du vill resa ifrån mig. Men det går inte. Jag biter mig fast, det gör jag. Farmor är förstas det raraste jag vet, men du — du är mor!»

Eva slog sina smala armar så hårt om Barbros hals, att denna var nära att kvävas — också av lycka. Hon tog sin yngsta i famnen, och sekunden därefter rullade de som ett par lekfulla kattungar ned för högen. Deras skratt klingade i kapp, ända till dess Barbro kom att tänka på, hur besviken gamla farmor skulle bli.

Hon lyckades emellertid övertala svärföräldrarna att hälsa på till julen och stanna länge, så blev skilsmässan överkomligare.

»Snälla farmor, ta alla dom sjuka kycklingarna med sig», bad Eva, »de ska få bo i dockskåpet.»

»Det är nog klokare, jag tar ägg, du lilla kylle», skrattade farmor, men den historien om kycklingarna, som skulle få bo i dockskåpet, berättades sedan på alla kafferep.

Hösten gick, och julen kom lika glad som den föregående. Viktor och Mary hade fått en kär, levande julklapp, som höll dem hemma, men i stället voro farfar och farmor julgäster och Ulf likaså.

»Han hör ju till huset», sade borgmästaren.
»Det är det trevliga med våra ungar att de dra

det bästa till hus, så gjorde Viktor och nu Elsa-Gita via Sune.»

Det hade efter julen talats hit och dit om någon lämplig sysselsättning för Elsa-Gita. »Hon får så gärna gå hemma och vara solstråle», sade Barbro till Holger, »men jag är rädd det blir för enförmigt och för litet utvecklande i längden. Om vi i alla fall skulle skicka henne en tid till Sonja. Hon skriver ju oupphörligt och vill ha henne.»

»Säg mig, lilla Bab, vad skulle vår tös göra hos den krusedulliga majorskan? Gå på baler kan hon göra här, och skriva brev till Ulf kan hon också göra här, och jag för min del avskyr det där flackandet, som kallas att förströ ungdomen. Låt du Elsa-Gita vara frisk och naturlig.»

»Klokt talat, Holleman!»

Barbro slog honom på axeln. Ansåg Holger det vara rätt, kunde hon utan skrupler behålla sin stora flicka, som inte alls tycktes längta ut i världen. Annorlunda var det med fribrytarna Ditt och Datt. De gjorde upp djärva planer för en världsomsegling så snart Datt tagit studenten. Minst ett år skulle de vara borta och se sig om, helst i trakter, där ingen europé varit förr. Och när de äntligen vände hemåt, var det endast för att ånyo starta för en färd, då i flygmaskin. De skulle bli flygare bägge två.

»Och så trillar ni ner», sade lillebarnet med ett förtjust tonfall. Hon hade visst ingenting emot

tvillingarna, men hon trodde, att detta hörde till flygkonsten.

»Du är så dum så», muttrade Datt, »men du skall ändå få följa med upp i luften någon gång, när vi har våra passagerareflygningar.»

»Jag får väl följa med var gång», bad Barbro, »så slipper jag sitta på jorden och oroa mig.»

»Nej, inte var gång, mor Bab.» Datt rynkade strängt ögonbrynen. »Vi kan inte ta kvinnor och barn med på övningarna. Men det är väl ingenting att vara orolig för. Vi ska inte bli militärflygare. Dom andra klarar sej.»

»Jag är i alla fall glad, att du har fyra år kvar till studenten, min gosse», log Barbro, »det kan hända mycket på den tiden.»

»Vi brukar inte vara ombytliga», inföll Ditt värdigt. »Jag skall först bli flygare och se'n skall jag bestämt överta firman Berting, när moster Aina faller unnan.»

Det var Tildas uttryckssätt, som gick igen i Aina-juniors mun.

»Och jag skall dels flyga och dels segla och skaffa hem varor åt dig», lovade Datt beredvilligt.

»Vet ni, vad jag skall göra, när jag blir stor då», frågade Eva.

»Nej, har du redan tänkt på det», utbrast Barbro intresserad.

»Jaha, jag skall ha så'n där klinik, men inte för folk, bara för kycklingar och dockor. Och

det ska vara ett stort, stort hus proppfullt av 'valider'.»

Elsa-Gita satt och sydde. Nu såg hon upp med sin klara, varma blick. »Så lustigt, att alla utom jag, till och med lillpyret, tänkt ut något att bli. Jag måste vara efterbliven, mor Bab. Hela A. M. T. är också i farten att 'bli' något. Vi kan inte hålla sammanträden för kursers och resors skull. Maud Tibelius skall bli gymnastikdirektör och Greta Falkner skolkökslärarinna, och Gertrud målar på porslin och syr hålsöm. Men jag...»

»Du behövs så väl här hemma», sade Barbro innerligt. »Det är så synd om boet, när det mister sina fågelungar. Det är visst vackert att se unga vingar sträcka i blå luft, men det är också vemodigt att se dem avlägsna sig.»

Elsa-Gita släppte sitt arbete och kom fram till mor Bab. Hon lade sin kind mot hennes och viskade ömt:

»Allra raraste lilla mor, ingen av oss flyger för alltid bort. Vi längtar säkert till dig igen, var vi än är. Tänk bara på Sune, du! Han är ju så morkär, att han inte ens kan svärma för någon annan än sin gudomliga mor Bab.»

»Å, jag blir nog en fallen gudom med tiden», skrattade Barbro, »och det finner jag mig i. Det viktigaste är, att mina ungar hittar några äkta lyckofrön att så ut för sig själva och andra.»

Det blev icke så många baler och tillställningar denna vinter som vanligt, ty en svårartad influensaepidemi började grassera i staden och trakten där omkring. Hos borgmästarens sjuknade den ena efter den andra med undantag av Elsa-Gita, som vänlig och hjälpsam räckte till för alla.

Holger angreps häftigast av sjukdomen, och doktorn befarade, att han icke skulle gå igenom. Barbro tillät ingen annan att vaka. Själv satt hon natt efter natt i sjukrummet och tyckte sig se livets stora, starka lycka infångas av något ännu starkare och större: döden.

När ångesten icke jagade bort tankarna, lät hon dem glida som vänliga skuggor utmed de vägar Holger och hon gått år efter år, ända ifrån hennes barndom, då han varit hennes bästa kamrat, och sedan genom den snåriga ungdomstiden, vilken för henne haft många vassa törnen.

Aldrig kunde hon minnas hans hand sluten. Hans blick hade alltid trofast mött hennes, och med åren blivit allt ömmare. Hela hemmet bars av hans kraft och hans kärlek. Nog hade hon förstått det förr, men då hade det endast varit ett glatt medvetande, nu kände hon det, som något hon till allt pris ville hålla fast, men som gled ut i mörkret, kanske mot den eviga tystnaden.

Ofta gingo hennes tankar även till Elsa-Gita. Skulle hon också en dag sitta lika maktlöst kämpande vid en sjukbädd? Och hade Barbro nå-

gonsin tänkt på att bereda henne för smärtan? Nej, hon måste väl förebrå sig, att hon helst och flitigast sömmat glädjens röda tråd in i barnens liv.

Djupt ned över Holgers feberbrända ansikte böjde hon sig, som om hon trott, att han lyssnat och nu skulle säga henne ett tröstande ord, när hon klagade på sig själv. Men hon fick intet svar. Endast en matt jämmer nådde henne, och hon föll förtvivlad på knä och bad alla sina barnaböner, för trött att orka finna vuxna ord.

En stund på morgonen fick Elsa-Gita byta ut henne och fram på dagen kom sjuksköterskan. Slutligen, efter fjorton dagars namnlös oro, inträdde en märkbar förbättring, och det var då Barbro lade sitt värkande trötta huvud till ro mot Elsa-Gitas bröst.

»Du vet inte, vad du varit för mig den här tiden», sade hon, »du är så lugn och ändå så varm, Elsa-Gita. Ibland tycker jag det är underbart, att jag fått ge dig åt livet! Det är en stor lycka. Det blir tryggt, var du är, vännen min.»

»Tror du det, mor Bab! Ja, Ulf säger så med, och det gör mig så glad. Nu har jag ju sett, att det finns så mycken sorg i livet, trots all kärlek, och jag har tänkt...»

Men den gången blev det inte utrett, vad Elsa-Gita tänkt, ty Holger ropade på Barbro. Han kunde inte undvara henne långa stunder. Snart kom han dock på benen igen, och hemmet återtog

sitt vanliga utseende med doftande hyacinter, friska skratt, mycket främmande och små muntra upptåg.

Influensan drog sig nu till de fattigaste, och det blev omöjligt att skaffa sjuksköterskor åt de många, hjälplösa sjuka, vilka saknade det nödvändigaste.

Barbro satte genast i gång med en insamling, så att nöden skulle kunna hållas från dörrarna. Både hon och Elsa-Gita gingo omkring och delade ut gåvorna. En eftermiddag kommo de till ett utblottat hem, där hustrun och fyra barn lågo utan vård. Mannen hade nyss dött.

Barbro kunde förefalla tafatt och bortkommen inför eländet; det upprörde henne så, att hon miste all behärskning, men Elsa-Gita hade ett sätt att ordna och ställa till rätta, som om hon varit en liten klok tant.

»Gu' signe na», ljöd det också från febertorra läppar.

»Mor Bab», sade Elsa-Gita, »gå nu du hem till far. Jag stannar här i natt. Det var det, jag skulle ha sagt häromdagen. Nu vet jag också, vad jag vill. Jag vill ta hand om sjuka, fattiga sjuka.»

»Nej, du får inte stanna här», utbrast Barbro häftigt. »Här är ju så osunt och rysligt. Du kan bli sjuk själv. Nej, Elsa-Gita, du får inte.»

En liten gosse kved och jämrade sig på en hög trasor. Han hade ont, han var törstig. Modern stönade tungt:

»Stackare mej, som ingenting kan göra för barnkräka mina.»

Elsa-Gita gick fram till gossen, vände försiktigt hans magra, brännande kropp och gav honom saft och vatten, så gick hon fram till hustrun och sade med sin ljusa, klara röst:

»Försök nu att vara lugn. Jag stannar här i natt.»

Barbro stod villrådig på tröskeln. Hennes häftighet hade lagt sig. Det föll henne inte in att kalla Elsa-Gita olydig. Hon såg plötsligt, att hennes flicka hade funnit en egen livsväg också hon. Och det var naturligast för Elsa-Gita att välja den, där allvar och lidande drogo fram.

»Lilla mor Bab», viskade Elsa-Gita, »nu skall du gå.»

»Ja, barn, och måtte du kunna hjälpa de stackarna.»

»Tack!» Elsa-Gita strålade upp. »Jag visste väl, du skulle vara med mig och förstå mig, mor. Godnatt! Hälsa far.»

Från den dagen gick Elsa-Gita i spetsen för en trupp frivilliga unga sjuksystrar. Det var medlemmar av A. M. T., som nu ägnade sig åt att lindra plågor, och de friska, vänliga ansiktena blevo som solljus i dystra, bekymrade hem. Den kärkomnaste överallt var Elsa-Gita. Hon var också ut hålligast och raskast. Barbro tänkte ibland, när hon såg, hur de sjukas blickar följde henne, att de visst velat kyssa hennes skugga på väggen som de

stackars sårade soldaterna gjorde med Florence Nigthingales.

Slutligen var epidemien över, och våren förkunnade sin ankomst med knoppande träd, vildblomster på soliga gläntor och lärkdrillar i solblank luft.

Allt mörkt och tungt och sorgligt drevs på flykten. Livet log vänligt beskyddande mot människors barn och de logo tacksamt igen med samma förväntningens vårbrodd i sinnet, som spirar vart år.

Hos borgmästarens satt Sy-Elin och snurrade maskinen från morgon till kväll, för flickorna skulle ha nya bomullsklänningar, både röda, blå och gröna.

Borgmästaren gick frodig och belåten omkring med händerna i byxfickorna och en liten vissling på lur i ena mungipan. Datt hade förgäves sökt göra efter, men, som han själv sade: »Det lax inte.»

En dag, när Barbro satt i frontespisrummet, kom Elsa-Gita in. Hon hade varit ute på långpromenad och såg ut som om vårens kraft och livstyrka personifierats i henne.

»Stör jag dig, mor Bab?»

Hon lät en liten knippa blåsippor falla ned på bordet framför Barbro.

»Tack, min unge!» Barbro tog blommorna och smekte dem. »Nej, du stör mig inte. Jag skriver på fars bok, men den behöver inte vara färdig förrän om fyra år.»

Elsa-Gita satte sig på »läxstolen» mitt för jordgloben. Hon vred liksom i tankar på det mäktiga klotet, så sade hon helt stilla:

»Nu är det bestämt, mor Bab.»

»Vilket då, Elsa-Gita?»

»Att jag vill bli sjuksköterska, rödakorssyster. Jag har tänkt mycket på saken. Det är väldigt frestande att vara hemma hos dig och far, men sedan jag har sett sjukdom riktigt på nära håll, tycker jag, att jag inte har rättighet att bara gå och må gott; det finns många, som behöver hjälp. Världen är så stor.»

»Ja», mumlade Barbro, »världen är så stor, så stor. Det märker jag nu, när ni vill ut, ni unga. Men jag tror, att du har rätt, Elsa-Gita. Du passar att bli sjuksköterska. Och far och jag kan bara önska dig det bästa och hjälpa dig över en och annan svårighet. Vi ska väl ordna saken, hjärtebarn.»

Det blev tyst ett par minuter, ty Barbro kämpade med sig själv och sin egoism. Hon tvangs alltid till samma häftiga strid, när ödet klappade på hemmets dörr och begärde ett människobarn till låns. Men hon hade så småningom lärt att behärska sitt yttre, och att med ett modigt leende öppna för den objudne gästen.

»Mor Bab», sade Elsa-Gita slutligen, »du förstår väl, att jag håller fast vid Ulf ändå?»

»Ja visst gör jag det. Men jag är glad, att du skapar dig ett eget livsmål. Jo, jag är glad, Elsa-

Gita. Varenda människa måste någon gång ha styrt en båt. Och du har starka armar och säkert öga, du.»

»Men vi litar fullt och fast på Ulf, mor Bab.»

»Det gör vi, Elsa-Gita. Lyckan kommer säkert en dag och hämtar sin skyddsling. Det är så lätt att föreställa sig dig lycklig, Elsa-Gita.»

»Det tycker jag också själv. Jag är aldrig ängslig eller orolig. Jag har inte tid. Det är så mycket, som väntar på mig.»

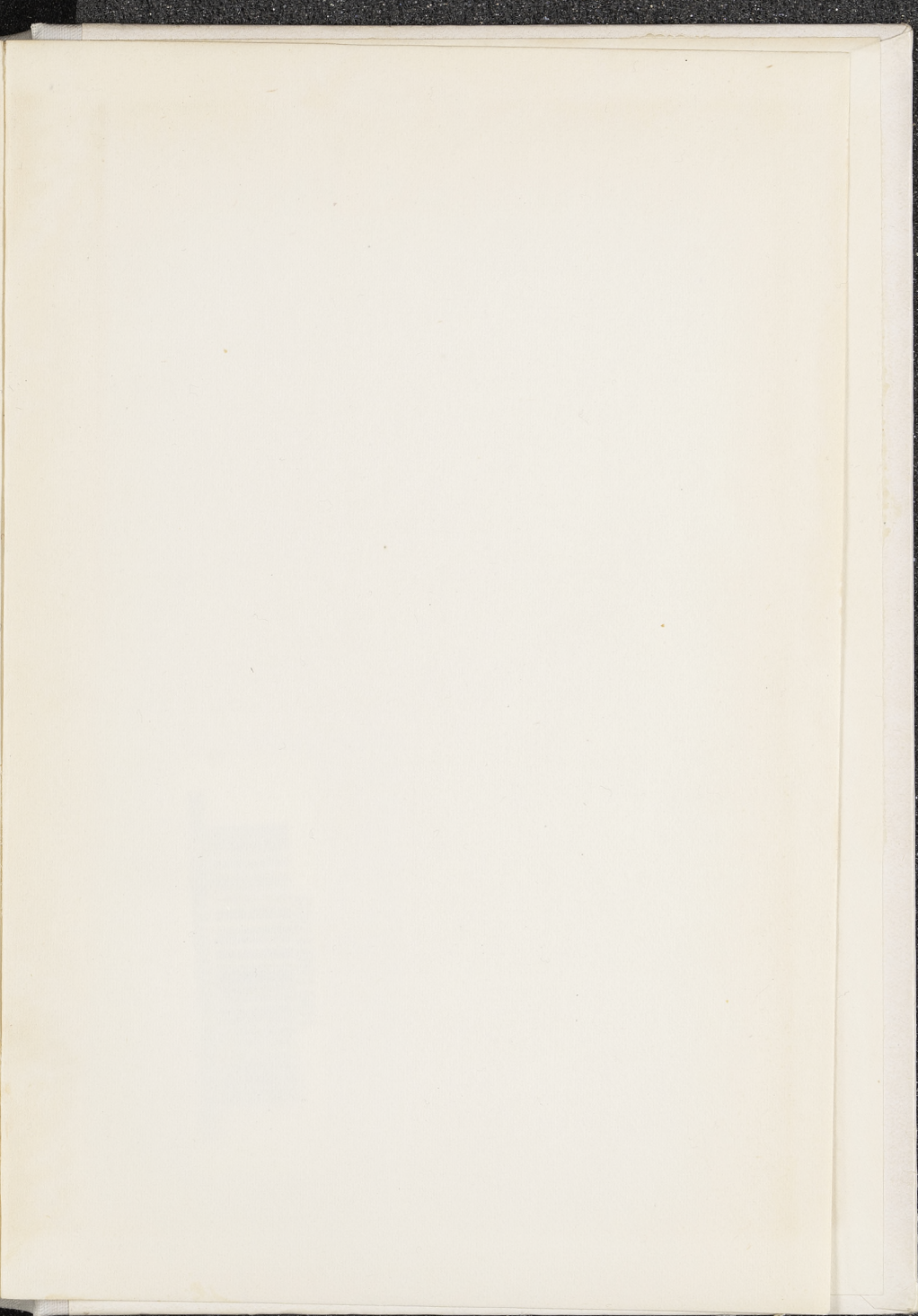
»Ja, hela livet, hela världen», sade mor Barbro varmt och kysste sin flicka.

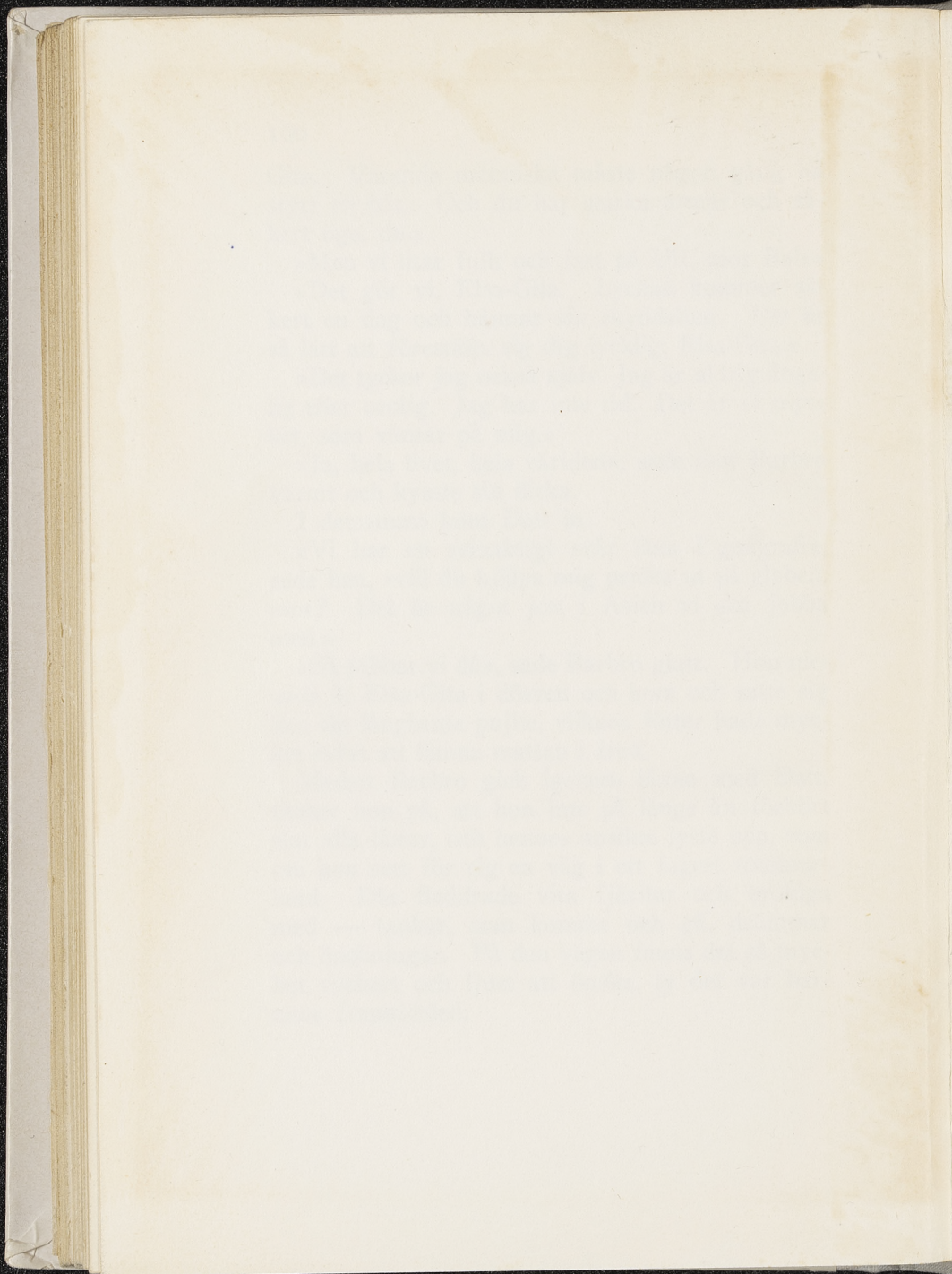
I detsamma kom Datt in.

»Vi har en svinaktigt svår läxa i geografi», sade han, »vill du hjälpa mig pricka ut på globen, mor? Det är något jox i Asien vi ska jobba med.»

»Så jobbar vi då», sade Barbro glatt. Hon nickade åt Elsa-Gita i dörren och kom och satte sig hos sin långbente pojke, vilkens fötter hade mycket svårt att lämna mattan i fred.

Medan Barbro gick igenom läxan med Datt, tänkte hon på, att hon inte på länge än förhört slut alla läxor, och hennes ansikte lyste upp, som om hon sett för sig en väg i ett fagert sommarland. Där fladdrade vita fjärilar och brokiga med — tankar, som komma och gå, drömmar och önskningar. På den vägen fanns det så mycket vackert och ljust att önska, ty det var barnens framtidsled.

GÖTEBORGS UNIVERSITETS BIBLIOTEK

1001891740

På
ÅHLÉN & ÅKERLUNDS
FÖRLAG

har tidigare utkommit följande
flickböcker

av

Elisabeth
Kuylenstierna-Wenster:

NÄR KATTEN ÄR BORTA
FJORTONÅRINGEN
BARBRO BERTINGS UNG-
FLICKSÅR
FÖRSOMMAR
I UNGDOMENS ÅR

Pris kartonerad Kr. 4:50